

De arte medica infantium libri quatuor. Quorum duo priores de tuenda eorum sanitate, posteriores de curandis morbis agunt ... / [Ognibene Ferrari].

Contributors

Ferrari, Ognibene, active 16th century.

Publication/Creation

Brixiae : Apud Franciscum & Pet. Mariam fratres de Marchettis, 1577.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/fe46fbc6>

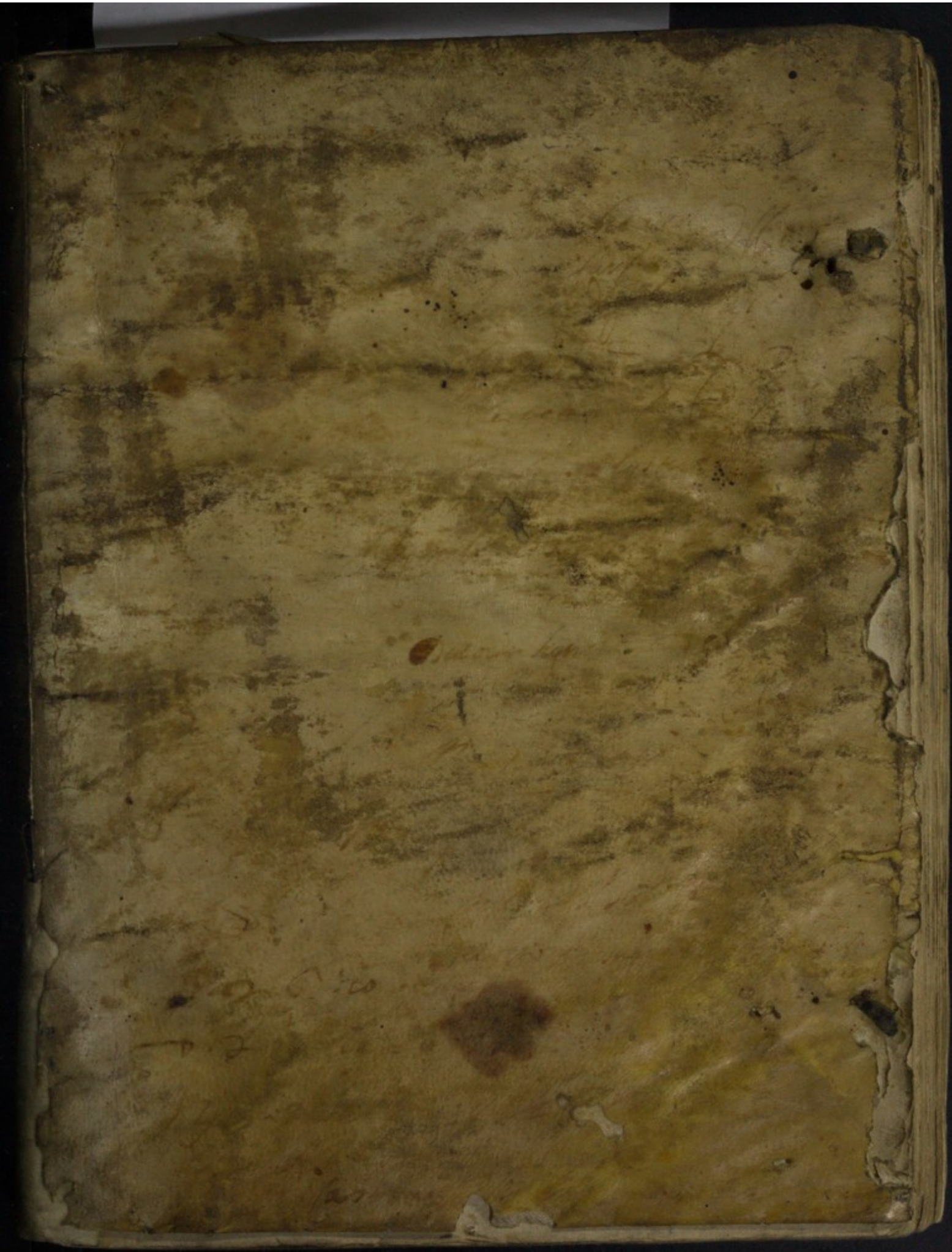
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

2228

2227 (2)

Sarcocolla St. lemaniana

O M N I B O N I

F E R R A R I I

M E D I C I A C P H I L O S O P H I

D E A R T E M E D I C A

L. Anno 1667.

Il Martedì di Pasqua fui condotto a Renois y curare 3.
 Giuconi feuro, uno de qual era feuro nel fianco co
 una Pignolosa, Seminiando dal Paugre era feuro d. 3. Peg
 nolosa, due nel fianco, e una nel Peo, furono da
 m. m. m. feuro d. 4. b. b. b. b. nella coscia
 sinistra, con 3. Palle, y furono da me curati e
 guariti.

Lo Anno. Prudelli tutti q. l'ho dopo la cura d. 4. feuro.
 Di Giacomo Arditi ma non in d'altro feuro d. 4. m. c. d. d. d.

2228

2227 (2)

OMNIBONI
FERRARII

MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA

INFANTIVM,

LIBRI QVATVOR.

QVORVM DVO PRIORES DE
*tuenda eorum sanitate, posteriores de cu-
randis Morbis agunt.*

AD EXCELLENTISSIMVM CELEBERRIMVMQVE
*Philosophorum ac Medicorum Veronensium
Collegium.*

B R I X I A E,

Apud Franciscum, & Pet. Mariam fratres, de Marchettis.

M. D. LXXVII.

OMNIBUS

FERRARI

MEDICI AD PHILIPPO

DE ARTE MEDICAE

LIBRI QUINTUS

LIBRI QUINTUS

QUORUM DIO PAVLUS DE

Principia rationis humane, philosophia de cu-

libro de ratione humane.

AD EXCELLENTISSIMUM CELEBRISSIMUMQUE

Episcopatum in Medicorum Praesidium

Colligium.

BRIXIAE

Apud Franciscum de ...

M. D. C. L. X. V.

EXCELLENTISSIMO

CELEBERRIMOQ. MEDICORVM

AC PHILOSOPHORVM VERONEN-

SIVM COLLEGIO

OMNIBONVS FERRARIYS MEDICVS,

ET PHILOSOPHVS

S. P. D.

PRIMO Cuiq; Viri excellentissimi, duo potissimum in omni vita debent esse proposita. Primum, vt cum se natum ad agendum semper aliquid nobilitate hominis dignum intelligat, inertiam vitet, ne otio sese tradens marcescat, vitamq; silentio transeat. Alterum, vt de se benemeritis gratum se, ac memorem præbeat, cumq; ab aliis hominibus, qui vel adhuc viuunt, vel naturæ iam concesserunt, innumerabilia acceperit beneficia, ipse quoque ad humani generis vtilitatem, aliquid, quod & præsentibus, & futuris prodesse queat, in medium proferat. Cum igitur animaduerteterem veteres, qui ad hunc vsque diem de tuenda infantium sanitate scripserunt, de morbis nutricis, re admodum infantium valetudini necessaria, nihil, aut certe parum scripsisse, neque de morbis singulis, qui illi ætati solent euenire, plenè, aut methodicè curationem propriam tradidisse. Inter recentiores autem,

etſi quidam nonnulla tetigerunt, multa tamen, quæ vel ad nutricem, vel ad infantium curam, & morbos pertinent, prætermiſſiſſe, aut modicè, aut laconicè, potius de illis locutos fuiſſe, operepretium me facturum exiſtimaui, ſi munus hoc diligentius ipſe pertractarem. Itaque quatuor libris à me ſummis vigiliis, laboribusq; & quàm maxima potui, diligentia conſcriptis, hanc medicinæ partem totam complexus ſum. Quos quidem libros cum in lucem ad communem omnium uſum, & commodum eſſem editurus, meminifſemq; me ſeptimum iam annum in hac illuſtri, ac celeberrima patria veſtra commorantem, multa à vobis, cum ſingulis, tum vniuerſis beneuolentiæ, atque humanitatis officia percepifſe, eos vobis, & excellentiſſimo Collegio veſtro dicare conſtitui, vt & grati animi, & ſingularis meæ ergà vos obſeruantia in perpetuum eſſent teſtes; atque eiufdem Collegii, cui nullum aliud in tota Europa, vel nobilitate, vel eruditione, vel priuilegiis, atque iccirco etiam auctoritate eſt anteponendum, præſidio muniti, tutiores, & grauiores in manus hominum prodirent. Nunc igitur, viri clarifſimi, & præſtantifſimi, pro ſumma humanitate, quàm ſemper in vno quoque veſtrum expertus ſum, lucubrationes has noſtras benignè, vt ſoliti eſtis, ſuſcipite, & in exiguo munere magnum ergà vos largientis amorem, ac beneuolentiam complectimini, Valete. Veronæ Kal. Martii. 1577.

OMNIBONVS FERRARIVS

MEDICVS, ET PHILOSOPHVS

CANDIDIS LECTORIBVS.

S. D.

VM FIERI plerunque solet, ut quæ in una-
quaque arte scripta quotidie in publicum pro-
deant, ea non ab eius peritis modo, sed à quam-
plurimis etiam aliarum studiosis interdum legan-
tur. Nos in hoc opere nostro scribendo, in quo
artem medicam infantium tradere sumus conati, quo ea facilius
ab omnibus percipi posset, dedimus operam ut tritis hodiè, &
apud medicos usitatis uocabulis, ac dicendi formis in loco utere-
mur, nè medicum profissi inanem potius nobis cultæ latinæ lin-
guæ plausum, quam solidum alijs utilis ad uitam scientiæ nostræ
fructum quærere uoluisse uideremur. Quo quidem factum est, ut
ad maiorem etiamnum quorumuis cognitionem, qui in horum li-
brorum lectionem inciderent, auctorum nomina, libros, eorumque
capita, undè maxima ex parte hæc mutuati sumus, quòd ea in
margine, propter eius angustias commodè integra perscribi non po-
tuerant, in tabella quadam seorsum adiuncta explicata haberi uo-
luerimus. Quòd si hunc laborem nostrum uobis aliqua ex parte
satisfecisse, & prosuisse senserimus, D. O. M. concedente, metho-
dum de tuenda senum ualitudine, & curandis eorum affectibus,
quam præ manibus habemus, alacriori animo absoluemus. Valete
nostri memores.

ABBREVIATA SIC VBI LEGITIMO

- Aet. lib. 4. cap. 7.* *Aetius libro quarto capite septimo.*
Gal. lib. de causis morborum cap. 7. *Galenus libro de causis morborum capite septimo.*
Gal. 1. de sanit. tuen. cap. 7. *Galenus libro primo de sanitate tuenda capite septimo.*
Gal. quòd ani. mor. temp. corporis sequant. *Galenus quòd animi mores corporis temperaturam sequantur.*
Gal. 5. de simpl. med. fac. cap. 21. *Galenus libro quinto de simplicium medicamentorum facultate ca. uigesimo primo.*
Aul. Gel. lib. 12. *Aulus Gellius libro duodecimo.*
Virg. lib. 4. Aencid. *Virgilius libro quarto Aeneidos.*
Auic. 1. F. 1. doc. 1. cap. 2. *Auicenna libro primo Fen. tertia doctrina prima capite secundo.*
Paul. 4. cap. 2. *Paulus Aegineta libro 4. capite secundo.*
Gal. 6. de anat. adminis. cap. 1. *Galenus libro sexto de anatomicis administrationibus capite primo.*
Gal. 1. de semine cap. 7. *Galenus libro primo de semine capite septimo.*
Gal. lib. 3. de alim fac. ca. 15. *Galenus libro tertio de alimentorum facultate capite decimo quinto.*
Gal. de succor. bon. & uit. cap. 8. *Galenus de succorum bonitate, & uitio capite octauo.*
Gal. 6. de morb. uulg. com. 5. *Galenus libro sexto de morbis uulgaribus commentario quinto.*
Hip. 6. de morb. uulg. com. 4. *Hippocrates libro sexto de morbis uulgaribus commentario quarto.*
Gal. de uenæ sectione ad Erasf. cap. 5. *Galenus de uenæ sectione ad Erasistratum capite quinto.*
Auic. 3. F. 20. tract. 1. cap. 11. *Auicenna libro tertio Fen uigesima, tractatu primo cap. undecimo.*
Orib. lib. 5. cap. 3. *Oribasius libro quinto capite tertio.*
Hip. 1. aphor. 20. *Hippocrates libro primo aphorismorum aphorismo uigesimo.*

- Gal. 1. ad Glauco. cap. 14. Galenus libro primo ad Glauconem ca-
pitate quartodecimo.
- Gal. de par. pilæ exer. cap. 1. Galenus de parua pilæ exercitatione ca-
pitate primo.
- Hip. 2. de uict. rat. acut. Hippocrates libro secundo de uictus ra-
tione in morbis acutis.
- Auic. trac. 2. de remed. noc. Auicenna tractatu secundo de remedijs
acci. ex aere cap. prop. nocumentorum accidentium ex aere
capite proprio.
- Mars. Fici. lib. 2. de uita Marsilius Ficinus libro secundo de uita
cap. 11. capite undecimo.
- Cicero 2. de diuin. cir. m. Cicero libro secundo de diuinatione cir-
ca medium.
- Gal. lib. 11. de usu part. Galenus libro undecimo de usu partium
cap. 8. capite octauo.
- Gal. lib. 8. met. med. cap. 91. Galenus libro octauo methodi medendi
capite nonagesimo primo.
- Gal. lib. 1. de comp. med. sec. Galenus libro primo de cõpositione me-
loc. cap. 9. dicamentorũ secundũ locos cap. nono.
- Plinius lib. 20. cap. 3. Plinius libro uigesimo, capite tertio.
- Albertus magnus de mine- Albertus magnus de mineralibus libro
ralibus, lib. 2. tract. 2. secundo, tractatu secundo capite de-
cap. 17. cimo septimo.
- Gal. lib. de atra bile cap. 5. Galenus libro de atra bile capite quinto
circa finem. circa finem.
- Gal. lib. prorrhet. 3. com. 69. Galenus libro prorrhetici Hippocratis
tertio commentario 69.
- Gal. lib. 3. prognost. com. 34. Galenus libro tertio prognosticorũ Hip-
commentario trigesimo quarto.
- Gal. lib. 4. aphor. 57. in com. Galenus libro quarto aphorismorũ apho-
rismo. 57. in commento.
- Hip. lib. 5. prognost. tex. 15. Hippocrates libro tertio prognosticorũ
textu decimo quinto.
- Gal. lib. 2. de sympt. caus. Galenus libro secundo de symptomatum
cap. 4. causis capite quarto.

- Auic. lib. 3. F. 10. cap. de sign. asthm.* *Auicenna libro tertio Fen. x. capite de signis asthmatis.*
- Gal. lib. 1. de loc. affec. cap. 4.* *Galenus libro primo de locis affectis capite quarto.*
- Gal. 3. de natur. fac. cap. 15.* *Galenus libro tertio de naturalibus facultatibus capite decimo quinto.*
- Gal. lib. finit. med.* *Galenus finitionis medicae.*
- Alexander tral. lib. 9. cap. 2.* *Alexander tralianus libro nono capite secundo.*
- Arist. lib. 5. de nat. anim. cap. 19.* *Aristoteles libro quinto de natura animalium capite decimo nono.*
- Gal. lib. 2. de natu. huma. tex. 13.* *Galenus libro secundo de natura humana textu tertiodecimo.*
- Gal. lib. de tum. præter nat. cap 17. & 18.* *Galenus libro de tumoribus præternaturam capite 17. & 18.*
- Cor. Cels. lib. 6. cap. 18.* *Cornelius Celsus libro sexto capite decimo octavo.*

INDEX OMNIVM Capitum.

QVAE IN HISCE QVATVOR
Libris de Morbis infantium
tractantur.

Capita		Pagine
I	D E electione nutricis	2
II	De lacte nutricis	5
III	De victus ratione nutricis	6
IIII	De cibo, & potu nutricis	8
V	De somno, & uigilia nutricis	10
VI	De coitu nutricis uitando	11
VII	De exercitatione nutricis	12
VIII	De curatione morborum nutricis	13
IX	De tumefactione, et dolore mamaru ob lactis redudatiã.	14
X	De rimis papillarum nutricis	16
XI	De lacte nimis crasso	18
XII	De lacte nimis aquoso	21
XIII	De pauco uel diminuto lacte nutricis	22
XIIII	De lacte imminuto a qualitate calida	23
XV	De diminutione lactis a qualitate frigida	25
XVI	De lacte imminuto propter nimiam lubricitatem alui	27
XVII	De imminutione lactis ob penuriam	30
XVIII	De lacte ob aliquem terrorem deperdito, uel imminuto	31
XIX	De coagulatione lactis in casei substantiam	32
XX	De coagulatione lactis in grumos	34
XXI	De suppuratione mammarum	36
XXII	De ratione siccandi lac post ablaetationem infantis	37

CAPITA SECVNDI LIBRI.

I	D E electione aeris	40
II	De infantium aere, qui non habent optimum temperamentum	42
III	De incisione umbilici	43
IIII	De nutritione infantis	cad.
V	De cibo infantis	44
VI	De frictione iunctioneue infantis	46

I N D E X.

VII	De balneo infantis	47
VIII	De fasciando infante	48
IX	De modo cubandi infantis	50
X	De somno ex ploratu infantis conciliando	53
XI	De nutritione seu cibo infantis ab initio dentium productionis usque ad biennium.	55
XII	De lactis, & cibi infantis mutatione	56
XIII	De regimine infantis à dentium productione, usque ad lactis remotionem	58
XIII	De remotione infantis à lacte	61
XV	De ijs quæ pertinent tam ad animi mores, quam ad tuendam sanitatem infantis.	63

C A P. T E R T I I L I B R I.

I	D E natura infantium.	66
II	De lactea crusta	69
III	De erysipelate	70
III	De herpete exquisita	74
V	De herpete exedente	76
VI	De herpete miliari	78
VII	De achoribus.	81
VIII	De fauis	84
IX	De tineæ	85
X	De siriassi.	87
XI	De inflatione capitis ab aqua extra cranium.	88
XII	De inflatione capitis ab aqua intra cranium	91
XIII	De inflatione capitis a flatu	93
XIII	De terribili somno	94
XV	De uigilijs	95
XVI	De epilepsia	97
XVII	De paralyfi	100
XVIII	De conuulsione	101
XIX	De oculorum infusione	105
XX	De strabismo	107
XXI	De palpebrarum crassitie, & pilorum casu.	109
XXII	De prurigine palpebrarum	110
XXIII	De dolore aurium	112
XXIII	De auribus uerminosis	114
XXV	De sternutatione	115

I N D E X.

XXVI	De destillatione, & catarrho	117
XXVII	De rimis labiorum	119
XXVIII	De gingiuarum pruriginē ex dentium productione	120
XIX	De gingiuarum abscessibus ex dentium productione	122
XXX	De superflua carne ex dentitione orta	123
XXXI	De uesiculis gingiuarum	124
XXXII	De dolore dentis	125
XXXIII	De aphthis	127
XXXIII	De incisione filetti sub lingua infantis	130
XXXV	De ranunculo	131

CAPITA QVARTI LIBRI.

I	DE tonsillarum Columellæque inflammatione	134
II	De tussi ex destillatione	137
III	De asthmate	141
IIII	De stomachi debilitate	143
V	De uomitu	145
VI	De singultu	147
VII	De colico siue uentris dolore	151
VIII	De fluxu uentris	152
IX	De dysenteria	155
X	De tenesmo	158
XI	De alui constrictione	160
XII	De inflatione uentris	161
XIII	De lumbricis	164
XIIII	De inflammatione umbelici	170
XV	De tumore seu eminentia umbelici	172
XVI	De calculo uesicæ	174
XVII	De urinae incontinentia	176
XVIII	De retentione urinae	178
XIX	De hernia, siue tumore inguinis.	181
XX	De procidentia ani	182
XXI	De intertrigine coxarum	184
XXII	De papulis siue uariolis	187
XXIII	De scabie	189
XXIIII	De febre	193
XXV	De ambustis	194

F I N I S.

ANTONII GROTTAE.

PRAEMIA summa sibi Venus, & Lucina petebant,
Quòd primæ humani caussa forent generis:
At Natura inquit, meruit FERRARIUS illa,
Quo sine quid profunt munia vestra mihi?

PHOEBE tuas habuit semper rarissimus artes;
Dic precor; hoc nostro tempore numquis habet?
OMNIBONI numeros, medicas atque inspicite chartas;
Tu tibi iam poteris dicere, si quis habet.

OMNIBONI FERRARII
MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA
INFANTIVM.

LIBER PRIMVS.

P R A E F A T I O.

SCRIPTVRVS *Artis medicae partem, quae infantium curam habet, & quam Graeci paedotrophichin uocant, eam in duas praecipuas partes diuidendam putavi, unam scilicet, quae ad tuendam sanitatem, & alteram, quae ad curationes morborum pertinet; Quae ad tuendam sanitatem attinet, in duos libros diuisa est; quorum primus erit pro ipsius tuenda infantis sanitate, de electione, uictus ratione, & curatione morborum nutricis, cum multi morbi, tam in intemperie, quam in solutione continuitatis, infantibus eueniant, tum propter earum egritudines, tum etiam propter malam uictus rationem, ex qua lac corrumpitur, & generantur*

ca in

Aetius lib. 4.
cap. 7.

Gal. de cau-
sa morb. c. 7

Gal. lib. 1. de
sanit. tuen.
cap. 9.

in ipsis infantibus uarij morbi: Quandoquidem pleræq; nu-
trices ineptis utentes cibus, uitiosum lac efficiunt; & ex hoc
diuersis morbis infantes, qui etiam optimam structuram
adepti sunt, obijciunt, cum enim infantium corpora mollia
sint, ac penè fluxibilia facile inuertuntur; cum & in exitu a
matricis utero, non rectè ab obstetricibus excipiuntur, & non
commode fascijs inuoluuntur, ac deinceps à nutricibus sine
modo, aut attolluntur, aut reponuntur, & dùm lactantur, &
& dùm lauuantur, & dùm fascijs alligantur. Secundus erit
pro ipsa tuenda sanitate, de uictus ratione, & educatione in-
fantis: Etenim ex malo regimine alteratur substantia, & de-
prauatur figura; sed ratione uictus, & tuendæ sanitatis me-
thodo adhibita, hoc facile euitari poterit, & huiusmodi homo,
qui arti sanitatis tuendæ traditur educandus, fortunatus utiq;
erit, si statim editus in lucem ei committatur; Alteram
uerò partem in duos alios pariter diuisilibros, qui ambo
erunt de medendis ipsis morbis particularibus, qui solent ip-
sis infantibus contingere, uniuscuiusq; uerò sigillatim ex
rationali methodo curationem apponam.

DE ELECTIONE NUTRICIS.

CAP. I.

CUM satis compertum sit ægritudines corporis tem-
peraturam sequi, alijs enim pituitosi, alijs biliosi, alijs
sanguinei, & alijs melancholici morbis corripuntur, &
cùm

cum animi etiam mores eandem temperaturam sequi Galenus doceat; propterea semper mater nutricibus praeferenda est, nisi ex lactis defectu, aut corruptione, aut aegritudine, aut malis moribus hoc prohibeatur. Etenim unusquisque sibi persuadet laudabilioribus moribus ornata esse matrem, quam nutricem; Qui matris lacte pueri aluntur, ij iam non solum consueti, uerum etiam maxime proprio utuntur alimento. Lac. n. purioris sanguinis menstrui parti, ex qua foetus in utero alitur, affine est, & nimis inhumanum, & monstrosum esse uidetur in uisceribus genuisce, & aluisse filium, postea eum alieno lacte nutricandum tradere. Infans enim a nutritione, & materna custodia separatus, non facile sustinet ea, quae necessario accidunt eius uictui, sicuti plantae, dum in eodem loco, in quo natae sunt persistunt, aeris ambientis iniurias facile ferunt, sed alio translate, radicibus nondum bene firmatis facile exarescunt; uel ut haedi lacte ouillo, nutriti pilum gignunt teneriorem; Et agni lacte caprarum aliti lanam ferunt duriorum, eodem modo filij aliquando cum alieno lacte aluntur, magis amant nutricem, quam matrem; prout exemplo Cornelij Scipionis patet, qui cum anno ab urbe condita D. 11. ex bello contra Antiochum uictor Romam redisset (ut scriptum legimus) decem strenuos suos milites ex causa uestalium morte condemnauit, unde a Scipione Africano eius fratre pro mitiore sententia assidue frustra cum deprecatus fuisset, ac clementer postea precibus unius filiae suae Nutricis condemnatis pepercisset, a nonnullis interro-

Gal. quod
aut. morb.mater nutriti
preferendaGal. 1. de fa-
nit. tuen. c. 7.Gal. 5. de
simpl. meda
fac. cap. 22.

probat' exemplis.

gatus, quare gratiam ipsam potius suæ nutricis filia, quam intuitu Scipionis Africani matris filij concessisset; sic respondisse fertur: Ego magis mihi iudico esse matrem quæ, etsi non me peperit, per triennium me nutrit, quam quæ me peperit, & postea dereliquit. Ex Aulo Gellio etiam sumitur Phauorinus Philosophus, cum audisset à matre cuiusdam nobilis puerperæ parcendum esse ei, & adhibendas puero nutrices, nè ad dolores, quos in enitendo tulisset, munus quoque nutritionis graue ac difficile accederet, dixisse, oro te mulier sine eam totam, integram esse matrem filij sui, quod est enim hoc contra naturam imperfectum, atque dimidiatum matris genus, peperisse, ac statim ab se se abiicisse: immanissima etiam feræ filios suos alunt, unde Virgilius, Hyrcanæque admorunt ubera tigres. Verum si mater erit aliqua legitima de causa impedita, tunc ad electionem nutricis erit properandum, quæ debet habere has conditiones: Primum ut sit iuuenis, in qua etate, si erit ab annis 25. usque ad 35. melius erit, quoniã ea est salubrior, & fortior alijs, deinde boni coloris, qui indicat sanitatem? figuræ satis concinnæ; Etenim figura exterior significat semper compositionem interiorem; Si enim concinna est, semper bonum est signum, pectoris, lati, fortis, musculosi, & carnosi, non adipe abundantis, ut facile possit abundare lacte, & sustinere ea incommoda, quæ lactantibus solent accidere, & eligenda omni studio, & diligentia est; quæ iam bis peperit masculum, & non fœminam, & non abortit, & semel saltem lactauit, quia sic in ea lac facile non corrumpitur, & magis assueta est in similibus. Postremò debet esse bonis moribus prædita, non iracunda, non melancholica, non plena

Aul. Gell. lib. 12.

Virg. lib. 4. AEncid.

Auic. 1. F. 3. doc. 1. c. 1. Paul⁹ A Egi nera lib. 4. cap. 2.

Gal. 6. de anat. admin. cap. 1. Gal. arte med. cap. 11.

electio
Nutricis.

plena mœrore, aut tristitia, non stolidâ, passiones enim, & qualitates istæ corrumpunt, & permutant temperamentum lactentis, lac autem eius erit explorandum, eo modo, quo in sequenti capite, declaratur.

D E L A C T E N U T R I C I S.

C A P. I I.

LAC optimum, & præstantissimum est, quod gustanti, olfacientiq; suaue, intuenti candidum, equabile, ac liquidum, crassiq; medium, apparebit; quod uitiosum est, è diuerso, aut crassum, aut caseosum, aut liquidum, & serosum, ac liuidum, tum consistentia ipsa, coloreq; inequabile uidebitur, idem gustantibus amarorem, aut salsedinem, aut qualitatem quampiam extraneam exhibebit, tale uerò, nec olfacienti, suaue erit; Lac etiam probari potest hoc pacto, lacte in uas uitreum infuso coaguli portio misceatur, digitisq; agitetur, atq; ita permittatur, donec cogatur, deinde inspiciatur, utrum minor sit pars, quæ in caseum concreuit, quàm ea, quæ in serum abiit, quod si sit utile erit lac, si contra erit concoctu difficile, quod uerò æquam utriusq; portionem habebit, id erit probatissimum: illud etiam commendatur, quod in unguem pollicis stillatum, & in lucem spectatum, ungue inclinato, nec citò, nec tardè defluit. Præterea inter bonitates, & optimas partes, lactis copia est necessaria prò nutritione infantis; si igitur una tantum nutrix lacte abundauerit, multò salubrius infans unius nature lacte nutrietur, quam diuersarum; nam si non abundauerit plures conueniunt nutrices.

Gal. 1. de facultatibus uicinis. c. 9.

Orib. lib. 5. cap. 3.

DE VICTVS RATIONE NUTRICIS.

CAP. III.

SIC facta electione nutricis, quantum equorum equites, scurum, & manuum, brachiorum uel sagittarij curam habere quotidie uideantur. tantam saltem ipsi nutrici, cerebri, cordis, & iecinoris rationem habere conuenit, imò tanto maiorem, quanto nobiliora, & magis ad uitam necessaria hæc membra, quàm illa sunt, & his frequentius, quàm illis utuntur, & maius beneficium afferunt; Etenim sanguis efficitur à naturali uirtute, quæ in iecinore uiget, cuius tenuissima pars in cordis uirtutem uitalem fluit, et exinde spiritus lucidissimi orti ad cerebri arcem, & animalis facultatem ascendunt, & sic per tres earum uirtutes tribus in seruientibus truncis in quolibet ipso principali membro, uno scilicet ex aorta arteria in corde, ex caua uena in iecore, & dorsi medulla in cerebro uniuersum corpus regitur, & nutritur, & calor innatus, ac spiritus ipsi, ex quibus efficitur, digeritur, expurgatur, & dilucidatur sanguis, qui postea, si bonus est, conuertitur in optimum lac, si uero uitiosus in pessimum, qualis enim est sanguis, tales sunt spiritus, & tale uerò est lac, qualis est sanguis. Propterea in primis caput eius quotidie exonerato uentre, & nare mane à pituita expurgata peccat, & fricet, adeò ut sordes à cute abstergantur, abluat caput eius, etiam saltem semel in hebdomada, illud attendens, ut a lotionem ipsa diligenter exsiccetur caput, & in lixiuosi cerebrum ualde humidum habet ebullendum curet chamæmeli, baccharæ, maioranæ, rosarum, stechados an. M. I. agarici in lineo panniculo ligati

3. I. Et prohibendum est omni ingenio, ne aeris frigiditas, & humiditas lædat caput ipsum, & præcipuè in die ablutionis; stomachus etiam si frigidus sit calidus arte, cum pannis ex optima, & molli lana contextis, & purpureo colore tinctis, uel leporina pelle, aut uulturis custodiatur. Cor autem, iecur, thorax, pedes, & ut breuiter omnia dicam, totum corpus semper calidum conseruandum est, nisi à maxima caliditate iecoris, & cordis, uel à nimia caliditate ambientis; Aliud indicetur; diligentissimèq; prouidendum est. ut optimæ fiant concoctiones, nutrimentiuè, neq; ab aromatibus, neq; ab alijs qualitatibus adeò sit calidum, aut frigidum, ut adurat, uel infrigidet sanguinem, uel inducat aliquam obstructionem in ipsis membris; Et cum surgit mane à lectulo, expurget thora- cem, per palatum à pituita, & caput, prout dictum est, per na- res, & omnia alia corporis excrementa. Operæ pretium est autem cauere, ne lac in grumos, uel in congelatam, uel nimis spissam substantiam conuertatur ut euitet, tum in cibo, & potu, tum in alijs rebus, ea, quæ augent, & generant pituitam; Ac etiam ne augeatur atra bilis, caueat à cibis in sequenti ca- pitulo declarandis, & ab ira, à timore, à dolore, à tenebris, & à similibus, quoniam si sanguis efficitur melancholicus, & lac sibi simile gignit, & facile in mammis generat ulcera can- crosa, & apostemata perniciofa, & multa alia seu in infan- tibus accidentia.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. c. 9.

IN primis de nutrice ipsa non parùm solliciti esse debemus; quid edat, quid bibat, quo pacto in somno, uenere, exercitatione uè se habeat; propterea in primis statim diebus, quibus lactare incipit, si infans de recenti natus sit, cibum leuem, boni succi, & facilis concoctionis accipiat, ueluti sunt carnes uitulorum, hædorum, agnorum, ueruecum, & pullorum galinaceorum, & asium terrestrium. Comedat panem benè fermentatum, elaboratumq̃, & satis coctum. Bibat ius prædictarum carniùm, uel aquam cum seminibus coriandrorum decoctam; Euitet uinum, nè lac nimis spissum ex ipsa potatione uini factum, cum difficultate in mox natis infantibus descendat per angustas partes gutturis, & prouocet distillationem à capite; Euitet omnia olera, & præcipuè syluestria, etenim nullum boni succi est, ne lacte deprauato incidat in aliquam egritudinem simul cum infantulo, prout liquet ex Galeno, hoc pulcherrimo exemplo, dicente; nam lac quidem, quod uitiosi est succi, non adeò succum probum gignit; cui rei argumento fuit is infans, qui cum priore nutrice mortua, alterius prauis succi lac suxisset, totum corpus multis ulceribus habuit refertum, utebatur autem secunda hæc nutrix in agro syluestribus oleribus propter annonæ caritatem, quæ ueris tempore acciderat. Postea transactis primis diebus inter olera comedere poterit lactucam, mentam, fœniculum, spinachiã, atriplicem, boraginem, saluiam, & petroselinum, quippè eorum qualitate adiuuat generationem lactis. cum autem pau-

cis

Carnes

panis

+ potus.

q̃ olera uitanda

Gal. lib. 3. de
alim. fac. c.
15.

q̃ olera laudanda

cis diebus peractis infans fortior, & solidior fit, solidiorem, &
 fortiorem cibum, moderatè tamen, nutrix comedere incipiat;
 & cibus saltem bis in die sumendus est, adeò ut famem cibus,
 & sitim potus expectet, fastidium, & nimiam saturitatem
 fugiat, & cibos nimis crassos, uiscosos, & frigidos, nè augeatur
 sanguis pituitosus; Nec non ut pariter melancholicus sanguis
 non augeatur, hortor ut diligentissimè caueat à cibus nimis du-
 ris, siccis, salsis, acerbis, acutis, ueteribus, ustitis, assatis, & fri-
 ctis, à pane non benè fermentato, azimo, à carnibus bouinis
 ceruinis, leporinis, caseis ueteribus, leguminibus, ab eruca, à
 brassica, ab allijs, à cæpis, à porris, & à uino nigro spisso, turbi-
 do, & crasso, cum enim sanguis melancholicus superabundaue-
 rit facile in diuersas egritudines diuturnas, & perniciosas in-
 curret. Inter fructus autem euitet fugaces, quoniam facile pu-
 trescunt, & comedat æstatis tempore nuces, auellanas, amyg-
 dalas, & cucurbitas; Autumno uuas, & ficus, præsertim cum
 exactam maturitatem fuerint adeptæ. Hyberno autem tem-
 pore mala cydonea, pyra, & poma cocta, & etiam castaneas
 coctas; sunt enim ex his, quorum arbores ferunt, ferè succi ma-
 li exceptis castaneis, glandibus, quas uocant, quæ si rectè eas
 conficiat uenter, alibiles sũt, ac crassi succi, minimè tamè
 mali; Et in uere comedere inter olera etiam lupulos, & aspara-
 gos poterit; Bibat uerò uinum non fumosum, satis maturum,
 & colore rubrum, & adeò temperatum, nè in cruditatem, aut
 ebrietatem incidat; nam infans ex ipsa ebrietate, aut crudita-
 te facillimè ægrotabit, & præcipue ijs morbis, qui à materia
 cruda petunt caput.

quatuorplex cibanda
 in die

cauenda

Gal. de suc-
 corũ bon. &
 uit. cap. 8.

potus

IN somno autem oportet, ut nutrix sit temperata, ita tamē, ut possit facere bonas concoctiones, caueat somnum diurnū post cibum, replet enim caput uaporibus crudis à cibo eleuatis, & prouocat destillationem à capite, dormiat noctu saltem per horas septem, & si oportuerit nocturno tempore, ob infantis uigilantiam, uigilare, mane stomacho ieiuno, dormiente alumno, dormiat, usq; ad digestionem, idq; si fieri poterit ante solis ortum, quoniam oriēte sole alteratur, & agitur aer, & sic alterantur etiam, & agitantur humores nostri, & præcipue sanguis, ex qua alteratione, & agitatione, secundum humorum prædominium facilius in somno propter caloris concentrationem generantur diuersæ ægri tudines: sed omni studio, & diligentia euitet uigilias noctis, & præcipue post cænam; Etenim in nocte melancholia, & pituita quæ frigidissima, & crassa sunt dominantur; At in uigilia naturali calido ad cutem profuso, uiscera frigidiora euadunt, & sic augentur per ipsas uigilias humores ipsi frigidissimi. Per somnum autem ad centrum reuocatur calor naturalis. Euidenter enim uigilans calidior exterius; interius autem frigidior, dormiens e contrario, scilicet (ueluti dictum est) calor ad centrum reuocatus, & adeo ut in nocte per ipsam proprietatem caloris innati iuuatur comestorum concoctio, & fit diminutio generationis pituitæ, & melancholiæ, quæ duo horribilia monstra sunt in corporibus nostris, & præcipue in nutrice perniciofa, ueluti nauigantibus Scylla, & Charybdis omni assiduitate uitanda

Somn. diurn. uir.

uigilij noct. uir.

Gal. 6. de
morbis uulg.
com. 5.

Hipp. 6. de
morbis uulg.
com. 4.

da; Dormire igitur à cæna conuenit saltem per horam, & in diluculo è lectulo surgere; Etenim in aurora mouetur (ut dictum est) aer per ipsum solis ortum, & sic pariter per aerem humores. Propterea in uigiliarum tempore per motum ad ipsas, uigilias pertinentem, magis attenuantur, & clariores fiunt spiritus; spiritus uerò clarum efficiunt sanguinem, ac proinde ipsum lac, & ut uno uerbo dicam, dies uigilijs, & nox somno tribuatur.

DE COITU NUTRICIS UITANDO.

C A P. VI.

MVSA S Poetæ uirgines esse uolunt, etenim coitus rationi, & ingenio, quo diuinæ utuntur, aduersatur, euacuat enim de substantia spirituum, propterea debilitat cerebrū, & nè dicam ueluti dixit Epicurus, uenereorū nullus est usus salubris, cum est superfluus (prout dicitur semper in nutrice) renes, hepar, stomachum, & præcordia lædit, adeò ut membra ipsa labefactata sanguinè, & nutrimentum per uenas aquosum, nimisq; serosum transmittant; quo nutrice, & infanti præcipue, nihil perniciosius esse potest; Consulo igitur, ut ipsa nutrix à coitu omninò se abstineat, & a consuetudine uiri, & ab omnibus cibis bellarijs, quoniam ipsi uenerem, & menses prouocant, & per fluxionem ipsorum mensium sæpè deprauatur lac; Menses enim uiri consuetudine prouocantur, & lac odoris gratiam in deterius mutat; Quin etiam aliquæ (scilicet nutrices) in utero concipiunt, quo nocentius puello adhuc lactenti nihil est;

B 2 enim

Gal. 1. de san. tuen. c. 9.

Gal. de uen. sect. ad Eras. cap. 5.

Auic. 3 F. 20
trac. 1. c. 11.

Auic. ibid.

enim quicquid sanguinis est optimum in fœtu, et coitu absorbitur, Auicenna coitum similem comitiali morbo iudicauit, & quandoq; superat in ipso coitu cholera, & melancholia, & accidit ei uertigo à debilitate, & in illis in quorum corpore sunt humores mali cholericis, mouetur post coitum horripilatio.

DE EXERCITATIONE NUTRICIS.

C A P. VII.

NUTRIX Otium tanquam horribile monstrum, ex quo pituita, & humores frigidissimi augentur, et generantur, omni cura, & cogitatione fugiat nisi maior urgeat necessitas, et exonerato uentre, si fieri possit, antequàm lactet infans, exerceat se bis in die, mane, & uesperis ante cibum, cum ea exercitatione, quæ ad mulieres pertinet, & præcipuè ut infans meliori chymo alatur cum partibus supernis, etenim lac facilius eo modo expurgatur, & digeritur, ueluti texendo, molendo pannos, uel inuolucra infantis abluendo mundando uestes, uel cubiculum à sordibus expurgando, uel panem elaborando, coquendoq; uel gestando infantem si trimestris, uel quadrimestris est, uel manibus ad conciliandum somnum, in cunis infantem ipsum agitando, mouendoq; uel etiam deambulando domi parumper; Exercitatio enim ipsa mirum in modum confert; nam exercitatione inferiorum iuuantur partes pectoris.

Orib. lib. 5.
cap. 3.

Gal. 5. de fa-
nit. tuen. c. 3.

DE CURATIONE MORBORUM NUTRICIS.

CAP. VIII.

P R A E F A T I O.

PRIVS QVA' M De curatione morborum nutricis uer-
 ba faciam, pauca, ad faciliorem cognitionem huiusce artis
 declaranda per necessaria mihi uidentur; Ac primum nostri
 instituti esse de morbis tantummodò scribere, qui etsi nutrici
 contingunt, tamen non sunt diuturni, nec eo tempore imminet
 periculum mortis. Secundò de his, qui dùm afficiunt nutricè,
 nihilominus ipsa nutrix, uel lactat infan-tem, sine multo eius
 nocumento, uel lactatura est infrà paucos dies. Tertiò de ijs
 morbis, qui sola uictus ratione, ex arte bene instituta facile, uel
 paucis localibus adhibitis, curandi sunt. Quartò de his, qui
 pertinet ad tuendā sanitatē infantis. Quintò & ultimò de his,
 qui nō indigent ad eorum curationem, neq; missione sanguinis,
 neq; medicamentis ualdè exiccantibus, & calefacientibus;
 Etenim ex ijs remedijs facile extinguitur, uel exterminatur
 lac; sed tantummodo de ijs pertractare, qui facile sanantur
 medicinis benediētis in primo, uel secundo gradu, quæ leniter
 euacuant, sine nocumento, ueluti est cassia fistula, manna,
 syrupus ex pluribus infusionibus rosarum, uel uiolarum, uel
 florum persicarum, diaprunum, electuarium lenitiuum, dia-
 sena, agaricus, & reubarbarus. Verùm in ijs affectionibus,
 quibus, uel missio sanguinis, uel remedia à caliditate, aut à fri-
 gidityte ualdè exiccantia conueniunt, tùm quoniam his obla-
 tis occasionibus propter periculum defectus lactis, et periculum
 mortis, necesse est eligere aliam nutricem, tùm etiam, quia ab
 alijs

Gal. 5. de
simpl. med.
fac. cap. 22.

Gal. de uene
sect ad Eras.
cap. 5.

3 N. in maxi.

alijs clarissimis uiris fusius, & separatim de omnibus ijs mor-
bis pertractatum, & scriptum est; propterea de ijs tanquam
superfluis in hoc opere nihil dicam.

DE TUMEFACCIÓNE, ET DOLORE MAMMARVM
OB LACTIS REDVNDANTIAM.
CAP. VIII.

DEFINI
TIO MOR
BI CAV-
SAE SI-
GNA.

Auic. 3. Fen.
12. cap. 3.
PROGNO
STICA.

VICTVS
RATIO.

AFFECTIO Hæc in matre, uel nutrice contingere so-
let, ut plurimum post partum, quæ nihil aliud est, quàm
a multiplicatione sanguinis, copiosa conuersio lactis, ex qua
in ipsis mammis fit tumor, & tensio dolorosa, tum propter ci-
bi insueti abundantiam, tum propter sanguineum cor-
poris temperamentum, & signa manifesta sunt, & per-
cipi poterunt tum uisu, & tactu, tum etiam ipsius nu-
trici sermone; propterea quantum ad partem progno-
sticam prædicere conuenit, lac quando superfluit pluri-
mum nocet, & apostemata gignit, & affert etiam alias
ægritudines; igitur in primis, secundum ipsam indicationem,
debet nutrix parumper de suo cibo subtrahere, ut lactis exube-
rantia minuat, & comedere cibos tum minus alentes, tum
etiam in minore quantitate, & qui sint facilis concoctionis, &
boni succi, et bibere aquam coctã cum seminibus coriandrorũ,
uel iura carniũ pullorum, uel uitulorum, & quotidie aluum
exonerare fecibus, uel spõte, uel arte clysterijs communibus, al-
ternis diebus positis, & hoc modo paratis, R. bliti, maluarum,
mercurialis matrum uiolarum, furfurum, an. M. I. bulliant
omnia simul in s. q. a. postea colentur, & s. a. fiat decoctio, de
qua decoctione R. libram unam, & uncias duas, olei oliuarum

forma exmatis

communis ꝛnc. 3. vitelli unius oui. salis q. s. misce, & fiat clyster, postea parum se exerceat, & præcipue deambulando dormi, ieiuno, stomacho, quoniam exercitatione inferiorum iuuantur magis partes, quæ circa thoracem sunt, & aeris caliditatem, & frigiditatem fugiat: sed quia in primis debemus sedare dolorem; dolor. n. ipse dissoluit uirtutem, & prohibet membra à suis operationibus naturalibus: Quapropter ad mammillas fiat infra scriptæ fomentationes pro sedatione doloris R. uini rubri, lib. s. olei rosati omphacini, aceti an. ꝛnc. 3. aquæ fontis lib. I. misce, & lento igne in uase æneo parum omnia calefiant, postea cum spongia infusa & bene compressa stomacho ieiuno s. a. fiant fomentationes ad mammillas bis in die per horam unam, ante cibum: Aut lentes aqua marina, uel muria, coquito, & cum ipsa decoctione calida mammas abluito, & postea lentes ipsas contusas, & in formam emplastei redactas, apponito, & si dolor etiam non sedabitur, tunc R. dactylorum contusorum, numero 10. pul. florum chamæmeli rosarum rubrarum, an. M. I. olei rosati completi ꝛnc. 2. sapæ q. s. ad incorporandum misce, & fiat emplastrum, & calidum apponatur. & perseverante dolore, neq. ab adultis, neq. ab infante emulgere conuenit mammas dolentes nutricis: Nam ex ipsa emulsione plus materiae attrahitur ad locum affectum. Postea si ebundantia lactis constringere uolueris emplastrum infra descriptum, ad mammillas appone, R. aluminis ꝛnc. 4. psyllij coriandrorum an. ꝛnc. I. s. portulacæ M. I. cotereda coteratur, deinde cum oleo ros. omphacino, & aceto an. partes æquales q. s. ad incorporandum misce, et s. a. fiat emplastrum, & apponatur, uel alio modo, R. lapidis pyritis cotriti lib. s. aceti fortis olei ros. omphacini an. ꝛnc. 3. misce, et apponatur, et si his peractis, tumor,

Gal. de san. tuen. cap. 3.

Auic. 1. Fen. 2. doct. 3. c. 22.

MEDICAMENTO - RVM RA TIO.

fomentu

Aetius 4. c. 6

aliud

emplastrum.

quæ mammas ad rugendum

Paulus ægin. lib. 3. cap. 3. ex auth. sera ni.

emplastrum.

aliud.

tumor, uel durties mammarū non tollatur, (abundantia enim lactis, hac uictus ratione seruata, statim primo, uel in secundo die diminui solet) cataplasma infra notatum appone, R. summitatum petroselini, fœniculi, mentæ, foliorum caulium an. M. S. incidatur omnia parumper, deindè in mortario cum medulla unius panis frumentacei, optimè contendantur, & adde pinguedinis anseris recentis ꝛnc. 4. mellis q. s. ad incorporandum misce, & fiat cataplasma, & calidum apponatur. Verum post sedationem doloris à peritis mulieribus, uel à semetipsa quotidie mammæ nutricis leniter exugantur. Postea etsi expedit hoc in morbo, sectionem uenæ adhibere, ea tamen in nutrice, quæ lactare uult, prohibenda est, quia exterminat lac.

DE RIMIS PAPILLARVM NUTRICIS.

C A P. X.

DEFINI-
TIO MOR-
BI.

CAUSA.

SIGNA.

IN TER Morbos, qui ualde papillas mammaram nutricis infestant, sunt rimæ, quæ nihil aliud sunt, quàm parue scissuræ ipsarum papillarum, & ægrotatio ipsa, græco nomine diaphia dicitur, & ut plurimum in muliere, quæ paulò antè peperit, & lactare incipit, generatur. Et sæpè causam, & originem trahit ab exiccante acrimonia, & mordacitate humorum contentorum in ipso lacte, uel à mala complexionē sicca totius corporis, & hoc rarò euenit, nihilominus si à mala complexionē totius sicca proueniant ipsæ rimæ, macies per uniuersum corpus apparebit, & tunc, cum ipse morbus indicet diurnitatem, & indigeat humectatione, & tempus hu-
mectan

meētandi sit longum, & ipsa complexio in hæcticam facile
 conuertatur, hic de ipso pertractare non opus est, sed alia nutrix
 lactet infansem. Si uerò ex ipsa humorum acrimonia fiant,
 apparebunt fissuræ ipsæ, sine tumore, & tensione ab ipsa tan-
 tummodo qualitate sicca humorum ortæ; causa enim omniū
fissurarum est siccitas, in cute adeò donec scindatur, & illa sic-
 citas, aut propter complexionem singularem, aut propter
 malitiam humorum mittentium materiam exsiccantem acu-
 tam. Et cum ipsa egritudo sit multi tædij, & doloris causa,
 adeò ut cum infans papillam in ore suscipit, dolores acutissimi
 excitentur, propterè à ubi recentes fuerint, confestim eas curare
tentandum est; Nam cum prorogatur earum cura, induran-
 tur, & fiunt callosæ, & diuturniores, adeò ut chirurgiam ad-
 hibere oporteat, & aliquandò in ulcera cancrofa conuertantur.
 In primis igitur aer inclinè ad humidum magis, quàm ad sic-
cum, & in caliditate temperatum, somnus conuenit longior so-
lito, & ab exercitatione uacet. Victus humidus conuenit, ut
liquida ueluti cremor ptisanæ, & pingua, seù glutinosa, & fa-
cilis concoctionis, ut sunt carnes elixæ gallinarum, pullorum,
 uitulorum, hædorum, agnorum, ueruecum, auium aquatiliū,
 & præcipuè earum iura pingua; Inter olera comedere poterit
maluam, spinachiam, boraginem, & endiuia, oua recentia,
& sorbilia, & reliqui cibi exhibeantur cum butyro, uel adipe
anseris, aut gallinæ, aut oleo amigdalorum dulcium parati.
Inter fructus, poma dulcia, mala cidonia, & pyra cocta co-
medere poterit. Bibat uinum tenue album, quod non susti-
neat aquæ misionem; Euitet in cibo omnia acris, aspera, sal-
sa, mordacia, astringentia, cruda, & sicca, uel quæ nimia cali-
 ditate,

Auc. 4. Poa.
7. trac. 3. c. 5.PROGNO
STICA.VICTVS
RATIO.

olera

succus

Poma

uita

AUCO

MED. RA-
TIO.

ditate, aut frigiditate siccitatem generant. Ad diminuen-
dam verò abundantiam acrimonia, & humoris serositatem,
suscipiat infrascriptum bolum, per horam unam ante cibum,
R. castæ nuper extractæ ʒ. x. diacatholicon ʒ. 2. misce, &
cum saccharo. f. b. vel alio modo in forma potabili, R. Syru-
pi rosati solutiui ꝯnc. ʒ. decoctionis maluarum. q. s. ad dis-
soluendum misce, & fiat potio; vel pro diuitibus alio modo;
R. mannæ electæ masticinæ ꝯnc. ʒ. decoctionis prædictæ. q.
s. ad dissoluendum misce, & f. p. vel R. reubarbari electi,
& mundi in puluerem resoluti. ʒ. i. sacchari rosati ꝯnc. s.
misce, & cum saccharo f. b. Verùm in illo die, in quo susci-
pit potionem, vel bolum ipsum, alia nutrix lactet infantem;
sequenti autem die inungat papillas oleo balsamino, aut è lu-
teis ouorum tepido, vel pomata, vel adipe hircino, vel succo
aparinæ; vel alio modo, R. mellis, butyri recentis, olei amyg-
dalarum dulcium an. ꝯnc. s. misce, & simul omnia opti-
mè conquassentur; postea inunge, vel R. olei rosati completi.
ꝯnc. ʒ. & in mortario plumbeo infundito, & cum pistillo
plumbeo terito, donec oleum crassum, & subnigrum redda-
tur, & ex ipso quotidie bis, vel ter inunge papillas ipsas.

DE LACTE NIMIS CRASSO.

C A P. X L

DEFINI-
TIO MOR-
BI.

CAUSAE.

SIGNA.

SI Nutrix lac habeat nimis crassum hic affectus dicitur
a latinis lactis concretio pituitosa, quæ generatur aliquan-
do propter otium, aliquando propter ambientem aerem, ali-
quando propter cibum, et potum crassæ substantiæ, vel propter
rationem temperamenti; Et percipitur ex signis istis; tum ex
diffi-

difficultate digestionis, & excretionis per ventrem infantis, & excessu in crassitie ipsius lactis, tum etiam ex consistentia ipsius, ut percipitur visu, si de ipso super unguem mulgeas guttam, que si fluit est subtile, si verò unguis inclinetur, & non currat est crassum. Et de parte prognostica sciendum est infanti aliquando ex difficultate digestionis, & excretionis ipsius alimenti nimis crassi per ventrem accidere cruditatem humorum, & abundantiam eorum, & conuersionem in casei substantiam lactis ipsi nutritici, ex qua postea infantes facillimè incurrunt in perniciosas egritudines. Crassus enim lac abscessus, & furunculos circa infantis corpus generat. Nutrix igitur degat in aere calido, & sicco, & accipiat cibum digestibilem, & qui modicè nutrire possit, cuiusmodi sunt carnes vitulina, & pullorum gallinaceorum, & hedorum, & si milium elixæ, Bibat vinum aqua temperatum, vel paucarum virium, & moderatè, Euitet carnes porcinas, bouinas, & omnia caseosa, unctiosa, acria, & acetosa, legumina, pultes, oua elixa, & præcipuè dura. Et inter olera comedere poterit lactucam, spinachiam atriplicem, Etenim boni, maliq; succi in medio sunt, hyssopumq; petroselinum, fœniculum, mentam, & cichoream, & radices raphani. Ex fructibus comedat nuces, amygdalas, & auellanas, & temperato utatur exercitio, & præcipuè deambulando, exercitatione enim inferiorum iuuantur partes pectoris, & non dormiat in die post cibum, sed noctu utatur somno temperato, & præstat quotidie in manè bis, aut ter, prius manibus proprijs, aut ore alieno, aut proprio cū illo vitreo instrumēto; capite, de imminutione lactis, delineato, nō aut ab alumno emulgere māmas, postea papillā infanti tribuere,

Auc. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 8.Aetius 4. ca.
5.
PROGNO
STICA.Aetius 4. ca.
6.In com. in
crassi lact.VICTVS
RATIO.Pa.
lib. 7. ca. 8.
lib. 1. ca. 8.
lib. 2. ca. 8.Gal. de succ.
bonit. & vit.
cap. 8.Gal. 5. de
sanit. tuen.
cap. 3.

MEDICA-
MENT. R. A
TIO.

Syrupus

Galen. 5. de
Simpl. med.
fac. cap. 21.

bolus.

alius

potio

ut crassities eius, sic per ipsam emulsionem euacuetur, & lacte in melius purgato nutriatur infans, donec ad equalitatem substantia ipsius lactis reducatur. Præterea pro ut nobis indicat morbus ad calefaciendum, & attenuandum, quotidie manè sumat per septem dies continuos hunc syrupum in diluculo, & post assumptionem ipsius per horam dormiat. R. oximellis simplicis ꝑnc. I. s. decoctionis infra scriptæ ꝑnc. 3. misce pro uno syrupo, & sic pro alijs R. hyssopi, mentastri, origani, pulegij, cichoreæ an. M. I. seminum anisorum drag. 3. bulliant omnia simul in s. q. aquæ usq; ad tertias, postea s. a. coletur & colatura usui seruetur in uase uitreo cooperto, ad diluendū syrupum, & illud attendant studiosi, in præmissam uictus rationem, tantummodò per septem dies continuos seruabunt, sine alijs remedijs localibus, lac facile reducet ad equalitatem. Verum si in his diebus non euenerit equalitas, dicente Galeno, quòd in uitioso lacte debemus semper sanguinem contemplari, & si pituitosus est, medicamenta requirit, ex calefacientia, aut primo, aut secundo ordine, non tamen desiccantia. Laudo igitur post assumptionem ipsorum syruporum, ut exhibeatur nutrici per horam unam, ante cibum, bolus iste. R. electuarij lenitiui, drag. 10. agarici præparati drag. 2. misce, & cū saccharo f. b. uel alio modo, per horas tres ante cibum, R. reubarbari electi, & mundi, in puluerem redacti drag. 1. agarici trochiscati drag. 1. sacchari rosati ꝑnc. 1. misce & f. b. uel in forma potionis, R. syrupi rosati solutiui ꝑnc. 3. agarici præparati drag. 2. decoctionis florum, et fructuum cordialium q. s. ad dissoluendum misce, & f. p.

DE LACTE NIMIS AQUOSO.

CAP. XII.

ET SI contigerit ex continuis, & uehementibus exerci-
 tationibus, et laboribus attenuantibus, uel ex cibis calidis,
 ex aromatibus, salsamentis, uel ex subtiliatiuis, uel lubricis, uel
 ab ambiente aere, uel à prædominio ipsius temperamenti, lac
 ipsum fieri nimis aquosum, egritudo ipsa, uocatur, lactis
 fusio biliosa, à qua sumitur indicatio, præ ut signa indicabunt
 ex macie infantis, ex pluribus excretionibus biliosis cum mor-
 dacitate per uentrem, & per urinam citrinam, & ex fluxione
 lactis guttæ, super unguem positæ, tunc quoniam periculum
 est, nè infans ex ipso lacte ducatur, uel ad febrem biliosam, uel
 ad dysenteriam, uel lienteriam, uel si acrius fiat lac, appetitus
 deficiat, & pustulæ acerrimæ in corpore fiant alterius nutriticis
 lac exhibeatur infanti. Quoniam autem Galenus ait, ipsum
 sanguinem in uitioso lacte contemplari oportere, & si est bilio-
 sus primam purgationem desiderat mox uictum: propterea
 in primis eapiat hunc bolum, manè per horam unam ante cibum
 R. electuarij lenitiui drag. 9. diacatholicon drag. 3. misce, &
 cum saccharo f. b. uel alio modo in forma potabili, R. syrupi
 de pluribus infusionibus rosarum ꝛnc. 3. diacatholicon drag.
 4. aquæ endiuie q. s. ad dissoluendum misce, & f. p. Postea
 per dies septem continuos quotidie in diluculo capiat loco syru-
 pi cremoris ptisanæ cyathum unum, cum iure carniū disso-
 luti; Et si opus fuerit, etiam post assumptionem ipsius ptisanæ,
 exhibeatur bolus iste R. reubarbari electi, & mundi contriti
 drag. 1. sacchari rossati ꝛnc. s. misce, & cum saccharo q. s.

CAUSAE

DEFINI-
TIO MOR-
BI.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.
Actius lib. 4.
c. 6
Gal. 5. de
simpl. med.
fac. cap. 21.

MED. RA-
TIO.

bolus.
ptis.

ptisane cremor
bolus.

VICTVS
RATIO.

q. s. fiat bolus, & ipsum sumat per horas quinque ante cibum. Quantum attinet ad victus rationem, pro ut nobis affectio indicat, degat in aere potius declinante ad frigiditatem, quam ad caliditatem ipsa nutritrix, et ab exercitio remoueatur, et quiescat, & dormiat somnum longiore solito; pro cibo panem comedat, sine sale elaboratum, & temperate coctum, sed satis fermentatum, et carnes haedinas, vitulinas, ueruecinas, et bubulas etiam, et oua elixa; Bibat uinum dulce, mustum coctum, caueat postea ab aromatibus, a salsamentis a fructibus fugacibus ab oleribus omnibus, praeter lactucam, spinachiam, atriplicem, boraginem, maluam, petroselinum, & mentam, & ab his, quae facile conuertuntur in bilem, & sunt difficilis concoctionis, & mali succi. Ultimo loco, si erit necesse, inungantur mammillae oleo lumbricorum terrestrium, & ab adultis, non autem ab infante exugendum est lac, ne in casei substantiam coalescat, una uice tantum quaque die, donec ad aliquam crassitiam, seu equalitatem substantia ipsius lactis deueniat.

DE PAUCO, VEL DIMINUTO
LACTE NUTRICIS.

CAP. XIII.

DEFINI-
TIO MOR-
BI.

PROGNO-
STICA.

Auic. 3. f. 12.
cap. 2.

CAUSAE.

SI vero contigerit lac paucum, vel diminutum esse, affectio haec, dicitur lactis defectus, expedit, quoniam hic morbus magis infanti nocet, quam nutritrici, alterius lac exhibere, donec denuo abundet; postea considerandum est, si causa est in toto corpore nutritricis; Lac. n. multiplicatur, multiplicatione boni sanguinis. Igitur haec affectio erit necessario a diminuta boni sanguinis generatione, veluti ob qualitatem calidam,

lidam, vel frigidam, tum à cibo, tum ab aere, tum à ratione temperamenti diminuentem, vel ob aliquam, immodicam, sanguinis, & aliorum humorum euacuationem præcedentem, uel a fluxu corporis, impediente boni sanguinis generationem, uel ob penuriam alimentorum, uel ob aliquam expergefactionem. Prætereà illud attendendum est, si diminutionis causa ipsa est tantummodò in mammillis ipsius nutricis, uel si adest in una tantum, uel in ambabus; Quippè si erit in una tantum, alterius mammillæ lac exhiberi poterit, donec altera curetur; si uerò erit in ambabus, tunc remedijs localibus erit utendum, secundum rationem morbi, loci, & temporis, prout signa ex visu, & tactu indicabunt, & ut docetur in arte chirurgica. Nam ut plurimum morbi mammas infestantes ad ipsam chirurgiam pertinent, de quibus nunc mihi non est scribendum.

SIGNA.

DE LACTE IMMINTO

QUALITATE CALIDA.

CAP. XIII.

IMMINTIO Lactis a mala intemperie totius corporis calida, à qua sumitur indicatio istius affectionis, & qua percipitur a macie, & à colore, uel citrino, uel pallido nutricis, & ab excrementis biliosis, & amaritudine ipsius lactis, tunc ipsa nutrix degat in aere temperatæ frigiditatis, si tamen hoc toleret anni tempus, & quiescat, & exercitatione uacet, caueat ab aromatibus, a salitis cibus, ab acribus, ab allio, à porris, à cæpis, à fructibus horarijs, siue fugacibus, quia facile putrescunt, & conuertuntur in bilem,

SIGNA.

VICTVS
RATIO.

bilem, & ab omnibus calefacientibus, & crudis, & difficilis
 concoctionis; Et cibum consuetudine leuiorem capiat ex car-
 nibus boni succi, & facilis concoctionis, & in iure carniū co-
 ctam comedat lactucam, spinachiam, cucurbitam, atriplicem,
 portulacam, & semina earum, panem comedat sine sale bene
 fermentatum, & optime coctum; Bibat iura carniū, uel
 aquam cum seminibus anisorum, uel coriandrorum coctam;
 Aluus exoneretur quotidie, uel sponte, uel arte, alternis die-
 bus, cum clystere communi descripto in capitulo 8. ad quem
 habeatur relatio, & quotidie mane, loco syrupi, sumat sequens
 decoctum, per dies septem continuos, & etiam per quindecim
 dies, si opus fuerit, donec abundet lac R. radicum petroselini,
 foliorum lactucæ, scariolæ, spinachie, atriplicis, mētæ, endiuie,
 ordeī mundi an. M. s. seminum anisorum drag. 3. bulliant
 omnia simul in s. q. aquæ usq; ad tertias, postea colentur, & in
 uase uitreo cooperto seruetur ipsa decoctio, de qua, pro quaq; ui-
 ce sumat uncias sex in diluculo, et statim per horam dormiat,
 et si opus fuerit, fiat ipsa decoctio dulcis, ut stomachum ali-
 quando delectet, uel modico saccharo, uel cum iulep uiolato q. s.
 postea ut (si corpus plethoricum sit) aliquid materie detraha-
 tur, post assumptionem decoctorum præmissorum septem, su-
 mat bolum casia, uel potionem mannae, uel syrupum ex pluri-
 bus infusionibus rosarum hoc modo paratum. R. casiae recen-
 ter extractæ drag. 10. electuarij de sebesten drag. 2 pulueris
 anisorum drag. 2. misce, & cum saccharo f. b. & exhibeatur
 matutino tempore per horam unam ante cibum, uel R. man-
 nae electæ masticinae unc. 3. & cum decoctione supra scripta
 q. s. misce, & f. p. uel alio modo R. syrupi ex pluribus infusio-
 bus

MEDIC.
 RATIO.

Decoctio loco
 sy.

Loco decoct.

Gelus Casij

ut

ut

bucrasarum, unc. 3. diacatholicon drag. 4. decoctionis præ
 ordinate q. s. ad dissoluendum misce, & f. p. & exhibeatur
 per horas tres, ante cibum, Et à proprietate in omni extermi-
 natione, aut diminutione lactis, laudo ut nutrix ubera oviũ,
uel caprarum, cum ipso lacte comedat. Et Aetius dicit bi-
 bat z yrum, & eadem die mamillæ lacte replebuntur. &
 z yrum ipsum nihil aliud est, quam potus ex ordeo aqua re-
 soluto.

Auic. 1. f. 3.
 doc. 1. cap. 2.

Aetius 4. ca.
 6.

quid z yrum
 f. 1. 2. 3. 4.
 2. 3. 4. 5. 6.

DE DIMINUTIONE LACTIS A QUALITATE
FRIGIDA. CAP. XV.

Signa prout crassities, & albedo totius corporis, & ex-
 crementa decolorata, & pituitosa indicabunt causam de-
 fectus lactis esse à materia frigida, à qua sumitur istius af-
 fectionis indicatio, tunc alienum lac præbere infanti necesse
 est, & ab adultis exugendæ sæpe sunt mammæ, ut lac facile
 redeat, & abundet; deinde eligatur aer ad caliditatem uer-
 gens, & nutrix exerceat se in aliquo opere faciundo, & præ-
 sertim cum partibus supernis, ut lac digestum facilius exeat;
 Bibat uinum album, satis maturum, sed paucarum uirium,
 & cibus utatur boni succi, & facilis concoctionis, cum oleri-
 bus aperitiuis, ueluti semina, radices, & summitates fœniculi,
 anethi, nigellæ, & petroselini. Aluus lubrica sit, & quotidie
 euacuetur à fœcibus, uel sponte, uel arte, alternis diebus, cly-
 stere communi, in capitulo octauo huiusce libri, descripto, ad-
 quem se conferre poterit; Et in diluculo sumat quotidie per
 dies septem, inferius scriptum decoctum, loco syrupi.

SIGNA.

VICTVS
 RATIO.

Auic. 1. f. 3.
 doc. 1. cap. 2.

MEDIC.
 RATIO. Decoctum
 loco sy.

sidus

D num

num anethi, anisorum, fœnu græci, porri an. ꝯnc. I summi-
 tatum fœniculi, anethi, mentæ, radicum petroselini, melan-
 thij, seu nigellæ an. M. I. bulliant omnia, prius incisa parum
 per, & semina parum contusa, in s. q. aquæ usq; ad tertias po-
 stea coletur, & fiat expressio; deinde cum saccharo q. s. iterum
 bulliat unica leui ebullitione & s. a. fiat decoctio, & in uase
 uitreo cooperto seruetur; cuius decoctionis sumat singulis die-
 bus, mane ꝯnc. ʒ. postea si lac non abundauerit, applicentur
 uentose, sine scarificatione, sub mammillis, absq; multa com-
 pressionem, deinde si opus fuerit, expedit bis in die per horã unã,
 ante cibum facere fomentationes ad mammillas cum spungia
 infusa in decoctione ista R. florum chamæmeli, rosarum, men-
 tæ, meliloti, pulegij, thymi, anethi, an. M. I. seminum lini ani-
 sorum, fœnugræci an. drag. 2. bulliant simul in s. q. uini albi,
 postea s. a. fiant fomentationes ad ipsas mammas, & statim
 post ipsas fomentationes inungatur mammae oleis istis calidis.
 R. olei nardini, chamæmelini, lumbricorum terrestrium an.
 ꝯnc. I. misce, & moderatè calidis inunge, ultimo loco, si opus
 fuerit, fiant etiam ad ipsas mammillas fricationes leniter. A
 proprietate uerò quidam experti sunt puluerem uermium ter-
 restrium, in uino albo per nonnullos dies continuos sumptum,
 & repererunt remedium optimum. Laudatur etiam à pro-
 prietate sisamum tritum, uel raphanum cum uino sumptum.
 Prætereà commendat Aetius à proprietate lapidem gala-
 ctitem pro amuleto ad alligatum, uel in iure pulli, uel in uino
 dissolutum, & potatum. Existente uerò corpore plethorico,
 uel cachochymo, laudo, ut mediocriter expurgetur medicina
 benedicta, ut natura à plenitudine, & multitudine humoris
 suble

Auc. 1. f. 3.
 doc. 1. cap. 2.

q̄ uentose

q̄ fomentationes

Inuener.

frict.

Auc. 1. f. 3.
 doc. 1. cap. 2.

puluis lumbricor
 terrestrium.

Sisam^{us} et raphan^{um}

Lapis

Aetius lib.
 16. cap. 33.

si plecton^a.

si Cachochymia

subleuata, possit facilius abundare lacte. Propter à post as-
 sumptionem decoctorum præmissorum septē, sumat hunc bo-
 lum R. electuarij lenitiui drag. 10. agarici præparati drag. 2.
 misce, & cum saccharo f. b. uel alio modo in forma potabili;
 Decoctionis florum, & fructuum cordialium q. s. misce et f. p.
 uel R. reubarbari electi, et mundi, in puluerem resoluti, drag.
 I. spicæ grana 3. contrita subtiliter, agarici præparati drag. I.
 sacchari rosati ꝛnc. I. misce, & cum saccharo q. s. f. b. &
 exhibeatur per horas quinq; antè cibum, manè; Vbi uerò ob
 aliquam sanguinis immodicam euacuationem lactis immi-
 nutio prouenerit, indiget sola uictus ratione boni succi hume-
 Et ante, & excalfaciente.

AKOIS
 Bolus.
 Potio.
 alius Bolus.

Gal. 5. de
 simpl. med.
 fac. cap. 2.

DE LACTE IMMUNITO PROPTER NIMIAM
 LUBRICITATEM ALVI
 CAP. XVI.

VBI Defectus lactis euenerit propter nimiam lubrici-
 tatem alui, citrà cruentas deiectiones, & citrà fe-
 brem, cerebri, uentriculi, iecinoris, & intestinorum imbe-
 cillitatem, & breuiter citrà symptomatìcam excretionem.
 Etenim de his morbis, cum ipsis symptomatibus coniunctis,
 in quibus nutrix infanti præbere lac non potest, nec debet, nec
 breui tempore præbitura est; non sum scripturus; sed tantum-
 modo de alui profluuio à multitudine malorum humorum
 in corpore nutricis contentorum pertractabo. Id autem
 græcè dicitur Αιγγορία, & originem trahit, uel ab otio,
 uel à prætermissa exercitatione, uel etiam à copia ci-
 borum,

ONCORS
 SICA
 VITIV
 RATIO

DEFINI
 TIO.

CAUSAE.

SIGNA.

Hip. 1. apho-
rum 20.Gal. 1. ad
glauc. c. 14.PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.Aetius lib. 9
cap. 51.

borum, & potuum ingestorum à bile, uel à pituita excitato-
rum, ut signa in excrementis indicabunt; si à bile crocea, &
biliosa sine mora exhibunt, si à pituita alba, & pituitosa. Pro-
pterea dicente Hippocrate, quæ iudicantur, & iudicata sunt,
integrè, neq; mouere, neq; nouare aliquid oportet, siue medica-
mentis, siue aliter irritando, sed sinere oportet. Tota igitur
curatio naturæ permittenda est; Et tantummodo uictus ra-
tionem s. a. instituere; sic enim purgatur corpus. Verùm si
profluum ipsum in termino dierum septem integrè nec iudi-
catur, nec iudicatum est; ad id, quod deficit, supplere conue-
nit, quia spatium, & perseverantia ipsius periculosa est. Ete-
nim aliquando tormina, & febres excitat, & uires absorbit;
transactis igitur diebus sex, uel septem, si adhuc perseveret
profluum cum signis biliosis a quibus sumitur indicatio istius
morbi, uictus ratio instituenda erit, hoc pacto. In primis eli-
gatur aer potius ad frigidum, & siccum, quàm ad calidum,
& humidum uergens, somni sint longiores solito in nocte, &
caueat a diurnis, simplices fricationes conueniunt in hoc gene-
re morbi, propterea suppleant loco exercitationis, comedat pa-
nem bene fermentatum, & optimè elaboratum, & coctum,
& fercula in iure pedum uitulorum, et caprum castratorum
ex chondro, oryza, & halica cum malocidonio, uel mespilo, uel
tragacantha in panniculo inuoluta, decocta, & citrà carnes
predictas comedere etiam poterit, carnes capreolorum, leporum,
& pullorum gallinaceorum, & uitellos ouorum assos, & ace-
to intinctos, & in primo cibo confectiones ex cornis, sorbis,
mispilis, & diacydonitem, sine speciebus conueniunt; Bibat
unum tenue, aquosum, nigrum, & astringens, sed bibat pau-
ca aqua et uini ferrata et caly beata conueniunt.

cum, multus enim potus facit supernatare cibum in stomacho, & alui profluuijs infestissimus existit, conuenit etiam lac ouillum, & caprinum in quo lapides igniti extincti sint, parumper calefactum, tum in potione sumptum, tum in clysterijs.

Actius lib. 9
cap. 49.

At ijs non obstantibus, perseverante profluvio sumat per septem dies continuos, si opus fuerit, syrupum hunc in diluculo

M E D I C.
R A T I O.

R. syrupi de myrto, de endiuia, miuæ cydoneorum an. ꝯnc. s. aquarum plātaginis, endiuie, an. ꝯnc. I. s. misce pro uno

syrupo, & sic pro alijs. Nec non quotidie inungatur uenter totus oleis istis, R. olei de cydonijs, de myrto an. ꝯnc. I. mi-

isce, & calidis inunge bis in die, per horam unam ante cibum, ueluti dictum est; Et emplastrum de diaphenicon modera-

re calidum q. s. stomacho applicetur. Prætereà, si opus fue-

rit, etiam post assumptionem ipsorum syruporum, laudo ut capi-

piat per duos, aut tres dies continuos, uel alternis diebus, si ui-

res sunt imbecillæ, holum hunc R. reubarbari electi, et mundi,

contriti drag. s. sacchari rosati ꝯnc. s. misce, & f. b. & hoc,

manè, horis quinque, ante cibum. Porro si à pituitosa mate-

ria proueniet alui fluor, tunc uictus ratio uergat ad calidum,

& siccum, & inunctio uentris fiat hoc pacto R. olei de mēta,

de absinthio, de cydonijs, an. ꝯnc. I. misce, & calidis inun-

ge; Et syrupus sic instituatur. R. syrupi de rosis siccis, de men-

ta, miuæ cydoneorum an. ꝯnc. s. pulueris spodij drag. I. aqua-

rum mentæ, absyntij an. ꝯnc. I. s. misce pro syrupo, & post

assumptionem syruporum quinque, euacuetur humor, peccans

modo præscripto, postea manè, & uespere ante cibum, sicut

ego sæpissime expertus sum, ad constringendum tantum, quo-

tidie sumat per tres, uel quatuor dies unam ex istis pilulis R.

Pile

trochiscorum de carabe, trochiscorum de spodio, cum semini-
bus acetosae, suffuf de granis myrti, descript. Mesue an. scrup.
I. s. conterantur omnia subtiliter, postea cum miua cydoneo-
rum, reformentur pillulae quinq; & inaurantur, uel unam
alig Pillula ex istis alijs quotidie sumat; R. pulueris reubarbari, aganici,
an. drag. s. misce, & cum miua cydoniorum reformentur p.
3. & inaurantur

DE IMMINUTIONE LACTIS OB

PENURIAM CAP. XVII.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.

Hip. 2. apho.
51.

VICTVS
RATIO.

Phisara

In crivis

QUANDO ob penuriam alimentorum fit imminutio
lactis, indicatio manifesta est, ex macie ipsius nutricis,
propterea tunc infanti (Etenim, ex emulsione frequenti ma-
marum magis lac exsiccatur, & vires nutricis magis debili-
tantur) lac alienum exhibeatur, & nutritici alimentum boni
sacci, & facilis concoctionis praebere debemus, id uero paula-
tim facere oportet. Nam plurimum, atq; repente replexe pe-
riculosum; quoniam omne nimium est natura inimicum, &
praecipue cum vires sunt imbecilles, sed quod paulatim fit, tu-
tum est. Et laudo ut quotidie in mane sumat cremorem pi-
sanae, in iure carniuum decoctum, loco syrupi per quatuordecim
dies continuos, & post eius assumptionem per horam dor-
miam, & fiant fricationes lento modo, quotidie per totum cor-
pus stomacho ieiuno. Et aluus, uel sponte, uel arte clystere
communi exoneretur, & mundetur a faecibus, & in aere mo-
derate caliditatis degat, uitans ambientis frigiditatem, & a
caloribus, & exercitatione uacet, & dormiat longiorem con-

suetu

suetudine somnum, vitans diurnum; Et ne lac in totum nu-
 trix deperdat ab alijs, uel a semetipsa, cum quodam uitreo,
 & paruo instrumento, gratia huiusce emulsionis facto ut in
 Italia fit, in eius osculo prius papilla mamillae immissa, & eius
 fistula ore proprio suscepta poterit bis quotidie emulgere mam-
 mas, donec lac facilius abundet: cuius forma ad claram om-
 nium intelligentiam hic delineata apparet.

DE LACTE OB ALIQVEM TERROREM
DEPERDITO VEL IMMINVTO.
CAP. XVIII.

Si per somnum, uel per tonitruum, uel per terræ motum;
 uel per casum, uel per armorum strepitus aliquo modo ex-
 pergefæcta, uel ut dicitur græcè *ευστασιας*, nutrix lac
 deperdat, uel imminutum habeat, statim exerceat se
 bra

CAVSAR.

MEDIC.
 RATIO.

brachijs, & manibus ualide; Postea mammillae fricentur, & sub ipsis uentose applicentur, sine scarificatione, & fomententur fomentationibus, & inunctionibus, assignatis in capitulo, de diminutione lactis à qualitate frigida, ad quod reuertatur; & exhibeatur ei cyathus unus uini maluatici, cum modico pane, in ipso madefacto; & prius ingesto, quia uinum optimum, generosumq; letificat cor nostrum. Deinde si fieri poterit, urgente necessitate, nutrix omni ingenio à mœrore subleuetur, uel musico concentu, & harmonia, uel colloquijs, uel iucundis spectris, uel spe aliqua. Nàm Galenus ait, multos sola letitia morbos euasisse; postea uero infans ad lactandum applicetur ad mammas: lac enim per terrorem ipsum cōstrictum reddetur. Nec non exhibere etiam potest electuarij letitiæ Galeni drag. I. cum uino maluatico, uel iure pulli sumptam, pro una uice tantum.

Gal. de par.
pil. exerc. c. 1

Etlij usus

DE COAGULATIONE LACTIS IN
CASEI SUBSTANTIAM.
CAP. XIX.

DEFINITIONE MORBI.
BI.
Auic. 3. f. 12.
cap. 4.

COAGULATIO Lactis in substantiam casei, cum nihil aliud sit, quàm seiunctio crassæ substantiæ à seræ lactis; Et si dicat Auicenna, quandoq; lac coagulatur in casei naturam, in mammilla propter caliditatem exsiccatiuam, & quãdoq; etiam propter frigiditatem congelatiuam; nihilominus mea quidem sententia, coagulatio ipsa, tantummodò fit à caliditate; Etenim ut ipsum lac coaguletur, opus est, ut pars serosa segregetur, & separatio ipsa necesse est, ut fiat à caliditate, ut testatur Galenus, Propterea sequitur non a frigi-

Gal. 3. de a.
lim. fac. cap.
16. de a. f. 12.
mod. lacu. c. 12.

ditate fieri coagulationem, lac uero in grumos congelatum, uel concretum benè fieri potest ab intemperie frigida; At non coagulatio ipsa in casei substantiam. Cause igitur tantummodò erunt a caliditate, a qua sumitur indicatio, prout ab aere ambiente, uel a corporis temperamento, uel a ratione uitus præterita, ueluti ex cibus calidis, cum aromatibus copiosis, & ex salsamentis, & similibus. Signum erit, si emulseris mammas, & lac concretum sit, & difficulter exeat, & ex difficultate digestionis in infante, & excretionis per uentrem.

CAUSAE.

SIGNVM.

Gal 3° alim. fac. cap. 16.

Tunc, quia, si statim caseatum lac non curatur. generat apostema in ipsis mammas, & exulcerationes. Et quoniam lac uitiatum est, alia nutrix lactet infantem, & interea ab aliqua muliere adulta, quotidie emulgeantur mammae nutricis

PROGNOSTICA.

bis, uel ter in die, ut lac exeat, & sic facilius fiat resolutio coagulationis. Deinde electo aere, magis ad frigidum, quàm ad calidum declinante, parùm exerceat se nutrix, tam cum inferioribus, quàm cum superioribus partibus ad adiuuandum concoctionem, & nutrimenti distributionem per totum corpus. caueat a somno diurno, dormiat in nocte breuiorem somnum solito, Bibat aquam, uel cum seminibus coriandrorum,

VICTVS RATIO.

uel anisorum coctam, uel cum pauco cinnamomo, comedat cibos boni succi, & faciliis concoctionis, cuiusmodi sunt carnes uituli, ueruecis, pulli parui gallinacei, & auium terrestrium; caueat ab acribus, ab aromatibus, a caseosis, a salsamentis, ab acetosis, a fructibus fugacibus, & ab omnibus oleribus, & præcipuè calefacientibus, & a leguminibus. Verùm enim uerò quia in quocunq; morbo semper adest, quod fit, & quod factum est; propterea ad prohibendam coagulationem, quæ fit R.

E olei

Inareto.

est; propterea ad prohibendam coagulationem, quæ fit. R. olei de menta, de chamæmelo, rosati an. ꝑ. i. misce. & ex ipsis oleis tepidis mamma inungantur bis in die, antè cibum, per horas duas; *vel* R. olei anethini, rutæ, cyprini, an. ꝑ. i. misce, & in mortario plumbeo ducantur, donec. s. a. fiat linimentum, & inunge, *vel* alio modo, R. foliorum mentæ, subtiliter in puluerem resolutorum, seminum coriandræ contritorum, an. ʒ. ʒ. 2. olei rosati ꝑ. i. ceræ liquefactæ q. s. misce, & s. a. fiat linimentum. *Ad resoluendam* *verò* ipsam casei substantiam, quæ facta est. R. acetii fortissimi, olei rosati, succi apij, succi foenugræci, coaguli leporini an. ꝑ. i. croci ʒ. ʒ. i. misce, & omnia simul bene conquassentur; postea inunge. Et si ijs peractis, ipsius casei coagulatio nō resoluetur, applicetur cataplasma hoc propè scriptum, R. foliorum solatri, apij, caulium, an. M. s. omnia parum admodum incidantur, postea in mortario optimè contundantur; & adde pulueris myrrhæ, pulueris rosarum, pulueris ireos an. ʒ. ʒ. 2. croci. ʒ. ʒ. i. olei de ruta ꝑ. i. acetii fortissimi q. s. ad incorporandum misce, & s. a. fiat emplastrum & applicetur bis, *vel* ter in die, si opus fuerit.

*Alia.**Alia.**Pro caso.**Cataplasma.*

DE CONGELATIONE LACTIS IN GRUMOS

capitulum

CAP. XX.

DEFINITIO MORBI. CAUSAE.

IN Grumos congelatio lactis est illa affectio, quæ uocatur astrictio uniuersæ lactis substantiæ simul in grumos coactæ. Causæ uerò proueniunt a mala uictus ratione frigida, a qua sumitur indicatio, ut in precedenti capitulo dictum

Etum est; ueluti ex potionibus, & cibis crassis, & infrigidantibus, uel acetosis, acribusq; uel ex dormitione in locis frigidis, uel a corporis temperamento, uel ab aere ambiente, & cum lac vitiatum sit, alia nutrix lactet infantem, etenim lac ipsum facit obstructionem, & aquam inter cutem, & febrem. Apparebunt signa, tum ex difficultate egressionis ipsius lactis congelati, tum etiam ex difficultate digestionis, & alui excretionis in infante. Igitur in primis aer temperate calidus eligatur, & nutrix utatur exercitatione mane, & uespere, ante cibum deambulando, uel manibus se exercendo in aliquo opere, prout dictum est in capitulo proprio huiusce libri. Aluus mundetur quotidie ab excrementis, uel sponte, uel arte, dormiat longiorem somnum consuetudine, & caueat a diurno; caueat etiam a cibis, uel potionibus frigidis, crassis, crudis, acribus, acetosis, & precipue ab ijs, qui sunt difficilis concoctionis, & mali succi; Bibat vinum album, tenue, & satis maturum; comedat panem bene elaboratum cum seminibus anisorum, uel foeniculi coctum, & carnes, quae sunt facilis concoctionis, & boni succi, coctas cum radicibus hyeme, & cum summitatibus aestate foeniculi, petroselini, & mente. Postea ad resoluendam grumofam ipsam congelationem superfusio mammillarum, cum aqua calida, uel oleo dulci calido mirum in modum confert. Deinde fiant fomentationes cum spongia ad ipsas mammas, bis in die, per horam unam ante cibum, ea ratione qua descripta est in capitulo decimo quarto huiusce libri, & statim fiant inunctiones oleis istis calidis. R.

PROGNO
STICA.

SIGNA.

Gal 3^d alim.
fac. cap. 15.VICTVS
RATIO.

uitanda

Potus.

MEDIC.
RATIO.

fomentatio.

Inunctio.

Aetius lib.
16. cap. 35.

Emp. Leporini

aliud.

Gal. 10. de
simpl. med.
fac. cap. de
coagulo.

Coaguli Leporini
usus in uis.

olei de lilio, de costo, anethino an. vnc. I. misce, & calidis inun-
gantur mammae post fomentationes, & applicetur emplastrum
hoc; R. lentium decoctarum, muria, aut aqua marina, & in
mortario bene contusarum, lib. I. croci drag. 2. cumini deco-
cti q. s. misce, & fiat emplastrum, & calidum applicetur, uel
R. furfurum, farina ordei, eruce sicca, & puluerizatae, faenu-
graei farinae, farinae seminum lini, anisorum, pulueris rutae
sicca, misce, & omnia simul bulliant, in aceto acutissimo, uni-
ca leui ebullitione; postea cum melle q. s. misce, & s. a. fiat em-
plastrum, & reiteretur ad mammam applicatio ipsius em-
plastri bis, aut ter in die, si opus fuerit. Ultimo loco exhi-
beatur leporini coaguli contriti, ad pondus unius drachmae
pro quaq; uice in uino optimo maluatico ipsi nutritici stoma-
cho ieiuno, quoniam non solum lac, sed etiam concretum
sanguinem in uentrem dissoluit. Nec non ore proprio,
uel ab adultis bis in die emulgeantur mammae, donec
lac ad suam naturalem qualitatem redeat, postea lactet
infantem.

DE SUPPURATIONE MAMMARVM.

CAP. XXI.

SI uero mammae ipsius nutriticis, uel ad suppurationem, uel
ad aliquam inflammationem deuenerint, tunc curandae
sunt manu chirurgica, & quoniam aliquando inflammatio-
nes ipsae sunt morbi diuturni, & difficilium curationum, pro-
pter humiditatem copiosam fluentem ad ipsas mammam, &
etiam propter conuersionem earum in peiores morbos, propte-

rea

re à alia nutrix inuenienda est. Quamobrem de ipsis morbis hic non est scribendum, cum intentio mea sit tantummodò (ueluti dictum est cap. 7.) scribere de morbis, qui curari possint, lactante nutrice, uel lactatura infrà paucos dies, pro tuenda sanitate infantis: Etenim cum lac per multos dies, transit in cibum assuetum, infantis mutatio periculosa, & permolesta est. Præclare. n. inquit Hippocrates, cibos uerò, quibus uti non consueuerunt, etiam si mali non fuerint, molestè ferunt, consimili modo, & potus. Propterea à infantes primo lacte assueti difficilè ab altera nutrice lac emulgent, adeò ut interdum aliqui ab hac necessitate coacti fame pereunt.

Hip. 1. de
uict. 1. rat.
acut.

DE RATIONE SICCANDI LAC POST
ABLACTATIONEM INFANTIS.

CAP. XXII.

POST QUAM Ablactatus fuerit infans, cum in mam-
mis nutricum congregetur, & continuè multiplicetur lac,
quod nisi statim emulgeatur, aut siccetur, dolores in ipsis mam-
mis excitat, & aliquando apostemata, & diffunditur per
uniuersum corpus, & febres succendit. Propterea ipsius
lactis siccandi rationem, quanquam ad infantis tuendam
sanitatem non pertinet; nihilominus publicæ utilitatis gra-
tia, hic docere non erit absurdum. In uictus igitur ratione
conueniunt, quæ habent facultatem siccandi. Vnde aer fri-
gidus eligatur, laboriosa exercitatione utatur, & præcipuè
cum partibus infernis, deambulando, aluum deiciat. Som-

CAUSA.

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

nus

Petus.

RATIO.
MEDIC.1^a die quid.2^a die quid.Inarchi. 1^aInarchi. 2^a

Cataplasma.

L'ues en colic.

Colic

L'ues en colic.

Pibulq

mus sit breuior solito. Vinum moderate bibat subnigrum, & astringens; panem satis coctum, & carnes assas comedat. Vitet in cibo ea, quæ lactis generandi, & augendi vim habent, prout a nobis in libro hoc, capite. 3. antè ostensum est. Et si ut plurimum duobus, vel tribus diebus, sola victus ratio ad ipsius sufficiat exiccationem, nihilominus quia non semper sufficit, aliquid de ratione medicamentorum in medium asferre conueniens esse videtur; Quapropter in primis ter, aut quater, si mammae non doleant, (quoniam si dolent abstinere oportet) prima die manibus proprijs lac è mammis emulgeat; Secunda uerò die abstineat ab ipsa emulsione; Deindè oleo omphacino ipsa prima die mammas inungat; secunda autem oleo myrtino, & masticino admisto inungere prestat. Verum si hæc non sufficiant cataplasma hoc apponito. R. farine fabarum ꝑnc. 2. pulueris foliorum myrti, mirrhæ, thuris, masticis an. drag. 2. albuminis ouorum duorum misce, & fiat cataplasma. Prætereà si opus fuerit, ut tuto, & citius exsiccetur ipsum lac, in tempore veris, & æstatis hunc bolum nutritici exhibere poterit. R. cassiæ recentèr extractæ. drag. 10. diacatholicon. drag. 2. misce, & cum saccharo fiat b. vel fiat ex electuario lenitiuo, vel cum manna electa fiat potio, aut cum syrupo ex pluribus infusionibus rosarum, & similibus. In autumnii uerò, uel hyemis tempestate exhibere poterit, horis quatuor antè cibum, pilulas istas, R. pilularum ex reubarbaro, & agarico Mesue an. scrup. 2. s. misce, & cum melle rosato reformatur pilule

lula s. & inaurentur. Vtlerius urgente necessitate fiat } *seco uenq*
 missio sanguinis ex vena cubiti dextri interna, vel ex sa- }
 phena sic enim statim siccabitur lac, & facile prouocabun- }
 tur menses.

OMNIBONIFERRARI

MEDICI AC PHILOSOPHI

IN RE PUBLICA MEDICA

IN PRAESIDIUM

DE RECTORIBUS

DE RECTORIBUS

DE RECTORIBUS

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and appears to be a list or index of names and titles.]

OMNIBONI FERRARII
MEDICI AC PHILOSOPHI
DE ARTE MEDICA
INFANTIVM.

LIBER SECVNDVS.

DE ELECTIONE AERIS.

CAP. I.

In Primis, quia aer est causa, sine qua uiuere non possumus, & ipsum optimum in pulmones attrahere, omnibus salubre est. Propterea eius nunc parua non habenda est ratio, & diligentia adhibenda, pro sanitate tuenda infantis. Iccirco optimum aerem

(inquit Galenus) censeo, qui prorsus sit purus. Aer purus est, qui nec stagni, nec paludis halitu sit perturbatus, nec ex profundo specu pestilentem auram spirante infectus, nec qui ex cloacis, quae magnam aliquam urbem, aut numerosum exercitum purgent, uitium contraxerit; nec qui ex animantium, & olerum, aut leguminum putredine, aut fimo coinquinatur, nec qui ob stagnum, uel flumen uicinum nebulosus est, nec qui editis undiq; montibus in cauo loco clausus nullum recipit

Aer purus.

{ Gal. 1. de fa-
nit. tuè. c. 11.

recipit flatum. Si igitur infans natus sit, vel in ciuitate, vel in eius aliquo uico, vel ruri, vel in aliqua istis qualitatibus mali aeris infecta domo; tunc in alium salubriorem aerem reducendus, & ibi educandus est; & semper in partibus superioribus domus a terra, & humiditate eleuatis collocandus, nisi aliud indicetur; Et cubiculum ipsius a parte septentrionis debet fenestras habere clausas, nam aer septentrionis condensat corpus, & prohibet resolutionem, & exprimere cerebrum, & uentrem; & propter illud sequitur ophthalmia, & tussis; Rectè enim Hippocrates inquit. At si aquilonia fuerint, tusses, fauces, alui duræ, difficultates urinae, horrores, costarum dolores, & pectoris. Et a parte meridiei debent fenestrae, hyberno, autumnali, & diurno tempore reseratae esse; tempore autem ueris, & aliquando in aestate, (uenti enim austrini eo in tempore ut plurimum flant) debent esse clausae, quia proprietas uenti australis facit dissolui humores, & ipsos facit ad profundum corporis fluere, & replere cerebrum vaporibus, unde sequuntur scotomia, & uertigo, & scabies, & furunculi. Et Hippocrates dicit, austri auditum hebetantes, caliginosi, caput grauantes, pigri, dissoluentes. A parte uerò orientis, & occidentis quotidie hyme aperiantur fenestrae, manè orientales, & post meridiem occidentales, ut sol manè, & serò, tam in ascendendo, quam in descendendo loci partes illuminare, calefacere, & exsiccare humiditates ualeat. Quippè uenti orientales, & occidentales comparatione meridionalium, & septentrionalium temperati sunt. Verùm si orientales uenti in fine diei, & occidentales in principio flauerint, quoniam orientales

F manè,

Auic. trac. a.
de rem. noc.
acci. ex aere
cap. pprio.

acris septentrionalis. q. 10.

Hip. 3. apho.
rum. 2. v.

Auic. ibidè.

Hip. 3. apho.
3. v.

Auic. 1. f.
doc. 2. cap. 8.

mané, & occidentales serò flare solent, cùm hoc sit contrà eorum naturam, tunc fenestras claudendæ sunt. Et cùm dico, tempore hyemali fenestras reaseratas esse debere, intelligendum est, ut tantum lux & caliditas penetrare possit, non autem aeris frigiditas, & humiditas. Propterea tempore quo imbres abundauerint, & præcipue hyeme, siccitates. n. imbribus salubriores sunt; Ignis in cubiculo accendatur quotidie, et æstate ad euitandam intensissimam solis caliditatem, præter orientales fenestras, quæ quotidie debent summo mane aperiri, saltem per horas tres, & omnes aliæ claudi, post solis occasum; denuò aperiãtur saltè occidentales, & orientales.

DE INFANTIVM AERE, QUI NON HABENT
OPTIMVM TEMPERAMENTVM.

CAP. II.

CVM Verò corpora infantium non habent optimum temperamentum, & quibus præcipue ab aliqua ex quatuor qualitatibus humorum, vel simplici, vel composita prædominantur, tunc secundum earum qualitatem (si contraria contrarijs curantur) in aere cõtrario modo aduersari oportet. In quibus. n. infantibus aliqua exuperans qualitas dominatur, ijs utilisissimus aer est, qui ei qualitati maxime est aduersus, frigidus calidæ, calidus frigidæ, humidiori siccus, sicciori quã par est tantò humidior, quantò magis, siccitas ipsa modũ excessit. Et eodem modo etiam obseruare oportet in tempestatibus anni, ueluti in tempore æstatis, in quo aer, ut plurimum, calidissimus, & siccus est, in locis frigore opaco præditis, curandus est infans, et in hyeme, & tempore frigidissimo in lo-

Hip. 3. apho
rif. 14. v. 11
et cetera

et cetera

Gal. 5. de fa
it. tu n. ca.
11. e

et cetera

cis calidis, & sic de singulis, eo modo semper conseruanda est ratio aeris, constitutionis corporis, & temporum tempestatu.

DE INCISIONE VMBILICI.

CAP. III.

STATIM Cum infans natus sanus est, quod percipies, tū si mater per totū gestationis in utero tēpus, sana uixerit, & si in terrā positus eiulatū edit, cum conueniente firmitate, tū si in omnibus partibus, ac sensibus integer est. In primis igitur umbilicus acuto scalpro quatuor a uentre digitis resecetur, & prohibeatur, nē resectio fiat cū arundinibus, aut uitris pro ut antiqui utebātur, nē quid atteratur, et cōtētus in ipso sanguis grumosus exprimatur, et spongia detergatur. Deinde cū lana ligari munda debet, quæ sit retorta parumpèr, & subtilitèr, ingeniose adeò nē doleat, uel talitèr nē lædat, et pannus, seu petia infusa in oleo, est super ipsum ponenda, & propter ipsius umbilici incisionem, præceperunt sapientes, ut Venarum citrinarum, & sanguinis draconis, & sarcocollæ, & cymini, & usneæ, & myrræ partes sumantur æquales, et trita umbilico superponantur cuminum inspergere super ipsius umbilici incisionē reprobāt, propter eius acrimoniam. Ultimo loco duplicatus ipse umbilicus, & lana inuolutus, lenitèr in medio cōponatur.

DE NUTRICATIONE INFANTIS.

CAP. IIII.

NUTRICATIO autē infātis, qui corporis habitu est optimo, in duas partes diuiditur. Vna est, quæ ab eius natali extēditur

signa san. infantis

Auic. lib. 1. f. 3. doc. 2. ca. 1.

Auic. ibidē.

Puluis umbilici

Actius. lib. 4. cap. 3.

Communis usus sacra

usq; quo priores dentes emisit. Altera verò a dentium generatione ipsa usq; ad viginti menses, vel ad biennium, quod spatium temporis communiter in usu est pro lactatione infantis; Qui enim lactent paulò plus ultra, secundum sententiam Neotericorum tardiusculi sunt, disciplinaq; apprehendende parum idonei. Igitur de ipsa prima parte, quæ est usq; ad dentium productionem, nunc pertractare operæ prætium est. Et animadvertant studiosi, quòd intentio nostra, non est obstetrices omnia ad earum artem maximè necessaria docere; sed ea tantummodo, quæ potius pro tuenda sanitate infantis ad nutrices pertinet, & necessaria sunt pertractare. Quoniam statuo obstetrices ipsas instructas esse; prout ubiq; terrarum secundum consuetudinem regionum, provinciarum uè, alijs atq; alijs modis instructæ inueniuntur; & hoc propter aeris, loci, et cibi rationem; Nihilominus docebimus ea, quæ erunt, prout dictum est, ad tuendam sanitatem infantis, & ad curationem morborum eius, tam ad nutrices, quam ad obstetrices, secundum ordinem in suis locis pertinentia.

DE CIBO INFANTIS.

C A P. V.

CUM Dentes ipsi primi, qui ob lactis qualitatem, quæ si calida est, citò, & si frigida, tarde' suboriuntur. Propterea aliquando in quinto, aliquando in undecimo, & ut plurimum in septimo mense nascuntur, teste Paulo Aegineta, dicente, circa mensem ferè septimum in pueris dentes produ-
cuntur; Laudo ut infans eo tempore solo lacte nutriatur. Et

Paul. 1. ca. 9.
Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
20.

si ma-

si mater filium lactare uoluerit, uel nutrix, quæ de recenti peperit, in primis quatuor diebus, uel paulo post. Lac enim eo in tempore indigestibile, crassum, & uitiosum est, quod Latini uocant colostrum, Græci uero τροφαλιος Præstat igitur exhibere, pro lacte, infanti parum mellis optimè despumati, sed hoc in Italia non est in usu. Mammæ enim matres, & puerperæ ab alijs mulieribus emulgendas tradunt, donec in ijs diebus lac uitiosum expurgetur, & interea salubrius lac, ab alia nutrice infanti præbeatur, & cum cæperit mater, uel puerpera, transactis quatuor primis diebus, præbere lac infanti, conuenit in ijs principijs, bis, aut ter mane, lac ipsum prius manibus, uel ore alieno emulgere, postea papillam infanti tribuere, ut si aliquod uitiosum adhuc in mammillis permanet, per ipsam emulsionem exauriatur, & lacte in melius purgato nutriatur infans. Et sufficiat infanti in ijs primis diebus eius natalis, sugere mammillas bis, aut ter in die. Etenim ob imbecillitatem caloris innati, non est multum lactandus, ut possit optimas facere concoctiones, & præfocationem ob copiam lactis uitare. Verùm probæ obstetrices ad confortandum cor, & resistendum malignitati sanguinis menstrui melancholici, qui in ipso infante ab utero matris originem trahit, & adhuc abundanter eo in tempore permanet, exhibere solent folium unum auri infanti cum lacte nutricis, pro primo cibo. Et quia sæpè contingere solet, (ne prætermittant secundum ordinem in suis proprijs locis ea, quæ necessaria sunt,) uel ob incuriam nutricis, uel ob imbecillitatem dextræ eius mammæ, aut malum usum, ut ex sola sinistra mamma lactet infantem, adeo, ut lactando, postquam

cautio 2.

Aetius. 4. ca.

3.
Auc. 1. f. 3.
cap. 2.

alia

alia

In reg. nre. higanij
 cal. ser. ali. quas
 guras. meri. f. re.
 in. n. h. n. n. n. n. n. n.
 2. re. epileps. ut
 h. n. q. max. ne
 ueritate. h. h. h.
 ex. p. u. obseruay.

quam a fasciis soluta sunt brachia infantis, infans ipse dexteram manum necessario in brachijs nutricis semper oppressam tenens sequatur, ut ex ipsa consuetudine expedita, ut plurimum sinistra fiat sinister, scilicet, qui manum sinistram tantummodo administrat; Quamobrem ad utrasq; mamillas conuertere debet nutrix infantem, ut modo dextram, modo sinistram manum liberam habeat.

Cautio nutriti.

DE FRICATIONE, INUNCTIONEVE' INFANTIS.

CAP. VI.

CUM Infans in utero matris nullam rem duram, aut asperam tangat, nec aeris frigiditas, aut caliditas extranea illi usquam noceat; Propterea corpus ipsum est molle, ac fluxibile, natus postea ubi in duriora, et aspera corpora, et frigiditate, et caliditate ambientis eius membra aliquando incidere contingat, ut cutis ipsius, qui modo natus est, et membra ipsa densiora, et duriora ad tolerantiam, quam aptissima fiant; statim post eius ortum, et primum balneum aquae dulcis calidum corpus ipsius, praeter oculos, nasum, aures, et os; et sensus ipsi hebetes non fiant, modico sale, subtiliter, in puluerem resolutum, et cum oleo oliuarum, dulci, calido, misto aspergatur, et inungendo fricetur. Et si multum humidum, et crassum est corpus infantis, praestat per aliquot dies, puta, per octo, vel per decem, ad arbitrium bonae obstetricis, miscere paucum salis contriti cum ipso oleo; Et ipsum primo die eius natalis transacto, non tantum inungere quotidie debemus; uerum etiam mediocriter confricare, per totum corpus fricationes enim

Cautio nutriti

Gal. 1. de facultatibus, cap. 10.

Auic. 1. f. 3. doc. 1. cap. 1.

Gal. 1. de facultatibus.

conueniunt. Lacte in ventriculo adhuc crudo non existente, veluti fiet, si post longum somnum tempus obseruetur, & ante balneum. Nam fricatio ipsa adiuuat concoctionem, & loco exercitationis supplementum præbet, attrahens alimentum per uniuersum corpus, & omnia membra roborans, & ea solidiora, & fortiora reddens. Et hoc obseruare quotidie conuenit; donec tres annos (lactationis scilicet) infantes ipsi excesserint. Qui uero hos tres annos excesserint, eos si non quotidie, at ter tunc quoque die, quarto uero inungere, atque fricare oportet. Si uero corpus infantis sit macrum, & extenuatum, tunc animaduertant studiosi, quod inunctio salita, non conuenit ante balneum, sed potius post ipsum balneum ad constringendum, & claudendos porros per caliditatem ipsius balnei resecatos; alioquin alimentum fuscum, ac dispensatum a uirtute balnei, in halitum per ipsos porros, rarefactos resolveretur.

DE BALNEO INFANTIS.

CAP. VII.

EXPEDIT Vt semel saltim infans quotidie lauetur ob multas sordes, et humiditates corrosiuas, et immunditias, quibus corpus ipsius continue abundat. Et si dicat Auicenna, ut ipse infans, bis in die, aut ter lauetur. Nihilominus, quoniam frequens lauacrum reddit corpus flaccidum, & imbecille. Ob id, mea quidem sententia, semel balneandus est ipse infans, nisi maior urgeat necessitas, & hoc saltem, usque in quartum, a natali, mensem, postea usque ad septimum, præstat, alternis diebus balneare infantem, a septimo uero usque quò a lacte amoueatur infans,

Virtus frict.

Gal. 1. de san. tuen. ca. 10.

caus.

ambidila

Auic. 1. f. 3. doc. 1. cap. 1.

De reg. ma. p. an. m. quotidie mane in seculo balneantur p. u. sordes amoueat. 2. or. uino excoctum h. farren.

infans, sufficiat eum lauare bis in hebdomada. Et locus ubi lauatur debet esse hyberno tempore calidus, & æstate temperatus, et clausus, ne aeris subtilitas per cutem in balneo rarefactam ingrediatur, & faciat obstructionem, uel aliquam putrefactionem excitet. Hora uero, qua balneandus est, melior est, quæ post somnum obseruatur, & post perfectam digestionem. Nam si ante digestionem, uel post cibum statim balneetur, uel fricetur, tunc corpus crudo alimento implebit, tunc caput onerabitur malis vaporibus. Igitur a longiori somno excitatus fricetur statim, & balneetur, et postea ad nutriendum lac exhibeatur. Et animaduertendum est, post cibum minime bibere infanti permittendum esse, quem balneum excipit. Etenim eorum, quæ uentriculus continet, precipitator distributio in corpus fiat. Et balneum fieri debet, Æstate, aqua suauis, & tepida, parum cum rosis, violis, & chamæmelo ebullita. Hyeme uero aqua calida, at non pungente, cum rosis siccis, floribus chamæmeli, maiorana, falua, menta, pulegio, & calamento, prius, lento igne, parum ebullita. Et aures custodiantur, ne remaneat in eis humiditas balnei; Et pori obstructi perfrigescant, quia si ingreditur aqua in aure quandoque cum non custodit eam ille, qui balneatur, aut abluatur, & lædit, & quandoque apostemat, radix aurium, uehementem incurrit dolorem. Lauacrum uero ipsum fieri debet hoc modo. Pectus infantis non tangendo uentrem, manu sinistra nutricis, sustinendum est in concha satis magna, aqua balnei plena, & manu dextra, uel alienis manibus, postea leuiter abluatur, ita ut omnes sordes, quæ in collo sunt, & concaua loca, sicuti sunt axillæ, & inguina diligenter ex-

ter-

Hora balneandi

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
10.

Gal. libidem.

cautio.

Auic. 3. f. 4
cap. 10.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 1.

*In resp. nra ad uentrem
corca, sed in manu no
manibus aqua modet.
In abluhi sordid, in
cysicetis. R*

tergantur; Et deinde mollibus pannis linteis, & candidis, calidisq; hyberno tempore, & æstate siccis, tantum, exsiccentur, & suaviter extergatur.

DE FASCIANDO INFANTE.

CAP. VIII.

OBSTETRIX Postquam, prima die lauit infantem, statim post eius ortum, sedere debet (idemq; singulis diebus efficiatur) & genibus iunctis femoribus suis in linteolo mundo, & calido superposito, hyeme, panno lana contexto, infantem suaviter, & summa cum diligentia accipere, tangere, voluere, & tractare debet, & prius digitis purgare nares, & oleum dulce oculis infundere, ut tunice, quibus constant oculi, molliantur, & extergantur, & viuidiores factæ integrum visum habere possint, & minimum eius digitum in ano infantis immittere, et in circuitu orificium mouere, & ubi opus fuerit dilatare, cōstringere, & omnia membra eius subtiliter tractare, & eas rectas adaptare naturaliter faciat, vesicam eius quoq; comprimere, ut urinæ exitus facilis fiat. Postea sub pannis ipsis, sublata fascia, lata, & satis longa, ut sufficienter singulas partes circumcingere valeat, & in primis caput pannis, aut lino, aut lana contextis, at semper mundis, contegatur, hyberno tempore ex lana, æstate verò ex lino. Deinde thoracem, ab humeris incipiendo, simul cum pannis ipsis circumuoluatur, prius brachijs super ipsum thoracem, extensis adeò, ut manus eius usq; ad genua ducantur, mox, coniunctis genibus, fascijs inuoluantur, &

G talis

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap.
1.

magis
ad utrum

Auic. ibidē.

talis cotum interponatur, ne' ita coniunctis aliquid de membranulis corrodat. Ultimo loco, signo crucis, in qua forma salus nostra pependit, muniatur; ne' ab aliqua nocturna, & malefica strige maleficietur. Scribitur. n. (sed omnio fabulose' sententia mea) ubera strigum infantium labris immulgere, & sic postea sanguinem eorum exugere. Nihilominus Marsilius ficinus sic ait; Communis quaedam est, & uetus opinio. Aniculas quasdam sagas, (quae & striges uulgarino nomine nuncupantur) infantium sugere sanguinem, quo, pro uiribus iuuenescant. Et similiter quotidie fascijs leuiter constringendus est infans, donec membra eius optime' roborentur, & solidentur, & praecipue' manus, & pedes eius, a natali usq; ad menses quatuor fascijs inuoluendi sunt, & transacto quarto mense manus, & brachia soluenda sunt; Post decimum uero mensem, pedes etiam, (nisi aliud indicetur) soluantur. Totus autem thorax, & uenter usq; ad biennium, ad fouendum calorem innatum, & ad tuendas partes ipsas fascijs tegendus est.

Mars. Fici.
lib. 2. de ui.
m. cap. 11.

quae manus et brachia
sunt in fascijs soluenda

DE MODO CVBANDI INFANTIS

C A P. VIII.

POSTquam Lauit, sumpsitq; cibum infans, det membra sopori, in loco non luminoso, sed potius tenebroso, ut facilius somnum capiat, non frigido, neq; humido, sed

Auic. r. f. 3.
doc. 1. cap. 1.

moderate calido, ubi non adsit fumus, nec malus odor, & ubi eum dormientem ledere non possint animalia venenosa. Etenim aliquando euenit, ut æstatis tempore, propter incuriam nutricis, relicto infante in aliquò vividario dormiente, sub aliqua umbra, sinè custodia, serpentes per os ingrediantur, vel mordeant corpus ipsius infantis, & necent ipsum, vel ubi non sit humiditas copiosa, uel immunditia aliqua. Aranei enim, & scorpiones in ijs locis sæpè generantur, nè aduenientes ipsi supra dormientem infantem aculeo venenato inficiant eum. Veluti anno salutis nostræ 1570. in agro Veronensi, ubi dicitur a Baldaria, accidit, dormiente enim quodam infante, filio unico Domini Antonij Francisci Anzolelli in cunis, scorpio satis latus ingressus est per os ipsius infantis dormientis, postea in eius gutture aculeo inficit eum, adeò, ut infans experrectus, & dolore excitatus, post multos labores, & dolores, & ploratus euomuerit scorpionem ipsum, & obierit diem suum, cum maximo dolore parentum suorum. ET ALEXANDER LANDVS Nobilis Veronensis Vir medicine arte clarissimus, & omni doctrina, & humanitate præstantissimus retulit mihi, se vidisse quendam infantem, in cuius stomacho (dum in quodam prato dormiret) lacertæ duæ, tempore æstatis, ingresse fuerant per os, adeò, ut ipse sæpè veluti epilepticus caderet in aromataria, ad signum fontis in ciuitate Veronensi, propè templum sancti Vitalis, quò ab ignorantibus causam ad medicum, curationis gratia, ductus erat ipse puer; Et post ipsius in eodem loco casum euomisse in eius præsentia, cum magna

Cicero. 2. de
diuin. cir. m.

omnium, qui aderant, admiratione, duas ipsas lacertas, qui postea statim è morbo sanus euasit. Cicero autem loquens de Roscio inquit; Experrecta nutrix animaduertit puerum dormientem circumplexum serpentis amplexu. Quapropter ut tutus sit, & illæsus conseruetur, nunquam infans, uel dormiens, uel vigilans, derelinquendus est sine custodia, & cum dormit caput, & totum corpus eius tegatur in cunis cum linteolo mundo, ita tamen, ut respirare ualeat, & ab animalibus istis, & alijs uenenosis, uel similibus, sic facile ladi non possit. His ergo seruatis, infantem cubare uolentes in cunis ponant, quibus stratum paretur concauum, sed satis molle adeo, ut extra cunas cadere facile non possit, ut spina dorsi, aut collum non contorqueatur, & caput eius eleuatum semper sit; Et si oportuerit lucernam accensam ponere in loco ipso, prout dictum est, tenebroso, ubi dormit; Animaduertendum est, ut ipsa lucerna non ponatur post caput ipsius infantis, ne ipse ad aperiens oculos, & uersus ipsam lucernam cernens, necessario cogatur contorquere oculos; adeo ut per longum tempus strabositatis habitum assumat. Ideo semper ponenda est ipsa lucerna ad pedes cunarum, ut recte ad aperiens oculos in eam cernere possit. Ulterius infans ipse non est locandus, præcipue nocturno tempore in lectulo apud nutricem, donec ipse infans cubare possit, manibus, & pedibus solutis, sine fascijs, et admotiones, et functiones naturales peragendas, ualidus, & aptus sit. Nam sepiissime ob negligentiam nutricis somno profundo deuincte euenire solet, ut infans fascijs alligatus manibus, & pedibus, non ualens se mouere, sub lectulo tegatur, & suffocetur.

quomo strabositas ad
gr fiat lucernæ ca

In reg. ma nutrices
nuto utuat' capsula
in lecto petita lignæ
constructa huius figuræ
& parata. et fundo
careat.

DE SOMNO EX PLORATV INFANTIS
CONCILIANDO.

CAP. X.

SI Infans ante lactationem plorat, ploratus ei confert, at
verò cum hora assueta, post fricationes, ablutiones, & la-
ctis assumptionem, non conciliat somnum, sed plorat, tunc plo-
ratus ipse ei nocet, impediens concoctionem, & deorsum pel-
lens cibum indigestum. Propterea somnus tribus modis con-
ciliari debet. Primo si nutrix ponat papillam mamillarum
in ore ipsius infantis. Nam non parum lenit eorum dolorem.
Secundò si mediocriter in cunis moueatur. Etenim post lacta-
tionē, eius cuna uehementi motu non sunt mouēda, quia in ip-
sius stomacho lac concutitur, & sic facilius indigestum descen-
dit. Tertio si nutrix uocis modulationem exhibeat, quibus
modis uti prudentiores nutrices consueuerunt. sic dolorem, &
somnum concilians, qua corpori simul, & animo auxilia-
tur. Verum enimuero si ijs non obstantibus, perseueret ipse
infans in fletu, fasciam statim in primis inspicere debemus,
nè nimis stricta sit, aut si pedem, aut manum contorserit, aut
si ab aliqua re pungente laedatur; prout aliquandò accidit, ob
negligentiam nutricum. Relicto enim aliquo acu, aut ali-
qua re dura, aut aspera, in ipsis cunis, inuolucrisq̄, euenit ut
sepè infantes ipsi pungantur, aut propter nimiam repletionem
lactis, quòd perspicies si praeordia, & stomachus eius erit re-
pletus, et tensus; Inspicies etiam si causa erit propter grauita-
tem coopertiorū, aut propter paucitatem eorū, aut ob nimiam
caliditatem, aut ob frigiditatem, aut ob desiderium uolendi

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 2.

Gal. 1. de fa-
nit. tuen. ca.
7.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap. 2.

auic. 2. f. 2.

Gal. r. de fa-
nit. tuen. ca.
9.

Gal. libidem.

se in latus. Quoniam infantes ipsi nunquam plorant sine le-
gitima causa. Quippe loquelæ adhuc expertes, ploratu, cla-
more, iracundia, & inordinato sui motu dolorem indicant.
Propterea prudens nutrix diligentèr debet animadvertere,
& inuestigare, ut causas ploratus eorum cognoscat, quibus
cognitis opportuna remedia ipsis exhibeat; Et principaliter
animaduertenda est immunditia eorum, quippe in inuolu-
cris, et pannis immundis, et sordidis inuolutus infans nunquam
quiescet; Amans semper exactissimam munditiam, veluti
exemplo pulcherrimo nos docet Galenus, dicens. Ego, nam-
quam puello quodam totum diem irato, ploranteq; ac immo-
dicè, inordinateq; se iactante, nutrice ipsa omnis consilij in-
ope, deprehendi, quòd offendit, quippe ut neq; papilla in os
immissa, neq; a nutrice prolatus, si fortè meiere, aut aluum
exonerare vellet, lenitus est; sed nec ulnarum agitato recl-
nari est cæptus. Aduerti autem tum lectum, tum inuolu-
cra, tum vestes ipsas sordidiores. Propterea puellum ip-
sum immundum, atq; illotum lauare, detergereq; iussi, tunc
lectulum illi mutari, ac vestem omnem tersam, mundamq;
præberi, quibus peractis, protinus ab immodico agitato con-
quieuit, illicoq; dormiuit, non suauissimum modò, verum
etiam longissimum somnum. Vtèrius cum infans dormit
custodiatur a prohibentibus somnum. Nam maiori parte
temporis infantes dormiunt, & cum surgit a somno exci-
tetur ad videndum lucem, in tenebris enim infantes ti-
ment.

ppulera cautio
ne infantis
timidus fiat

DE NUTRITIONE SEV CIBO INFANTIS

AB INITIO DENTIUM PRODUCTIONIS

VSQ; AD BIENNIVM.

CAP. XI.

NUNC Verò dicendum est de nutritione a principio dentium generationis, vsq; ad biennium, vel vsq; quo infantem lactauerit, Etenim aliqui lactant, iuxta sententiam Galeni, vsq; ad tertium a natali, annū; Et secundum Auicennam per biennium, & aliqui per viginti menses; sed ante dentium omnium firmam generationem, inconueniens est a lacte ipsum infantem deducere, ut possit non tantum solidum cibum diuidere, sed etiam diligenter eum manducare. Interea verò, si infans sanus est, (Quibus enim aluus multum profluit, & bene concoquunt hi saniores sunt, quibus verò modice profluit, & voraces sunt, & non pro ratione similiter nutriuntur, morbosi) prout putatur, & cum simile simili nutriatur, & cum a prædominio infantes sint calidi, & humidi, semper victus humidus eis conuenit; ut patet ex Hippocrate. Victus humidus febricitantibus omnibus cōfert, maxime verò pueris. Transacto uerò septimò mense a natali, & primi duales, et anteriores dentes iā orti, et firmati fuerint, tunc solidiori cibo infantem se ipsum assuefacere conuenit, non, omisso tamen lacte, Et primum panis commansus osculo infantis immittendus est, postea legumina prius cocta, & commansa a nutrice exhibenda sunt, & deinde, carnes, & similia; Dura autem non sunt ei ad manducandum danda tam citò, ut possit eas masticare, & faciliter digerere. Immo

panis

Gal. lib. 7.
de sanit. tuē
cap. 9.
Auic. lib. 2.
f. 3. doc. 2.
cap. 2.

Hip. de den-
titione.

Hip. 1. apho-
riſ. cap. 16.

Gal. 1. de ſa-
nit. tuen. ca-
10.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap.
2.

panis incisus, cum lacte ebullitus, vel cum aqua, & oleo, vel iure carniū ei exhibendus est, vel farina ex frumentaceis seminibus cum lacte vaccino, vel ouillo, caprinoq; similiter cocta, donec apparuerint canini dentes, qui postquam fuerint orti, & firmati poterit ei exhibere panem non valde durum, & pultes, mox carnes, & legumina, & similia secundum exigentiam sanitatis, fortitudinis, & iudicij bonæ nutriticis. Vnum tamen obseruandum est, ne lac in stomacho coaguletur infantis, ut post lactationem, & emulsionem lactis, ei non exhibeantur acetosa, neq; salsa, neq; aromatica, neq; acria, neq; vinosa. Et si dicat Galenus, quare, neq; iam adultis vinum, nisi modicè sumptum, existimandū est utile esse. Quod uidelicet ad iram præcipites, & ad iniuriam incontinentes facit, & partem animi rationalem turbidamq; reddit. Nihilominus ad adiuuandā concoctionem, & nutritionem, postquam fuerit infans a lacte remotus, at non antè laudo ut ipsi infanti parum vini aqua correcti, & moderate exhibeatur. Aetius enim inquit, donec firmetur infans, lacte nutriatur; postquam verò solidus factus fuerit, micis panis ex vino mulso, aut vino dulci, aut lacte. Deinde etiam oua sorbilia sumat; nam quæ mandere oportet, salua in ipsis replentur. Potus dandus est vinum dilutum.

obseruandum

Gal. 1. de san.
nit. tuen. ca.
11.

Aetius. lib.
4. cap. 28.

DE LACTIS, ET CIBI INFANTIS MUTATIONE.

CAP. XII.

ET Quia infantes interdum propter aliquam infirmitatem, vel mortem nutriticis, vel ob aliquam aliam causam,

sam, coguntur maximo suo periculo, & molestia ab altera nu-
 trice lac emulgere, vel in cibo mutationem facere; propterea,
 si, a natali usq; ad septimum mensem, vel paulò ultra con-
 tingerit, lactis, seu nutricis mutationem facere, quoquo modo
 facta sit, (dummodo nutrix optimas eius conditiones ha-
 beat) facilis erit mutatio. At cum infans dignoscere inci-
 pit difficilimè alterius nutricis mammas emulget; prout ego
 ingenuè fateor me infantem quendam vidisse, qui (eius pri-
 ma nutrice, propter commercium viri pregnante) potius, quàm
 ab altera lac emulgeret, fame perijsse. Germani autem hac
 difficultate commoti, statim ab initio incipiunt nutrire in-
 fantes pulmento quodam, quod vulgari sermone mosam vo-
 cant ex uaccino, aut ouillo, vel caprino lacte, & frumenta-
 ceis farinis igne confecto, ut in similibus valeant sine nutri-
 ce nutrire infantes. Verùm si ista euenerit necessitas, tunc
 secunda nutrix nocturno tempore in tenebris, sub silentio, nè
 visu, aut loquela eam dignoscat, incipiat paulatim lactare
 ipsum infantem, donec assuescat. Et si hæc non sufficiant,
 modico melle, aut saccharo in puluerem redacto, cum lacte
 ipsius nutricis admisto papillas mamillarum inungat, & in
 os infantis iniiciat, quousq; ad emulgendum alliciatur. Vel
 lac in ore manibus proprijs emulgeat infantis; quoad ipse in-
 fans a suauitate lactis excitatus papillas ipsas suscipiat, &
 eas sugere incipiat. At si infans ab lactatus erit, donec per-
 cipere cum ratione valeat eum abstinere valde necessarium
 est a cibis unctuosiss, pinguibus, fructibus, dulcibus, & fa-
 cile putrescentibus, similibus enim assueti infantes alios
 cibos comedere nequeunt. Præterea cibos, quibus uti non con-

H sueuerunt,

m
H

Germani mos.

nocturno tempore

m
lacta.
m
saccha.

Hip. lib. 2.
acutorum.

Hip. lib. 1.
aphor. 13.

sueuerunt, etiam si mali non fuerint, molestè ferunt. Et cum minimè infantes ipsi ieiunium ferant, præsertim, qui inter ipsos sunt inuidiores, cum eos cibare uolueris, necessitate coactus eris, aut eis assuetos cibos exhibere, aut absq^{ue} nutrimento de die in diem absumi corpus eius inspicere. Qui crescunt enim plurimum habent calidi innati, plurimo igitur egent alimento, alioqui corpus absumitur.

Hip. lib. 1.
aphor. 14.

DE REGIMINE INFANTIS A' DENTIVM
PRODUCTIONE, VSQ. AD LA-
CTIS REMOTIONEM.

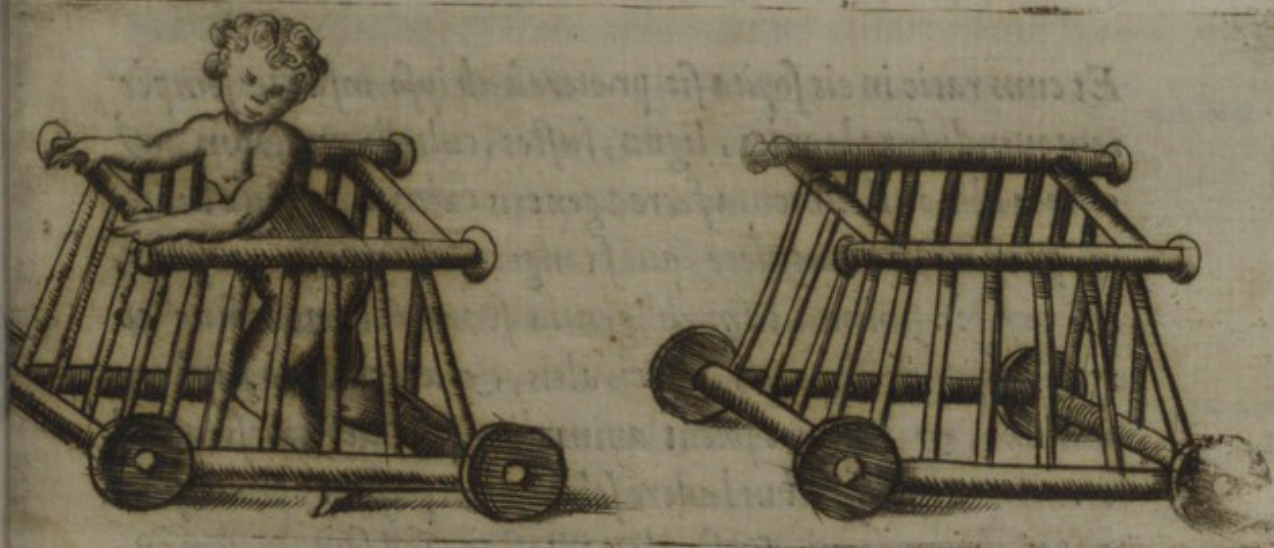
CAP. XIII.

CUM Infans iam solidior factus sit, & brachijs, & manibus mouere, & pedibus sine fascijs repere cœperit, ingredi, uel ambulare, uel aliquid motus facere immaturè cogendus non est, ne eius membra distorqueantur. Verùm quia in ambulando sæpissime in ijs principijs contigit infanti cadere. Propterea ut facies, & caput eius cadendo lædi nō possint. laudo ut quotidie ponatur in capite infantis circulus quidam rotundus, et leuis ex panniculo lineo, uel pelle hædina factus, & coto plenus, ueluti corona regia, in quatuor partibus diuisus, cuius forma hic annotata uidetur.

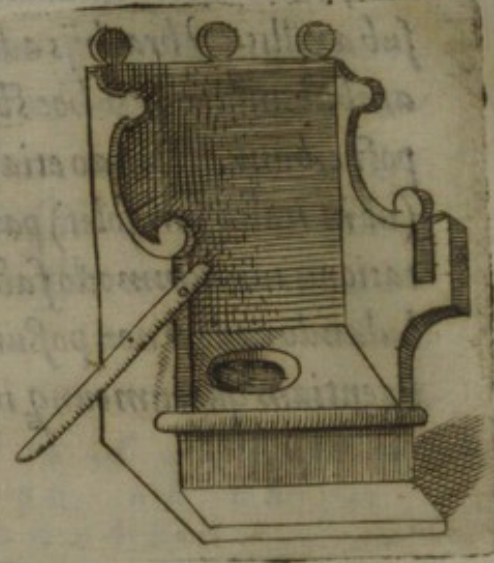

Postea ut ad incedendum facilius assuescat eum substinendo sub axillis, & brachijs adiuuare debemus, ad parumpèr deambulandum, & hoc stomacho non repleto, & non statim post cibum. Laudo etiam, ut aliquando ponatur in quodam (ut in Italia fieri solet) paruo curriculo, gratia huiusce exercitationis tantummodo factò, in quo per se ipsos infantes deambulando cadere non possunt; cuius forma ad clariorem intelligentiam quorumcunq; inferius descripta apparet.

Deinde cum erit fessus, uel gestandus est, uel prout multis in locis obseruatur, eum ponere ad sedendum debemus in quadam parua sede, in qua concluditur adeò, ut pariter cadere non possit, & meiere, & aluum exonerare quàm aptissime possit, sine aliquo impedimento, cuius forma similiter ad claram omnium cognitionem, hic posita est.

Et cum ratio in eis sopita sit prætereà ab ipso infante semper remouendi sunt lapides, ligna, fustes, cultelli, Vitrum, & omnia alia instrumenta ferrea generis cuiuscunq; quæ ledere, pungere, aut incidere, aut frangere, aut grauare possunt, & pariter summa cum diligentia semper remoueat ab igne, ab aquis, à puteis, a locis altis, & a locis, quò sepe conueniunt, & transire solent animalia, quæ vel morsu, vel cornibus, vel pedibus ledere solent, & possunt, prout sunt canes, boues, equi, & similes; Postea, sed semper cum custodia, more agni, sic vel sedendo, vel deambulando lasciuire concedatur. His ergò omnibus de die in diem summo studio, diligentiaq; seruatís, sanitas facillimè custodietur infantis, donec peruenerit ad biennium, vel ad ætatem, in qua ex se ipso ad ambulandum, loquendum, & comedendum quamaptissimus erit; Et cum aliquid intelligibili modo loqui

qui cæperit, hortor ut ante omnia a nutrice, vel a matre doceatur pronuntiare ea, quæ pertinent ad cultum diuinum, veluti orationem dominicam, Symbolum apostolorum, & salutationem angelicam; quoniam initium sapientiæ est timor Domini.

DE REMOTIONE INFANTIS A LACTE

CAP. XIII.

ANTEQUAM, Infans a lacte remoueat, necesse est, ut ad omnium dentium firmitatem, & perfectum numerum, qui in vno quoque duos, & triginta continet, in vtraque maxilla sexdecim collocatos perueniat, ut valeat cibum solidum incidere cum anterioribus, qui incisores nominantur, & octo sunt numero. 4. supra, & 4. infra, & cum proximis, qui canini vocantur, & quatuor numero sunt, si quid propter duritiem ab incisuris scindi minus potuit, id frangatur & manducare etiam valeat, aut leuigare interioribus, qui molares vocantur, & in numero debent esse quinque, vel saltem quatuor, ab vtraque parte; tunc a lacte eo tempore ipsum dederere poterit; Quod si ante eorum ortum remoueat, periculum est ne infans ipse in ipsorum dentium generatione, et maxime cum caninos edit dentes (tunc enim propter febres, alui profluvia, gingiuarum dolores, oris ulcera, & alia seuiora symptomata, quæ ei ut plurimum contingunt, comedere nequeat) & a lacte remotus potius fame, quam morbo pereat. Propterea ut inquit Aetius. Vbi vero iam intrepidè frumentaceum alimentum infans sumit, quod plerumque circa vigesimum mensem

Sicut quid
3024-3025Gal. lib. 11
de usu part.
cap. 8.

Gal. ibidè.

quæ remouendus h.
facit a lacte &Aetius lib. 4.
cap. 28.

Hip. 1. d. uict.
rat. acut.

Auic. 1. f. 3.
doc. 1. cap.
3.

3110. 117

Hip. de den-
tatione.

contingit, tunc latenter, & paulatim ab ubere desuescat, & oportet ut hoc paulatim fiat, ut ad mutationem ipsius cibi facilius assuescat. Mutatio enim ipsa periculosa, & permolesta est, ut Hippocrati uisum est, dicens, cibos uero quibus uti non consueuerunt, etiam si mali non fuerint, moleste ferunt, consimili modo, & potus. Laudo etiam, ut ipsa a lacte remotio fiat, uel in tempore ueris, uel in autumno, ne infans, qui relicto cibo assuetus, & qui ex nouo, non secundum consuetudinem nutritur, & aliquo modo patitur, a qualitatibus etiam ambientis, scilicet a maximis caloribus, et frigoribus aliarum tempestatum, facilius non ledatur, adeo, ut in aliquam perniciosam infirmitatem incidat. Igitur in primis diebus, uel in uere, uel in autumno, ad id, quod est ex genere sorbendi, ueluti ex ijs, quae conficiuntur ex lacte, & farina, uel carniuum leuium assuefaciendus est, uel ex ferculo, quod Itali uocant, panatellam, cum pane minutim inciso, oleo, & aqua, uel iure carniuum cocto, ex qua quotidie mane pro primo cibo, ad calefaciendum stomachum, cyathus unus ipsi infanti cum surrexit e lectulo exhibeatur, & glandes etiam, & pastilli ex farina, & saccharo confecti ei exhibeantur. Verum ubi infans difficile relinquat emulsionem mammarum, nutrix papillas mamillarum suarum succo absinthij recentis inungat, quas semel cum gustauerit, sic inunctas, amplius emulgere non cupiet; uel R. mellis drag. 2. aloes contriti drag. 1. succi mentastri recentis drag. 2. misce, & papillas inunge. Infantes enim qui dum lactent, interim cibum adsumunt, facilius ab lactatione ferunt.

DE HIS QUAE PERTINENT TAM AD ANI-
MI MORES, QVA' AD TVENDAM SANI-
TATEM INFANTIS.

CAP. XV.

ETSI de ijs tantummodo, quae ad tuendam sanitatem,
& curationem morborum infantium, lactentium atti-
net, scribere proposueram. Nihilominus, quoniam aliqui,
(prout dictum est in cap. I I. istius libri) sugunt per bienniū,
& aliqui etiam usq; in tertium a natali annum, & eo in tē-
pore incipiunt secundum rationem intelligere, loqui, &ambu-
lare; Propterea de animi moribus etiam, qui ad ipsam, tum
animi, tum corporis sanitatem pertinent, aliquid proponere
mihi per necessarium esse uidetur. Quapropter cum infans
cœpit dignoscere, obseruare oportet, ut infans non incidat in
iram fortem, neq; uehementem timorem, neq; tristitiam, neq;
uigilias, etenim ualde exsiccant corpus, & impediunt ipsius
excrescientiam, & aliquando generant diuersas ægrotudines.
Ira enim, quae furor quidam est, existentis in corde caloris,
ob immoderatum motum, per totum nonnunquam diffusa
corpus febrem accendit. Sed indulgendum est ei infanti,
quod moderate desiderat. Nam ætati, & consuetudini, &
tempori aliquid indulgere conuenit. Igitur post somnum, si
est balneãdus, prout dictum est capite proprio in libro hoc, bal-
neetur. Deinde laudo, ut eum ludere permittatur; Et post
ludum, aliquid ei ad manducandum exhibeatur. Et sum-
mopere illud attendendum est, ne uideat horribiles figuras,
nec qui custodit eum nimis ferox in uultu ei se obuiam offe-
rat, ut repente non perterreat eum, ne melancholia, & nimio
mærore

Auic. 1. f. 3.
doc. 2. cap. 2.

Gal. de causis
morb. cap. 2.

Gal. lib. 8.
met. med. c. 9

Gal. de par-
ua pillæ ex-
erc. cap. 1.

Auic. 1. F. 3.
doc. 2. cap. 4.

Paul. agine-
ta lib. 1.

mærore oppressus, & sic malè affectus, in malos mores, & in infirmitates incidat. Etenim multi præ sola leticia morbos euaserunt, multi etiam præ mærore agrotauerunt; sed hilari, & amabili fronte occurrentem sibi exhilaret eum semper. Spiritus enim per radios oculorum fascinare, inficere, & afficere potest, adeò, ut non omninò mirum sit morbos quosdam animi, atq; corporis inferri, & auferri posse. Prospiciat etiam qui custodit eum, ut in præsentia ipsius non proferat, nec proferri ab alijs toleret blasphemias, maledicentias, & obtreccationes, nefaria, uel impudica uerba, nec ea, quæ non spectent ad honorem, & cultum Dei, nè discat postea cum maximo genitorum suorum dedecore, & nonnunquam contra eorum sententiam talia pronuntiare. Et antequam ad magistrum, qui eum doceat, ducendus sit, saltem sex habeat annos, ut aliqua ratione, & ordine, et naturæ fortitudinè gradatim discere ualeat; Et si mens patris erit, ut infans, exempli gratia, literis incumbat, & arma odio habeat (etenim infantes ipsi ueluti mollis cæra, sunt, quæ omnem sigilli formam recipit) oportet ut tempestiuè libros illi porrigat, & literas doceat, & proponat, eas laudando, arma uerò semper ei occultando detestandoq;. Animi enim mores corrumpuntur malis consuetudinibus, cibis, ac potibus, & gymnasijs inspectionibus, auditionibus, & mala musica; quòd si causarum superiorum occulta inclinatio nonnunquam magis urgere uideatur, ueluti de Achille scribitur ab Homero; Nihilominus uir sapiens dominabitur astris, & nihil difficile uolenti, experientia probamus. Postremò cū legere, & aliquid intelligere cæperit de ætate in ætatem prouidendum est illi de præceptore probò, & doctiore, qui humanitate,

rate, diligentia optimè doceat ea, quæ respondent uoluntati patris. Motus uerò, & exercitationes cum proportione annorum commensurare oportet. Nam Galenus inquit; Recens tamen nati puelli tam ualentem motum, quàm est, qui uehiculis, nauigijs, equis uè præstatur, adhuc non desiderant. ac qui iam tertium, aut quartum annum, à natali agunt, his uehiculo, nauigioq; modice agitari licet. Septennes uerò etiã ualentiores motus tolerant, ita ut equitare iam assuescant.

Gal. de tuen. sanit. cap. 8.

Gal. de tuen. sanit. cap. 8.

I OMNI

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text.]

OMNIBONI FERRARII
 MEDICI AC PHILOSOPHI
 DE ARTE MEDICA
 INFANTIVM.

LIBER TERTIVS.

PRAEFATIO

Auic. lib. 1. F.
 3. doc. 1. c. 3.

Gal. lib. 5. de
 Impl. med.
 Facul. cap. 21

IN CURANDIS infantium lactetium morbis, pro qualibet curatione obseruare operae pretium est. Primum ut nutrix recte regatur, ut si in ea aliqua repletio ex quatuor humoribus superabundauerit, statim adhibita distinctione, secundum qualitatem eorum abundantiae, minuatur, et propria euacuatione tollatur. Et si oportuerit medicinam solutiua[m] ipsi exhibere nutrici, tunc per diem naturalem, alia nutrix lactet infantem. Praeterea semper, (nisi aliud indicetur) euitanda erunt pharmaca solutiua. Ex ipsis, n. facile extinguitur, uel exterminatur lac. Nutrices igitur, & infantes ipsi, quoad eius fieri poterit, curari debent cum his quae comeduntur, & bibuntur. Nec non animaduert-

animaduertendum est, quòd infātes ipsi, propter uirium in-
becillitatem, non possunt tolerare medicamenta, tam intrin-
secus, quàm extrinsecus ualde alterantia, & euacuantia; nec
sanguinis missione ante pubertatem. Studiosi postremo ani-
maduertant, ut si quispiam morbus, necessario, primò, post
ortus eius afficiat infantem; nihilominus nō ab ipso incipere
curationem constituimus. Sed primo ab egritudinibus capi-
tis, ut à sede animæ rationalis initium fiat, & methodicè
agatur. Postea de omnibus morbis, infantibus ipsis contin-
gētibus, quos uel ab auctoribus approbatis græcis, aut Arabi-
bus, aut Latinis, uel aliunde collegimus, & experti sumus
per singulas partes corporis, gradatim descendendo examina-
bimus, & proposito quolibet morbo, quis affectus præter na-
turam sit inuestigabimus, & quibus signis, & ipse, & eius
causæ cognoscantur declarabimus; mox & eius morbi prog-
nostica, & propriam curationem, secundum methodum, &
doctrinam rationalem, scribere tentabimus.

Gal. lib. 12.
met. medic.
cap. 14.

DE NATURA INFANTIVM.

CAP. L.

ANTEQUAM Curationem morborum infantium
scribere aggrediar, prius de natura ipsorū, tanquā de su-
biecto istius artis, aliquid diserere rationi cōsonum est, quæ
in duas partes diuiditur. Quarum una est cū membra ip-
sius infantis, nondū ad motiones, & ad ambulandū sunt
apta, de qua ut plurimum à nobis in hoc opere pertractare
statutum est. Altera uerò est, post ambulationem, & antè

Auic. lib. 2.
F. 1. doc. 3.
cap. 1.

corporis robur, quando nondum dentes ceciderint, & nati fuerint. In prima, ille, qui est uocatur infans, id est, qui nondum fari cœpit. In secunda uerò puer, quoniam purus est, & nondum ad pubertatis annos peruenit. Et natura eorum habet eandem rationem in ætatibus, quam uer in quatuor temporibus, scilicet calida est, & humida. In infantia magis, quàm in pueritia pituita abundat. Vere enim ineunte pituita adhuc in corpore uehemens manet. In pueritia uerò indies fit diminutio ipsius pituitæ, & calor, & sanguis augmentur. Qui enim crescunt, plurimum habent calidi innati. In infantia, quæ perficitur, ut plurimum per biennium dentes generantur, et hactenus cum ratione caruerint, tunc loqui, & cum aliqua ratione dignoscere incipiunt. Attamen adhuc eorum corpora mollia, & fluxibilia sunt. In pueritia autem, de qua nunc loquimur, quæ est inter dentium generationem, & mutationem, & extenditur usque ad septimum annum, quoniam de ea, quæ extenditur usq; ad tertiumdecimum annum, nunc uerba non sum facturus, disciplinæ capaces aliquo modo fieri incipiunt. potius in fine, quàm in principio. Etenim imbecillis adhuc in ipsis ratio est, & eorum osium natura potius cærea, quàm lapidea uidetur, & eorum pulsus creberrimus est, propter abundantiam caloris innati, undè cor frequenti refrigeratione aeris indiget, sed propter angustiam instrumentorum, minuitur ipsa refrigeratio, ex qua angustia, uox etiam redditur in ipsis acuta. Est natura, siue temperamentum eorum adeò temperatum est, ut infantes, ipsi facilius, quàm adulti, (sicuti ego longa experientia didici) maximas ægritudines tolerare uideantur.

Gal lib. 8. de
Hip. & Plat.
decretis c. 6.

Hip. lib. de
natura hu-
mana côm.
8.

et)

Et præcipuè qui lacte nutriuntur: Et cum cibi non sunt expertes sæpè ex diuturnis, & grauisimis morbis euadunt, & conualescunt. Vnde **PAVLVS DIONISIVS** Clarissimus Medicus Veronensis à quo carminibus elegantissimis, & elegiacis de natura oculi, methodus curandi ulcera, & Hippocratis aphorismi fæliciter, & doctissime explicati sunt, in actu practico se uidisse mihi dixit quendam infantem annorum duorum, filium cuiusdam sui vicini, oculis clausis, pulsu, & motu ex grauisima febre destitutum, qui postea è morbo conualuit. Et si infantes ipsi uoraces sunt, multum lactis trahentes non pro ratione carnosifunt. Et si multum mingunt minimè anniculi sũt. Et qui plus mingunt, quàm egerunt, pro ratione pinguiorès sunt. Qui benè dormiunt, & pinguiorès sunt, multum alimentum adsumunt, idq; adiacet, non sufficienter distributũ, quibus infantibus in sugendo lac tusis instat, uiam maiorem habere solent.

Hip. de dentit.

DE LACTE ACRVSTA

CAP. III.

ETS I de hoc morbo antiqui nihil sub isto nomine scripserunt, intelligentes forsan ipsum, ut Galenus sub psydracij, aut achorum, & ut Auicenna sub sahafati nominibus cõprehendi; nihilominus, quia à recentioribus, ut Manardus in suis epistolis ait, ut Gulielmus de Saliceto in empirica, & ex consuetudine, omnes mulieres lactis impuritatem hæc affectio sequi putatur, ut facilius dignosci ualeat, sub

Gal. lib. 1. de comp. med. fec. loc. c. 9. Auic lib. 4. F. 7. trac. 3. c. 1.

nomin

DE DEFIN.
MOREL.

Auic. ibid.
CAUSA.
SIGNA.

PROGNO-
STICA.
Auic. ibid.

VICTVS
RATIO.

Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.

ib. d. 1. 1. 1.
ib. d. 1. 1. 1.
ib. d. 1. 1. 1.
ib. d. 1. 1. 1.

nomine ipso curationem scribendam duxi sequens auctori-
tatem ipsius de saliceto, qui præter achoras, etiam sub nomi-
ne lactucij, aut lactuminis, de morbo ipso scripsit. Qui nihil
aliud est, quam saniosa crusta colore albicans, qua ut pluri-
mum in principio lactationis, caput, facies, & aliquando uni-
uersum corpus infantis cooperitur, propterea lactea crusta uoca-
tur, græco uero uocabulo γαλακτικός πλάξ, & causam trahit ab
humiditate acuta, salsa et corrosiua, à qua sumitur indicatio
& permiscetur sanguini, prout signa ex asperitate, colore,
& tenacitate ipsius crustæ indicabunt. Et si oculos crusta ipsa
non lædit, & non dehonestat, & cum ut plurimum in Hyeme
appareat, prædicendum est cum ipso Auicenna morbum ipsum
esse facilis, & uelocis curationis. Quapropter in uictus ratio-
ne aer eligatur, ad siccum, & frigidum uergens, exerceat se
nutrix mane, & sero per horam ante cibum quotidie, secun-
dum consuetudinem, aluus deiciat, uel sponte, uel arte,
clysterijs communibus, & in infante, si non deiciat soluenda
est hoc pacto, detur ei parum mellis, aut terebinthinæ, ad qua-
ritatem unius ciceris, Nec non caueat ipsa nutrix à diurno
somno, & precipue à prandio. In cibo preterea caueat à sal-
sis, ab omnibus oleribus, præter lactucam, endiuiam, aceto-
sam, spinachiam, & atriplicem, caueat ab alijs, cæpis, porris,
raphanis, & leguminibus, à caseosis, à pulmentis, ab aroma-
tibus, et carnis bubulis, suillis, & ouillis, & ab omnibus ijs, quæ
sunt difficilis concoctionis, & mali succi, & perturbationes
animæ vitet. Comedat in cibo panem bene subactum, ferme-
tatum, & satiscoctum, carnes vitulorum, hædorum, uerue-
cum, & pullorum, gallinaceorum, & auium terrestrium, &
simi

similium, bibat uinum subnigrum, astringens, & paucarum uirium, & aqua temperatum. Pro curatione uerò ad præscriptas affectiones, conueniētis uictus ratione uti oportet, corporisq; ac capitis purgationem adhibere per pilulas ex aloë. Propterea nutrix per tres, aut quatuor dies continuos capiat pilulã unam sequentem, per horam ante cœnam. R. pilularũ de hiera cum agarico de aloë, an. gran. ʒ. & cum melle rosato reformetur p. i. & inauretur. Postea si crusta in infante sicca sunt, abluantur aqua simplici rosacea, aut oleo rosaceo, uel R. unguenti rosati, Mesue, unguenti albi, infri-
 gidantis Gal. an. ꝑ. s. misce, & inunge, uel R. aqua plantaginis, semper uiua, florum chamæmeli, rosacea an. partes æquales, misce, & ablue. Si uerò humidior fuerit ipsa crusta, tunc conuenit adiantum cum rosaceo illitum, aut fœnugræci decoctũ adfrictum, aut malua cum farina ordeacea, pro cataplasmate imposita, aut melilotum cum farina fœnugræci ex uino impositum, & cicerum decocto, ipsumq; cicer coctum impositum, nuces amare, commansæ, & illitæ præstant. Sed si crusta ipsa tetigerit oculos, tunc animaduertendum est, ne oculos ipsos lædat, & lucem impediât. Vnde R. lactis optimi aliæ nutricis, aqua rosacea an. ꝑ. s. misce & oculos ipsos inunge, uel ablue.

MEDICA
 MEN. RÁ-
 TIO.
 Gal. lib. 2. de
 comp. med
 secund. loc.
 cap. 9.

Gal. ibidem.

D E E R Y S I P E L A T E

CAP. III.

INFLAMMATIONIS Nonnullæ sunt species, & differentia, inter quas, ea quam Græci εἰγυστιλας & Latini

DEFINIT. MORBI. Latini ignem sacrum uocant, numeratur, quæ nihil aliud est, quam ex sanguine, & flaua bile, calidioribus, quàm oportet, mixta fluxio, uel ex sanguine quidem, sed feruescente, & tenuissimo, secundum substantiam, de qua, & præcipue de ea, quæ capiti infantis accidit, hoc capite agere decreuimus; cau-
CAUSA. sam ut plurimum trahente à mala uictus ratione nutricis præterita. Et signa sumuntur aliquandò ex febre, sed semper ex ipsa affecta parte, quæ enim colore rubra, tactu calida, & tumefacta esse percipitur, et tactu sanguis ipsius partis facile subterfugit, & rursus illabatur. Quapropter ignoran-
SIGNA. dum non est erysipelata, quæ caput inuadunt esse difficilis curationis, proinde nisi efficaciore subueniatur adminiculo, languentes interdum suffocant. Igitur uictus ratio nutrici instituenda est, declinans ad frigidum, & humidum, tam in aere, quàm in alijs rebus, non naturalibus, ab exercitatione uacet, somni sint solito breuiores, quotidie aluus deiciat, uel sponte, uel arte, tam in nutrice, quàm in infante. Caueat nutrix à uino, à cibis salsis, ab aromatibus, ab alijs, à cæpis, à porris, à raphano, ab oleribus, & seminibus calidis, & uaporosis, à leguminibus, à carnibus crassioribus, à fructibus fugacibus, quoniam facile putrescunt, & conuertuntur in bilem. Bibat aquam cum ordeo coctam, uel iura carniū, comedat carnes pullorum, gallinaceorum, uitulorum, hædorum, ueruecum, et auium terrestrium, & similibus; inter olera comedere poterit lactucam, blitum, spinachiam, maluam, endiuiam, atriplicem, & acetosam. Inter fructus, poma, & pyra cocta. Curatio uerò, ut ostendit indicatio, refrigeratione perficitur, nam in erysipelate refrigerationis indicatio magis urget, quàm uacuatio-
VICTVS RATIO. nis,

Gal. lib. 13.
 met. med. c. 8
**MEDICA-
 MENT. RA-
 TIO.**

nis, cum ijs, quæ influentem materiam calidam uel frigoris re-
tundunt. Nihilominus si lac nutricis erit causa ipsius mor-
bi, tunc nutrici exhibeatur bolus hic cassiæ, hora una ante ci-
bum; R. cassiæ extractæ drac. viij. s. diacatholicon drac. ij. s.
misce, & cum saccharo f. b. Eo die, in quo sumit cassiam,
alia nutrix lactet infantem, Verum si aluus, in infante astri-
cta sit (prout sæpe propter febrem contigit) suppositorium ex
melle, & hiæra, & sale factum imposito, uel fiat clyster hoc
modo. R. maluarum, matrū uiolarum, mercurialis, bliti, an.
M. i. bulliant omnia in f. q. aquæ ad consumptionem tertiæ
partis. Postea coletur, ex qua colatura. R. ꝥnc. vi. uel
oçto, secundum ætatem, olei uiolati ꝥnc. ij. mellis rosati ꝥnc.
i. uitelli unius oui, sacchari ꝥnc. s. salis drac. s. misceantur
omnia simul, postea uesica porcina imponantur, & cum pen-
na anseris, ab utraq; parte incisa, & una parte collo ipsius ue-
siciæ adalligata, fiat clyster: uel aluus soluenda est. prout à no-
bis in præcedenti capite, auctoritate Auicennæ, declaratum
est, cum terebinthina, aut melle, deinde ad localia, & auxi-
lia materiam fluentem reprimentia, deueniendum est.
Quapropter R. succi solatri, semper uiuæ, portulacæ, lactu-
cæ, plantaginis, psyllij, aquæ rosacæ, an. partes æquales misce,
postea panniculi linei in ipsis succis madefacti superponantur
loco affecto, uel R. infrigidantis galeni ꝥnc. s. unguenti albi
drag. ij. camphoræ puluerizatæ. scrup. s. aceti albi, olei rosa-
ti, omphacini an. ꝥnc. s. unguenti rosati, Mes. aquæ rosacæ,
an. drag. i. s. misce, & omnia in mortario plumbeo benè du-
cantur, & s. a. fiat linimentum, uel R. albuminis unius oui
lichargyrij, subtilissimè contriti drac. ij. unguenti rosati mes.

K

ꝥnc.

Auic. lib. 8.
F. 3. doc. 1.
cap. 1.

Unc. s. aceti drac. iij. aqua rosaceae drac. i. s. misce, & simul omnia conquassentur, & panniculi infusi applicentur loco affecto, et saepe reiterentur, uel sic ceratum humidum ex aqua frigida subactum, accurateq; madefactum calido affectui imponas, protinus .n. frigefacies, sed frigefacere oportet, quousq; color ruber mutetur. Etenim quod exquisitum, & purum Erysipelas est, statim hoc facto quiescit.

Gal. lib. 1. de
simpl. med.
fac. cap. 6.

Gal. lib. 14.
met. med. c. 3

DE HERPETE EXQUISITA.

C A P. III.

DEFIN.
MORBI.

Gal. lib. 2. ad
Glauc. c. 11.

CAUSAE.

SIGNA.

PROGNO-
STICA.

Gal. lib. 14.
met. med. ca.
17.

VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MENT. RA-
TIO.

SI Flaua bilis sola & exquisita, & non alio coniuncta hu- more infantis, aliqua capitis, uel alterius membri pars afficiatur, morbus fit, qui à Græcis *εργασις*, & à latinis simpli- citer sine additione Herpes uocatur, & cum affectio ipsa ge- neretur ex ipsa flaua bile exsiccata, uel à mala uictus ratione præterita, uel ab aere ambiente, uel à prædominio: signa erunt pustule colore citrino, & forma rotunda, quæ ueluti serpentes serpendo egrediuntur. Et quia affectio hæc prouenit, ut di- ctum est, à materia calida, & differt ab erysipelate humoris tenuitate, quoniam est admodum tenuis, qui herpetem exci- tat; propterea à ea uictus ratio conuenit, quæ ad frigidum, & humidum uergit, ueluti descripta est præcedenti capite de ery- sipelate, ad quod redeat, si quis scire uult. Deinde prius nutri- cis corpore purgato aliquo medicamento, quod flauam edu- cat bilem, à qua sumitur indicatio istius morbi, quemadmo- dum descriptum est capite præcedenti, ad residuum ipsius cu- rationis deueniendum est, quod perficitur ijs, quæ si particule

labo

laborāti imponuntur influentem humorem ipsum reprimūt,
 & repellunt, sed antequā localia applicentur, hic diligenter
 animaduertendum est, si infans est in ætate annorum duorū,
 uel circa, hac enim ætate tutò exhibere ipsi infanti poteris reu
 barbarum exigua quantitate, & si opus fuerit, R. reubarba
 ri electi, & mundi, gran. xv. spicæ gran. ij. infundantur per
 horas octo in iure pulli, postea fiat fortis expressio, cui adde sac
 chari optimi drac. iij. prædicti iuris q. s. misce, & f. p. & detur
 infanti per horas quinque ante cibū, manè; uel R. reubarbari ele
 cti, & mundi contriti gran. xv. sacchari rosati ꝛnc. s. mi
 sce, & f. b. At si infans ratione ætatis, aut pharmaci qualita
 te, ea suscipere non ualeat, sufficiat tibi, uel cum sero lactis, uel
 cum pauco puluere reubarbari, in iure pulli, uel cum passulis,
 cum ipso reubarbaro præparatis, uel cū emulsione lactis nutri
 cis, eo die, in quo ipsa nutrix bolum cassiæ sumpsit, uentrem
 aliquo modo soluisse, uel urinam, cum seminibus melonum,
 ordeï, & similibus citasse. Nam in herpete uerò, quoniam te
 nuis humor est, qui id uitium creat, abunde est etiam aluum
 leuiter soluisse, uel urinas pro ea, quæ id modicè efficiunt, ci
 tasse. Mox ad localia deueniendum est, ut R. capreolo
 rum uitis, plantaginis, foliorum rubi, portulacæ an. M. s.
 incidantur grosso modo, deindè bulliant omnia in s. q. aquæ,
 postea contundantur, quibus adde olei rosati omphacini, re
 sinæ an. ꝛnc. s. farine ordeï, unguenti rosati Mesuæ, an. ꝛnc.
 s. misce, & fiat cataplasma, & loco affecto, prius abrafo, si
 est in capite, & succo arantiarum abluto, apponito, & rei
 teretur, uel R. olei rosati omphacini ꝛnc. ij. sulphuris ni
 gri drac. iij. misce, & mortario plumbeo benè ducantur, &

Gal. lib. 14.
 med. cap. 17.

simul immisceantur, & adde unguenti infrigidantis gal. ꝑnc. i. misce, & s. a. fiat linimentum, & adhibeatur; uel R. mellis ꝑnc. i. aquæ quæ è uitis caudice, sua sponte, aut ignis uie expressus exsudat. ꝑnc. ij. misce, & inungito.

DE HERPETE EXEDENTE.

CAP. V.

AFFECTIO, Quæ herpes exedens à Latinis, & à Grecis ^{εξεδου} uocatur differt ab herpete exquisita, nam exquisita à tenui, & ipsa à crassiori, & acriori bile ortū ducit, nec non differt etiā alio modo, Exquisita .n. per cutē tātūmodo afficit, excedens uerò & cutem, & subcutaneam carnem ulcerat, & exedit, à qua differentia, cum nomen sit consequens rei, denominatur exedens, causa tām in exedente, quam in exquisita communis est, scilicet bilis flaua, at in hoc morbo crassior est, et acrior; signa manifesta sunt, propter exulceratas cutem, & carnem, sed ulcera ipsa, & postulae, cum interdum sint profundiores, diuturniores etiam fiunt, & si sanantur, sine totius corporis purgatione, denuò renascuntur, uel ad bubonem ducuntur, ut exemplo citato per Galenum manifestè apparent, ubi dicit, Romæ mulier quædam illustris, cum herpetem in malleolo haberet, primum quidem medicamento, quod algam recipit, est usa, hoc cum protinus cicatrix induceretur, proxima illi summa cutis est excoriata, ueluti ex desquamatis, cui, cum deinde superpositum medicamentum est, rursus illi continua est exulcerata, idq; ita assidue perrexit, donec ad genu exulceratio perueniret, cum interim

quiduis

Gal. lib. 2. ad
Glauc. c. 1.

CAUSA.

SIGNA.
PROGNO-
STICA.

Gal. lib. 14.
met. medic.
cap. 17.

quiduis potius pati, quàm medicamento, quòd bilem traheret, purgari uellet. Itaq; etiam, quod fieri in talibus assuevit, quoniam pleriq; culpant nō culpanda, damnato ex alga medicamento, aliud admoueri iussit, deinceps igitur eo, quod ex sandice componitur, utebamur, ut uerò id quoq;, quod exulceratum iam fuerat, sanauit, quod uerò nunc exulcerabatur non inhibuit, sed iam ad bubones, usq; uitium accenderat, ipsa necessitate coacta, serū se lactis sumpturam annuit. Immittentes igitur clanculum minimum scamoniæ inuitam purgauimus, ac sanauimus. A quo excitati exemplo, laudamus antequam ad localia deueniatur, ut corpora. tam nutricis, quàm infantis modo, & forma, qua declaratum est, capite precedenti, de exquisita, purgētur. Prætereà uictus ratio nutrici præscribenda est, prout capite de crysipelate dictum est, exceptis fructibus, & oleribus omnibus, quoniam propter crassitiam, & acrimoniam ipsius materiæ, peccantis ab ijs, quæ simul cum humiditate infrigidant, cauendum est. Et ad eundem modum obseruandum in curatione, quippè hic morbus ea non fert medicamenta, quæ præter id, quod refrigerat, etiam humectant, sed sola admittit refrigerantia, quæ etiam ualdè exsiccāt, ueluti R. florum malorum punicorum M. i. galle utriusq; drac. iij. mirrhæ, thuris, aloes an. drac. i. aluminis fissi, radicis, aristolochiæ rotundæ, an. drac. ij. calaminthæ drac. s. conterenda conterantur, postea addè unguenti rosati, mesuæ, ꝛnc. i. aquæ mellis q. s. misce, et in mortario benè ducantur .s. a. ad formam linimenti, uel R. pulueris boliarmeni orientalis, terræ lemnis an. drac. ij. aquæ rosacæ, aceti an. drac. iij. albuminis unius oui, omnia simul in morta-

PURGA-
TIO.VICTVS
RATIO.MEDICA-
MEN. RA-
TIO.

Paul. egi. lib.
14. cap. 20.

Gal. lib. 14.
met. med. ca.
57.

riò benè agitentur, postea panniculos madefactos in dicto linimento loco affecto superpone, & sæpè reiteretur, uel R. seminis lini arefacti, & in puluerem resoluti, lana ueteris succida, & illota in olla prius combusta, mox in puluerem resoluta an. ꝛnc. s. uini astringentis, & aqua rosacea an. q. s. ad dissoluendum misce, & pluma bis, uel ter in die madefacta in prædicto liquore illiniatur locus affectus, uel cretam cimoliã, solani succo dilutam inungito, uel spumã argenti trientem, & porri cremoris cyathos septem, betãq; succi tantundem leuigata, illinito. Vel medicamentum, quod ex sandice componitur, apponito.

DE HERPETE MILIARI.

CAP. VI.

DEFINIT.
MORBI.

CAUSA.

Gal. 14. met.
med. cap. 17.

ETSI quædam istorum herpetum genera magis in alijs partibus corporis, quàm in capite accidant, & ut plurimum contingant; nihilominus ut omnes earum curationes, simul inueniri possint, hic de omnibus pertractare decreui singulas ordine descripturus Miliaris. Igitur herpes est ægritudo, quæ à græcis uocatur *εγρης κερκεοειδης*, quoniã habet similitudinẽ milij, & ueluti Cenchris serpentis serpere uidetur; oritur tamen ab ipsa bile flaua, quæ parum cum pituita habet admisionis. Vacuabis nanq; inquit Galenus eum, qui redundat humorem, ceterum aliquandò medicamento, quod flauã purgat bilem, sæpè eo, quod nigram, modo eo, quod mista est facultatis, quod scilicet bilem, simul, & pituitam educat, ueluti in altero herpetum genere, quem à similitudine, quam ha-

bet

bet cum milio, cenchriam Græci appellant. Quippè is non
 protinus ulcus facit, quemadmodum alter, sed admodum exi-
 guas pustulas ad speciem milij, quæ ipsæ interposito spatio in
 ulcus conuertuntur, adeò non sine ratione, quibusdam uisum
 est, in eiusmodi uitio bili esse aliquid pituitæ admistum, unde
 perficitur indicatio. Propterea cum pustulæ ipsæ abeunt in
 ulcus morbus fit diuturnior, & si curetur antequam fiat ul-
 cus, à principio, citò curatur. Nutrici igitur, & infanti, si per
 ætatem licet, uictus ratio eodem modo, quo in capite de erysipe-
 late statutum est, instituatur. Iniungendum uerò, & conco-
 quendum est in ferculis semper parum mentæ, petroselini, aut
 fœniculi, & cauendum est a fructibus, & ab alijs infrigidan-
 tibus oleribus. Nam in herpete, in superficie hærente mitis-
 sima adhibeamus; miliaribus uerò magis discussoria. Qua-
 re neq; lactucam, neq; semperuiuum, neq; quicquam aliud re-
 frigerans adhibemus; Attamen bibere poterit aquam co-
 ctam, cum cinamomo, aut seminibus coriandrorum, uel iu-
 ra carniuum. Quæ uerò pertinent ad curationem, nunc absol-
 uenda sunt. In primis à nutrice medicamento, quod mista
 est facultatis, utendum est, scilicet, quod bilem simul, & pi-
 tuitam educat; Quapropter per horam unam ante cibum,
 sumat bolum istum, R. electuarij lenitiui, diacatholicon an.
 drac. v. agarici præparati drac. ij. misce, & cum saccharo f. b.
 uel R. syrupi rosati solutiui ꝑnc. ij. s. agarici præparati drac. ij.
 aquæ cichoreæ q. s. ad dissoluendum misce, & f. p. postea per
 dies quinque quotidie mane, sumat syrupum hunc, R. syrupi
 acetosi simplicis ꝑnc. i. oxymellis simpl. ꝑnc. s. aquarum en-
 diuicæ, cichoreæ, boraginis, an. ꝑnc. i. misce pro uno syrupo, &
 sic

SIGNA.

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.Aetius lib
14. cap. 60.RATIO
MEDICA-
MEN.

Galibid.

sic pro alijs, deinde sumptis quinque syrupis, herpete adhuc perseuerante, sumat in sequenti die in diluculo per horas sex antè cibum, infra scriptam medicinam, R. reubarbari electi, & mundi drac. i. spicæ grana iij. infundatur reubarb. s. a. in uino albo per horas octo, postea f. fortis expressio, cui adde syrupi rosati solutiui unc. iij. agarici præparati drac. i. s. decoctionis florum, & fructuum cordialium q. s. ad dissoluendum misce, & fiat p. uel alio modo in forma pilularum, R. pilularum ex agarico, mesue scrup. ij. s. ex rabarbaro agregatiuarum an. scrup. i. misce, & reformetur, cum syrupo uiolato p. v. & inauerentur. At eo die, quo sumit medicinam solutiua, ut dictum est à principio, non lactet infantem. Verum si infans sit annorum duorum, uel circa, tutò exhibere ei poterit rabarbarum eo modo, quo declarauimus capite præcedenti, uel drac. i. agarici præparati cum panatella, aut saccharo rosato, admisti per horas tres ante prandium. Ultimo loco, corpore sic prius purgato, mox ea, quæ influentem humorem reprimunt, & exsiccant, loco affecto infantis imponenda sunt. Nam in principio facta purgatione, pampinos uitis, rubi, aut polygoni, aut plantaginis folia imponemus. Postea uero his etiam lenticulam, & mel, & polentam miscebimus. Præterea R. pulueris acatiæ, myrrhæ, thuris, sulpharis an. drac. ij. & cum succo plantaginis q. s. ad incorporandum in mortario plumbeo, misce donec reducatur ad formam linimenti, & ex eo sepe in die pars affecta liniatur, uel R. sandalorum, corticum granatorum, boli armeni orientalis an. drac. ij. macerentur omnia per horas octo, in s. q. aceti albi, postea ab aceto separentur, & in mortario plumbeo, benè agitentur, & contundan

undantur, & adde aquæ rosacæ q. s. misce, & f. linimentū,
de quo sœpè, cum penna illine. Vel R. plumbi recrementi,
floris æris, sulphuris, citrini adusti an. drac. ij. conterantur
omnia, postea adde succi baccarum myrti ꝯnc. s. uini astrin-
gentis, q. s. ad immiscendum misce, & in mortario s. a. fiat
linimentum, & utere.

D E A C H O R I B V S.

C A P. VII.

CV' M Ulcuscula quædam in capitis cute infantis acci-
dunt, ex quibus continue fluit uiscida, & glutinosa sa-
nies, & ualdè tenuibus foraminibus eroduntur, græcè ἀχόρες,
& latine, teste Plinio manantia ulcera, & à nonnullis etiam
à tinearum in uestibus similitudine, dicuntur tineæ. Causa
istius affectionis, est nitrosa salsaq; pituita, sententia quidem
mea est, mistio humoris biliosi, cum ipsa pituita, id quod ma-
nifeste apparet ex ipsorum ulcusculorum colore croceò,
& uiridi, & pruritu mordicantium, scalpendiq; ardorem in-
citantium. Et si statim non curetur hic morbus, cum inue-
teratus fuerit, in deciduum capillicium currit, & in alopeciã,
& ophiasim, & ad exulcerationem in cute usq; ad carnem fa-
cile uertitur. Propterea statim ad curationem properandū
est. Et quod attinet ad uictus rationem, aer ad siccum, &
frigidum potius declinans eligatur, Nutrix solis, & ignis
æstus euitet, in cibo omnia acria, acetosa, salsa, et omnia, quæ
facile conuertuntur in bilem, ut olera, & fructus omnes, &
præcipuè fugaces, & dimittat omne, quod habet dulcedinem

DEFIN.
MORBI.
Gal. lib. 1. de
comp. med.
sec. loc. c. 6.

CAUSA.
Paul. egid.
lib. 3. cap. 3.
SIGNA.

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

Auic. lib. 4.
F. 7. trac. 3. c.
2.
Paul. ibidem

L Super

Aaic. ibid. *superfluam, aut amaritudinē, aut acuitatem, & utatur me-*
lioris succi cibo, & facilis concoctionis, & insipido sit conten-
ta; Exercitationi incumbat assuetæ, somni solito breuiores
sint, & diurnum post cibum omninò euitet, quotidie alius à
fæcibus, uel sponte, uel clysterè communi purgetur: Curâ di ue-
 RATIO. *rò ratio, quemadmodum ab indicatione istius morbi sumitur*
 MEDICA- *exsiccatione, discussione, & refrigeratione perficitur, hoc pa-*
 MEN. *cto per horam unam ante cibum nutrix sumat uel bolum,*
uel potionem descriptam in præcedenti capite, de herpete mi-
 Gal. ibidem *liari, & si etiam influat amplius humor, prohibendus primò*
est ipsorum influxus per capitis euacuationem, atq; potius car-
poris purgationem, modo, quo in præcedenti capite, à nobis de-
scriptum est. At uerò si parua affectio existat, sola localia,
& partialia appellata remedia, citra totius corporis euacua-
tionem suffecerint. sed hoc intellige, aut in nutrice, aut in a-
dultis. Purgatio enim in infantibus, ut à principio dictum
est, ualde timenda est. Verum si infans erit ætatis annorum
duorum, uel ultra, non absurdum erit ei exhibere rabarbari.
electi, contriti, scrup. s. uel cum iure pulli, uel cum saccharo
rosato, aut cum passulis s. a. præparati, uel agarici præparati
 Gal. ibid. *drac. i. cum saccharo rosato; sed antequam ad localia deuenias,*
prius capilli abrafo capite, tollantur, postea bis, aut ter ex li-
xiuio calido, in quo prius ebullita sit myrtus, aut rubus, aut
lens, aut lupini amari, aut asparagi radix, aut bryonia, locum
affectum abluet, & fove, Adox R. succi baccarum myrti, fo-
 Gal. ibid. *liorum rubi, plantaginis, salicis, & polygони an. ꝯnc. s. misce,*
& illine; Et omnia quæ facultate sua incidant, discutiant,
& repellant, conueniunt, uelati est acetum, quod exquisi-
 te

re acidum sit, in quo nulla penitus uini qualitas appareat. Hoc ipso sanè, pharmaca, metallica, appellata, modo hoc, modo aliud imbues, achoribusq; ex eis medeberis. Sed animaduertendum, quòd semper à leuioribus, & imbecillioribus incipere præstat; præsertim in infantibus, & cum dolor simul in ipsis achoribus adest. Rectè enim Galenus inquit, Apollonius in primo de parabilibus, ad achoras sic scripsit. Rosaceo oleo caput illine; deinde post hoc betæ succum similiter illine. Tertio deinceps testudinis sanguinem eodem modo adhibe. Quarto laurino oleo caput illine; Et quinto crocino unguento inunge. Ex his sanè primum debilissimum est pueris, & mulierculis, teneræ carnis in principio affectionis utile existens; concoquit enim, & discutit, ac moderatè repellit; at uero testudinis sanguis, curiosum, & superuacaneum est pharmacum; Laurinum autem fortiter calefacit, & discutit, opusq; habet corporis totius, & capitis euacuatione, quo discutiat humores, achoras facientes. Ego uerò sæpè expertus sum subscriptum unguentum, quo nonnullos infantes curavi, inungendo tantummodò ac tertio die in tertium achoras ipsis, R. pulueris rosarū, pulueris bryoniæ, fimi colūbini, æris uiridis. sulphuris an. drac. ij. olei iūiperi q. s. misce, et omnia simul in mortario benè terātur, donec reducātur ad formam unguenti. Prodest etiam fænigræci decoctū affrictū, malua cum uino, & farina ordacea subacta. Itē melilotū cū farina fænigræci, & uino impositū. Verum si sanies ex ipsis achoribus, ualdè adhuc abūdauerit, tūc R. terræ leniæ, cimoliæ, et samii, pōpholygis, spodij, spumæ argēti, cadmiæ an. dr. i. terātur oīa subtilissimè, postea adde olei rosacei omphacini q. s. misce, et

Gal. ibid. c. 2.
ca mcd.

Retius lib.
4. cap. 22.

illinc. vel R. spumæ argenti, cerusæ utriusq; bessem. seminis
erice, thuris, utriusq; drac. iiij. uino, & oleo raphanino terito,
ac utere. Vel R. acaciæ fulvæ. ꝑnc. i. laudani trientem,
mirrhæ, sextantē opij drac. i. aqua palustri excipe, & forma
pastillos, & utere assidue, quòd si ex his morbus non quiescat,
medicamentum ex charta siccum, aceto dilutum, illinendū,
uel ex sola charta exusta, & aceto diluta, illinendum.

D E F A U I S.

CAP. VIII.

DEFINIT.
MORBI.

QUIDAM Morbus etiam in infantibus inuenitur
achori similis, maioribus tamen faraminibus, in qui-
bus sanies mellis similis instar faui continetur, propterea à la-
tinis cerium, seu fauum dicitur, Græci uerò χυγιου uocantur.
Causa istius affectionis, una cum achoribus est. Signa circa
ulcera, hoc modo, innotescunt; squammæ apparent, cum im-
menso pruritu, & quod fluit instar mellis est. Et pars progno-
stica habet eandem rationem, quam ea, quæ ex achoribus de-
clarata est. Curatio etiam similis est, nihilominus caput de-
radendum, & ex decocto maioranæ, chamæmeli, mentastri,
stæchados, & thymbræ, quotidie abluendum est, postea cum
unguento hic descripto inungendum. R. lithargyrj, cerusæ, an.
ꝑnc. s. sulphuris, hydrargiri an. drac. ij. olei rosacei. drac. iiij.
aceti drac. ij. omnia simul in mortario commisceantur, donec
suscipiant formam unguenti, quo bis in die, manè, et sero post
suprascriptam abluionem inungatur.

CAUSA.
SIGNA.

PROGNO-
STICA.

RATIO.
MEDICA-
MEN.

Si Achores, aut faui male, aut tardè curentur, aliquan-
 dò accidit infantibus morbus ille, qui dicitur tineæ, quem
 etsi multi sub nomine ipsorum achorum à tinearum in ue-
 stibus similitudine, etiam comprehendi arbitrantur, nihilomi-
 nus, mea, quidem sententia, differt tineæ nostræ ab achoribus,
 quia achores sunt capitis ulcera (ut capite proprio dictum est)
 manantia, & tenuissimis foraminibus, cutem perforantia,
 ex quibus sanies effluit glutinosa. Et tineæ non solum ul-
 cerat, sed cum fetore, & crustis, & capillorum deciduo de-
 turpat caput, & totum aspectum; Ex Græcis nullum uidi,
 qui hoc nomine morbum ipsum descriptum habeat, forsam
 sub achoribus eum cõplectentibus, ex Arabibus uerò Aui-
 cenna (ni fallor) nomine sahafati sicci eundem explanauit;
 Et Auenzoar duobus capitibus scripsit de tineæ, & de acho-
 ribus humidis. Causa ut plurimum ab humore melancholico
 originem trahit; stimulantibus aut excitantibus achoribus ip-
 sis, aut mala uictus ratione, aut contagione. Signa satis no-
 ta sunt, ut dictum est superius. Et quia tineæ ipsa dupliciter
 diuiditur, Vna, quæ est mitis, & recens, Altera uerò quæ est
 antiqua contumax, & rebellis; quæ mitis, & recens est, facile
 curatur, & contingere potest lac sugentibus infantibus, anti-
 qua uerò cum sit difficilis curationis, & infantibus lacte alē-
 dis haud quaquam contingat, nobis prætermittenda est, &
 de mitiore agendum, quæ etiam nisi rectè curetur, sæpè in le-
 pram, & pediculorum abundantiam terminatur. *Victus.*

DEFINIT.
MORBI.

CAUSA.

SIGNA.

PROGNO-
STIC.VI CTVS
RATIO.

ratio.

ratio instituenda est in omnibus sex rebus, non naturalibus, uergens potius ad humidum, & calidum, quàm ad siccum, et frigidum, ut morbi indicatio nobis ostendit; Nutrix uel infans, si quid comedit, omnia euitet, quæ dulcia sunt, quales dactyli, & omnia acria, acuta, salsa, crassa, & nimis calida. Comedat panem benè fermētatū, carnes uitulinas, hœdinas, & aues terrestres, cum pauco aceto paratas; Confert enim, at acetum solum noxium est. Bibat uinum album, tenue, & aquosum. Aluus quotidie deijciat, uel spontè, uel arte, ita ut dictum est, à principio, euitet uigilias noctis, somnū diurnum, & animi perturbationes, exercitationi incumbat.

RATIO.
MEDICA-
MENT.

Deinde causa curationis istius morbi in primis ad euacuationem materie peccantis deueniendum est. In nutrice igitur euacuanda est, cum exhibitione electuarij lenitiui, & reubarbari, & in infante, cum agarico, uel reubarbaro, eo modo, qui declaratus est in capite de achoribus, ad quod reuertatur. Postea sic peracta euacuatione, capilli in primis à capite auellantur, mox ex puluere nitro, & sepia an. ꝑ. i. fricetur totum caput; Deinde de tertio in tertium, ex decocto in capite præcedenti descripto, abluatur, adeò ut una die, fricetur, & depiletur, & altera abluatur caput, & post eius exsiccationem oleo amygdalarum dulcium, aut nucum inunge, & si opus fuerit, cum fortioribus inungere, unguento descripto in capite præcedenti inungito.

DE

D E S I R I A S I,

C A P. X.

CIRCA Cerebrum, seu membranas ipsum cerebrum amplectentes, quarum, interior pia, exterior uero dura, mater uocatur; in infantibus oriri solet affectio, quae à Plinio ardor capitis uocatur, & à Graecis εϋγλωσσις nominatur, quamuis Aetius dicat, siriāsim ipsam esse in infantibus partium cerebri, & membranarum inflammationem, & Auicenna morbum hunc erysipelatem esse arbitratus est, sed quomodocūq; sit originem, seu causam trahit à bile flaua, ut indicant signa, quae sunt sincipitis dolor, & inflammatio à cauitate cuius syriasis appellata est, εϋγος enim graecè fossa, seu corpus cauum dicitur; Nec non inter signa etiam istius morbi inseparabilia sunt, oculorum cauitas, cum rubore, & pallor in facie, febris ardens, corporis siccitas, et prostratus appetitus. Et ut plurimum morbus ipse triduo interficere solet. Verum si temporis illius spatium superauerit, tunc salutis spem procul dubio habere poterit. Quibus enim cerebrū sphacelatū, id est corruptū est, ij, tribus pereūt diebus. Si uero hos euaserit, sani fiunt, et uelox in eo mors est, quia, et morbus grauisissimus, et pars principalis maxime est affecta. Curatio uero huius egri tudinis perficitur ea uictus ratione, purgatione, & medicamētorū localiū administratione, quae in capite de erysipelate fusius descripta est, ad quod se referat. Verūtamen si aliquid iniūgere licet, fiat ut indicatio nobis ostēdit, frigidis, et humidis, prout est succus melonis, citrulli, cucurbitae, cucumeris, et portulacae, uel leniamus, & mediocriter frigefaciamus caput co-
riandri

Plinius lib.
20. cap. 3.
Aetius lib.
4. cap. 13.

Auic. lib. 3.
F. 1. trac. 3.
cap. 5.
D E F I N.
MORBI.
CAUSA.
Aetius ibid.
SIGNA.

Auic. ibid.
PROGNO-
STICA.

Hip. lib. 7.
aphor. 50.

Gal. ibid. in
com.

V I C T V S
R A T I O

M E D I C A
R A T I O.

Aetius ibid.

riandri succo cum rosaceo humectantes; sed & totum corpus ex hoc illinatur, aut cucurbitæ ramenta sincipiti impone, aut uitis folia, aut portulacam, cum rosaceo tusam, aut heliotropij scorpiuri succo sinciput illine, aut oui luteum, cum rosaceo concutito, & sincipiti illinito, & assidue permutato.

DE INFLATIONE CAPITIS AB AQUA

EXTRA CRANEVM.

CAP. XI.

**DESCRIP-
PTIO
MORB.** **I**NFLATUR caput in infantibus, ut plurimum, paulò ante natis, adeò ut interdum caput ferre non posse uideantur: quem morbum κεφαλῆς ἐμφυσίατα greco sermone, & latino, capitis inflationem esse dicimus. Et generatur aliquando, uel ab aqua præter naturam in ipso capite coaceruata, uel à flatuosa materia, & cum fit ab aqua, ægritudinem ipsam Greci ὕδροκεφαλὸν uocant, latini aquam in capite congregatam, de qua nunc primum pertractare uolentes operæ pretiū est, ut ante omnia affectio ipsa bifariam diuidatur; Aqua enim ipsa duplici modo, uel intra craneum generatur, pro ut in sequenti capite declarabimus: uel extra. Si extra, causæ tunc erunt, ut plurimum cum obstetrix errat, & comprimit caput, & separat ipsum, & aperiuntur orificia uenarum, & currit ad illud, quod est sub cute, sanguis aquosus; Et quandoq; sunt humores alij, ab humiditatibus aquosis. Vel etiam, mea quidem sententia, fieri poterit ob incuriam nutricis, aliquo ictu, uel casu, uel alio modo, in nutriendo, uel capite panis inuoluendo, ultra modum stringentibus, uel lædētibus, unde commissuræ aperiuntur, & exprimitur aquositas illa, quæ

DESCRIP-
PTIO
MORB.

SIGNA.

CAUSAE.

Anic. lib. 3.
trac. 3. cap.
11.

ALIAE
CAUSAE.

in cerebro uiget ad exteriora cranei inter cutem, & cranium, & sic caput inflatur. Signa satis innotescunt; inflatio enim cutis capitis adeò extenditur, ut uidere ultrà ipsam aquam possumus, & grauitas extra craneum sentitur, quam infans facile explicaret, si uerbis exprimere posset, & facile tactui cedit inflatio ipsa, infantis asiduus eiulatus, & uigiliæ. Obseruandum uerò est, ne infans ipse ægrotus spasmodum incidat, mortem enim portendit. Victus ratio nutrici instituat, hoc pacto, aer eligatur uergens ad siccum, & calidum, & si opus fuerit cum igne, et odoribus in cubiculo alteretur, exerceat se quotidie mane, & uesperè horam unam antè cibū, & frictionibus indulgeat, caput suum, & pariter caput infantis pectinet, uentrem ab excrementis euacuet, uel spontè, uel arte, uigiliæ sint longiores solito, somni breuiores; & post cibum, diurnum somnum omninò euitet, utatur cibus boni succi, & facilis concoctionis, exsiccantibus, asis, uel fixis, ueluti sunt carnes columborum, & omnium auium terrestriū, uitulorum, & hædorum. Panem biscoctum cum seminibus anisorum, & pauco sale subactum comedat. Vinum paucarum uirium bibat, sed satis maturum, & sitim toleret, parum bibendo. Euitet fructus omnes, præter nuces, amygdalas, & auellanas, & etiam omnia olera, præter saluiam, maioranam, & ocimum. Euitet legumina, & omnia flatuosa, unctiosa, & humida. Indicatio istius curationis duobus modis perficitur, uno cum localibus exterius adhibitis ad caput infantis, altero incisione per chirurgiam, quæ applicantur exterius, debent habere facultatem exsiccandi humiditatem, & cerebrum corroborandi ueluti, R. olei chamæme-

SIGNA.

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIOMEDICA-
MENT.
RATIO.

M lini

lini, de lilio, an. ꝛnc. ij. succi maioranæ, drac. iiij. pulueris thuris, sulphuris an. ꝛnc. s. misce, & bis in die, manè, & serò, caput infantis calide inunge; postea pannum ex lana calidum superpone, & per dies quinque quotidie inungatur; Deinde urgente morbo applicetur hoc cataplasma; R. styracis, olibani, sarcocolle, gummi arabici an. ꝛnc. i. liquefiant in uino albo styptico q. s. deinde adde farinae fænigræci, fabarum, seminum lini an. ꝛnc. i. olei anethini ꝛnc. iiij. misce, & s. a. fiat cataplasma, quod super linteolum extensum superponatur capiti, & ligetur. Vel alio modo R. pulueris florum chamæmeli, thymi, calamenti, origani, serpilli, gallarum cupressi an. drac. ij. nucis muscatæ, gariophylorum, cinnamomi, croci, corticum citri, macis an. ꝛnc. s. ceræ liquefactæ ꝛnc. iiij. succi maioranæ ꝛnc. ij. misce; s. a. & fiat emplastrum, & calidum applicetur; sternutamenta etiam præstant, uel cum puluere seminis sinapis, aut piperis, uel cum puluere ranunculi, aut hellebori albi, uel cyclamini, moderatè in naribus infusis. Per chirurgiã uerò aqua ipsa extrahi debet, hoc pacto; In primis in ipso infante, uentre exonerato, uel adhibito suppositoio, uel clystere communi, fiat incisio cutis capitis in ea parte, uel secundum latitudinem, uel longitudinem, ubi magis propendet materia, ut facilius exeat; nam ad quem locum uergit natura, eo ducere, & educere humorem noxium, conuenit. Verùm cum fit incisio ipsa, omni diligentia illud attendendum est, nè semel uno, & eodem tempore, tota aqua ipsa extrahatur. Etenim simul cum ipsa exeunt spiritus uitales, & uires resoluuntur. Propterea paulatim, duorum, uel trium dierum interuallo, euacuanda est. Et statim post incisionem, panniculi inferiorius

ferius descripto linimento infusi ponantur supra ipsam incisionem, R. olei rosati completi, chamemelini, uini nigri styptici an. ꝑ. ij. omnia benè simul misceantur, & utere. Vel R. olei rosati omphacini, olei hyperici an. ꝑ. iij. misce, & cum ligatura satis fortis, & stricta, caput post incisionem, ligetur, & sic procedatur usq; ad consolidationem, et perfectam resolutionem morbi; Et si opus fuerit, in dictis oleis addantur pulueris myrrhæ, & thuris q. s. quoniam exsiccant; Extrahitur etiam alio modo aqua ipsa, admouendo moderate caustica medicamenta ad occipitium, uel ad sinciput, secundum exigentiam loci affecti, & si in incisione caro nimis tardare uideatur eius generationem, os eius leniter radatur.

Auic. ibidem

DE INFLATIONE CAPITIS AB AQUA
INTRA CRANIUM.

CAP. XII.

CONGREGATIO Aquæ, ut dicunt latini intra
Cranium, & Greci υδροκεφαλων εντος κρανιον cau-
sam trahit, aliquando à positura infantis in utero matris,
ex qua cum caput propendeat, & omne graue deorsum
tendat, substantia illa aquea ex suppressione menstro-
rum retenta, facile ad ipsum caput defluit, & ibi facile
retinetur, cum ob capacitatem ipsius loci affecti, tum etiam
propter naturam ipsius cerebri humidam, & augetur pro-
pter malam uictus rationem matris humidam præteritam,
seu uaporosam, dum in utero ferabatur infans. Signa

DESCRIP-
TIO
MORB.

CAUSA:

SIGNA:

M 2 nobis

nobis innotescunt propter tumorem, quia non adeò magnus est, ut quod extra craneum est, & uigilias, et ploratus, & grauedinem, quæ sentitur interius, et quia oculi claudi nō possunt, asidue lachrymantes, intuentesq̄, aperti quasi semper in unū locum. Propterea hic morbus difficulter suscipit curationē, & periculum mortis imminet, tum propter cerebri uicinitatem, tum propter infantis uirium imbecillitatem. Quamobrem indicatio istius curationis, superat humani ingenij uires, & potestatem hominis, nihilominus exsiccationibus, calefacientibus, & cerebrum corroborantibus perficitur. Quapropter uictus ratio conuenit, quæ precedenti capitulo descripta est. Medicamentorum uerò remedia supra caput, & infra aures, & nares applicanda sunt, ueluti R. limaciarum cum testis earum numero 30. maioranæ M. i. contundantur omnia simul, postea adde pulueris camphoræ, croci an. drac. s. & cum oleo chamæmelino q. s. misce, & f. emplastrum, & calidum capiti apponatur, & non remoueatur, donec per se cadat, deinde R. pulueris sulphuris, thuris an. drac. i. pulueris sagapeni, euforbij an. scrup. s. olei chamæmelini amygd. amararū, de behen, de lilio an. drac. s. misce omnia simul, & quotidie manè semel tantum, tres, uel quatuor guttæ istius liquoris ad summum imponantur auribus. Postea R. pulueris nucis myristicæ, quam muscatam uocāt, charyophylorū an. scrup. i. pulueris cubearum, cāphoræ, radicis acori, corticis thuris an. drac. s. aquæ maioranæ, absynthij an. drac. iij. misce, et postea quadam penna in utranq̄ partem narium immissa insuffletur, corroborādo sæpè cerebrum odoribus optimis, ueluti musco, ambra, & camphora, & eo modo perseueretur quotidie,

usq̄

Auic. lib. 3.
trac.
cap. 11.

VICTVS
RATIO.

RATIO
MEDICA-
MEN.

usq^{ue} ad resolutionem materiae, cuius si spacio dierum quindecim, uel uiginti, non fiat ipsa resolutio, tunc ad incisionem, & perforationem ossis cranei deueniendum erit, & in hoc adhibenda est per peritum chirurgicum maxima diligentia, in facienda perforatione, in ea parte, in qua saepius caput inclinare uideatur; Et cum facta fuerit perforatio, cauendum est, ne aeris frigiditas, uel humiditas caput infantis laedat, immò semper calidum conseruandum est, & aqua post perforationem extrahi debet, paulatim pluribus uicibus, ne uirtus infantis facile succumbat, & cum panniculis madefactis in oleo chamemelino, & melle rosato super incisionem, & perforationem positis curetur, donec tota aqua extracta fuerit, postea ad consolidationem incisionis, secundum praecepta artis deueniendum erit.

DE INFLATIONE CAPITIS A FLATU.

CAP. XIII.

INFLATIO Capitis à flatu, ut dicunt Latini, & Graeci
 κεφαλῆς ἐμφυσία, est affectio, quae ut tympanites in
 uentre à spiritu flatuoso generatur, ita & ipsa, uel à mala la-
 ctis nutricis, uel à loci, uel ab aeris ambientis qualitate prae-
 terita, fit. Spiritus enim flatuosus sub cute aliquando, interdum
 sub membranis ossa, uel musculos ambientibus, collectus in-
 flationem producit. Etenim dum calor imbecillis est, sub
 multa humiditate cruda, & uiscida contentus, & suppressus,
 cum exsuperare eum nequeat, propter eius imbecillitatem, su-
 turas infringit, dilatatq^{ue}, & foras erumpit. Propterea à infla-

DEFINIT.
MORBI.

CAUSAE.

Paul. egin.
lib. 4. cap. 28.

SIGNA.

tio

Auic. lib. 3.
F. 1. trac. 3. c.
11.

PROGNO-
STICA.
VICTVS
RATIO

Paul. lib. 4.
cap. 28.
RATIO
MEDICA-
MEN.

tio ipsius capitis, uigiliae, dolores, & fletus praeter consuetudinem sunt istius aegritudinis signa. Verum si alui fluor superuenerit malum, ita & febris; Propterea timendum est, & tempestiue ad curandum deueniendum. Victus ratio instituitur nutrici, quemadmodum instituta est in capite de inflatione ab aqua extra craneum, & si quid iniungendum est, mea quidem sententia, tantum obsonia, & fercula parari debent cum pipere parumper fracto, uel cinamomo, origano, apio, saluia, faeniculo, cymino, & similibus. Indicatio autem curationis perficitur, ijs, quae raritatem ipsius cutis capitis inducere, uel crassiorem spiritum extenuare ualent; ueluti R. olei chamemelini lib. s. seminum rutae, apij, anisorum, cymini an. dr. iij. bulliant omnia simul, postea panniculos madefactos ipso oleo capiti superpone. Deinde R. origani castorei, cymini contriti an. grana i. lactis nutricis q. s. ad dissoluendum misce, & infanti tribue, Et in auribus oleum de been, amygdalarum amararum, & anethinum an. partes aequales infunde quotidie mane, & sero. In nares uero aquam maioranae immitte; cataplasma quoque praescriptum in capite ab aqua extra cranium apponito, & sic perseuerato usque ad resolutionem ipsius flatus.

DE TERRIBILI SOMNO.

CAP. XIII.

DESCRIP-
MORB.

Auic. lib. 1. F.
3. doc. 1. c. 3
circa finem.

ACCIDIT aliquando in infantibus dormientibus affectio quaedam quae à latinis dicitur terribilis somnus, & à Graecis $\nu\tau\tau\upsilon\varsigma$ $\delta\epsilon\mu\alpha\rho\tau\omega\delta\eta\varsigma$, uel $\delta\epsilon\mu\alpha\rho\tau\omega\tau\omega\delta\eta\varsigma$ & causa istius mor

morbi, est nimia repletio lactis, aut cibi, in uentriculo facta, & ijs infantibus præsertim, qui sunt natura edaciores, quando loca ad uentriculum pertinentia, sensu quidem uigeant, sed imbecilla existant; cibus uerò corrumpitur. Nos si quidem obseruauimus non in infantibus solum, sed etiam in ætate prouectis, terribiles fieri per somnos imaginationes. Signa nota sunt in somno; exterrefacti enim sine mora in pauorem, & clamorem aliquandò incidunt. In uigilia uerò calor præter naturam in stomacho accumulatur, & ex ore infantis odor fætidus exire percipitur. Quod si hoc uitium perseueret periculum est, ne incidat in epilepsiam. Indicatio uerò istius morbi perficitur, nutrici exhibendo melioris succi, & facillioris concoctionis solito, cibum. Et lac infanti in minori quantitate solito, prohibendo, cum ipse infans habet repletionem lactis in stomacho, ne dormiat quousq; lac descendat, nec non quotidie exhibendo infanti ipsi, ieiuno stomacho, mellis puri, & in melius despumati, per tres dies continuos, cocleare semis pro qualibet uice; Abstergit enim mel stomachum à lacte, & expellit ad exteriora. Prætereà si opus fuerit, aluo non deiciente, fiant suppositoria ex simplici melle in principio, postea adde salis gemmæ q.s. & iniiciantur, quoniã ad inferiora lac corruptum trahunt.

CAUSA.

Gal. lib. 1. aphor. 24. in comm.

SIGNA.

VICIVS RATIO.

Auic. ibidem

D E V I G I L I I S.

CAP. XV.

ETSI modū et rationē de somno infantibus cōciliādo, capite proprio, libro secūdo huiusce artis, abūde docuimus; nihilomi

hilominus, quia ipsis infantibus insuetæ uigiliæ adeò intense
 accidunt, ut nec positio papillæ mamillarum in ore ipsorum,
 nec motus, seu agitatio in cunis, nec uocis modulatio, nec inuo-
 lucrum exquisita mundities iuuent, & tollant uigilias ip-
 sas, quia omninò modum excedunt, & præter naturam
 sunt, & rationem morbi assequi uidentur. Somnus enim,
 & uigiliæ utraq; modum excedentia morbus. Vi-
 giliæ uerò haud quaquàm ipsis sunt assuetæ, ut qui maiori par-
 te temporis dormiant, nisi fortè ob ipsam passionem fieri in-
 fantibus uigilias opinemur, quoniam somni abundantia ipsis
 maximè secundum naturam inest. Verum quia affectio ip-
 sa diurno, & nocturno tempore perseverat, latino potius excu-
 biæ, quàm uigiliæ, & græco sermone $\omega\alpha\upsilon\upsilon\upsilon\chi\iota\delta\epsilon\varsigma$ uocantur, &
 originem trahunt à nimia copia lactis, in uentriculo sumpti,
 cum nimia etiam assumendi auiditate. Quapropter stoma-
 chus oppressus, ità, ut digerere, & concoquere non possit, trans-
 mittit uapores crudos ad caput, qui uigilias, & pauores prouo-
 cant. Signa manifesta sunt, uigiliæ scilicet, & ploratus; Et
 quia in longis uigilijs biliosior redditur sanguis, & magis exsic-
 catur corpus. Propterea timendum de febre hæctica. Aer
 igitur eligatur obscurus, potius ad calidum, & humidum, quàm
 ad siccum, & frigidum uergens. Nutrix utatur in cibo ijs,
 quæ somnum inducunt, ueluti lactuca, summitatibus papa-
 ueris albi, & seminibus, & decoctionibus earum, et similibus,
 & uescatur melioris succi, & facilioris concoctionis cibus.
 Deinde morbo perseverante, si opus fuerit, R. corticum papa-
 ueris albi subtiliter cōtriti, unguenti populeonis an. drac. ij. olei
 rosati, lactis nutricis an. q. s. misce, & s. a f. linimentum,
 & ex

Hip. lib. 7.
 aphor. 67.
 Gal. lib. 3.
 aphor. 24.

DESCRIP-
 TIO
 MORB.

CAUSA.

SIGNA.

PROGN-
 STICA.

VICTVS
 RATIO.

MEDICAM.
 RATIO.
 Auic. lib. 1.
 F. 3. doc. 1. c.
 3.

Ex eo circa tempora, frontem, & commissuram coronalē
 infanti inūge, uel R pulueris subtilissimi papaueris albi, amo
 mi, aloes an. drac. ij. olei de lactuca, papauerini, an. q. s. ad dis
 soluendum, & incorporandum misce, et s. a. fiat linimentum,
 & locis prædictis inunge. Quidam uerò etiā exhibent opia
 ta, prout de requie nicolai scrup. i. dissolutum cum lacte nu
 tricis, sed animaduertant studiosi, quòd in omnibus homini
 bus humidum cerebrum est, at in infantibus humidissimū;
 propterea periculum est, ne exhibendo eis opiata, incurrant in
 epilepsiam, uel apoplexiam. Igitur melius, uel tutius est, ut
 nutrix bene regatur, alterando lac frigidis, & humidis, &
 idem pro cibo exhibendo ipsi infanti tanta quantitate, quan
 tam stomachus ferre possit, & concoquere, inungendo, ut su
 pra statutum est, quoniam sic tuto, & incunde curabitur.

D E E P I L E P S I A.

C A P. X V I.

Si infanti lac sugenti, detentio repentina mentis, & sen
 suum omnium contigerit, morbus ille, latine dicitur comi
 tialis, seu regius, Græcè autem *επιληψια*, cuius causa duplex
 est, uel ex intemperie ingenita cerebri frigida, & humida;
 Epilepsia enim plurimum accidit pueris ob eorum humidita
 tes, uel ex aliqua externa, & accidentalī causa, ueluti ex ca
 su, & ab humore frigido, & crasso, à mala uictus ratione
 præterita, genito. Signa sunt mentis detentio repentina, ut
 dictum est supra, sine sensuum motu; cum spuma ab ore pro
 fluente; Et quibuscunq; morbi comitiales sunt, ante puberta

DEFINIT.
 MORBI.
 CAUSA.
 Auic. lib. 3.
 trac. 5. F. 1.
 cap. 8.

Gal. lib. 2. a
 phor. 45. in
 comm.

SIGNA.

Hip. lib. 5.
 aphor. 45.

N tem,

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

Hip.lib.2.a-
phor.45.

tem, mutationem accipiunt; quibuscunq; autē uigesimo quin-
to anno fiunt commoriuntur. Propterea in infantibus, si re-
cte curentur, bene est sperandum. Vnde aer in primis om-
nino de uno in alium locum mutetur, & mutatio fiat ad sic-
cum, & calidum, ut ipsius Hip. doctrinam obseruemus, di-
centem. Quicumq; iuuenes morbo comitiali laborant, muta-
tione maxime etatis, & temporum, & locorum, & uictuū
quoq; liberantur. Nutrix igitur utatur cibo melioris suc-
ci, & facilis concoctionis, in quo comedere inter olera po-
terit betonicam, boraginem, saluiam, maioranam, petro-
selinum, & fœniculum, & flores betonicae, boragi-
nis, & salviae, & semina pœoniae, inter aromata nuces mu-
scatas, gariophyllos, zingiberum, cardamomum; inter fru-
ctus pyra cocta, amygdalas, & auellanas, & mala cydonia.
Comedat carnes uitulorum, hœdorum, & auium terrestriū,
ut perdicum, turdorum, alaudarum, phasianorum, et similiū;
comedat panem bene fermentatum, & satis coctum; Bibat
aquam mellis, cum saluia decoctam; Euitet omnia alia ole-
ra, et uinū, et acria, et caseosa, lacticinia, alliū, raphanū, porrū,
cēpā, legumina, cibos ex pasta confectos, carnes bubulas, ouil-
las, & suillas, & pisces omnes, non comedat ante digestionē,
& fugiat cruditates, tā in ipsa nutrice, quam in infante; Et
animaduertendū est, ne lac uitiatum sit, quod curari debet, se-
cundū eius uitiū, eo modo, quo, suo loco declaratum est, in pri-
mo libro istius artis, qui legēdus est scire uolenti. Infans uerò,
ut indicatio istius curationis obseruetur, dum est in paroxys-
mo excitetur suffumigijs ex plurimis, uel ex ruta, uel ex gal-
bano, uel assa fœtida, uel fricationibus. Postea tēpore quie-
tis,

MEDICA-
MEN.
RATIO

tis, quotidie, mane, ieiuno stomacho ei exhibeatur scrup. s. istius electuarij, uel etiam scrup. i. secundum etatis fortitudinem ipsius infantis; deinde statim admoueatur ipse infans mammillis nutricis, & earum papilla in ore, eius ponatur, ut simul cum lacte, deglutiat ipsum electuarium; quod sic conficito. R. granorum pæoniae, subtilissimè contritorum, pulueris cardamomi an. scrup. s. nucis myristicæ, quam muscatam uocant, mithridatici electi drac. ij. mellis optimè despumati, parum misce, & fiat electuarium; postea super commissuram coronalem ponatur aliquantulum istius pulueris; R. seminum pæoniae scrup. iiij. nucis myristicæ, cardamomi, gariophyllorum an. scrup. i. rosarum rubeorum, coralliorum rubeorum, myrtillorum an. drag. i. misce & fiat puluis subtilissimus, & renouetur super caput infantis, tertio quoque die, & quando secundus ponitur puluis, remoueatur primus. Vel R. olei sesamini ꝛnc. i. s. sacchari candidissimi ꝛnc. i. contriti misce, quotidie sepe post somnum de eo, ad lambendum, præbe cocleare unum, nec non post balneum, & fricationes, manè quotidie corpus ipsius infantis inungatur oleo chamæmelino calido. Præterea Albertus Magnus laudat smaragdum, collo alligari ad arcendum proprietate occulta comitalem morbum. Laudo etiam ut collo suspendatur radix pæoniae; nam de ipsa loquens Gal. inquit; Equidem uidi puelum quandoque octo totis mensibus morbo comitali liberum, ex quo hanc radicem gestauit, ac postea fortè fortuna cum, quod à collo suspensum erat, decidisset, protinus denuò conuulsione correptum, rursusque suspensum in locum illius alio inculpate postea egisse, porro

Alb. Mag.
de minerali-
bus lib. 2.
trac. 2. cap.
17.
Gal. lib. 6.
de simpl. med.
fac. cap. de
glycyrrhiza.

uisum est mihi satius esse rursum, id collo detrabere, certioris experientie gratia, id cum fecissem, ac puer iterum esset conuulsus, magnam recentis radicis partem ex collo eius suspendimus, ac deinceps prorsum sanus effectus est puer, nec postea conuulsus est.

DE PARALYSI.

CAP. XVII.

DEFINIT.
MORB.

AFFECTVS ille, qui motum uoluntarium, & sensum in aliqua corporis parte, non autem in totum offendit, & impedit, & hoc consentientibus, & patientibus musculis, & neruis;

Gal. lib. de
atra bile c. 5.
circa finem.
CAUSA.

A Latinis dicitur neruorum resolutio, & Græcè παραλυσις, & causa, ut plurimum in infantibus est humor lentus, & crassus resoluens neruos, & aliquandò accidit propter casum ex compressione cerebri, & ex forti ligatura, uel ex aliqua percussione, uel contusione. Verùm ubi sensus,

SIGNA.

& motus uoluntarius impeditur, & urina (quæ naturaliter ad lactis proprietatem trahit) ut plurimum uiridis, & tenuis, cruda, et pellucida percipitur, sunt huius egritudinis manifesta signa.

PROGNO-
STICA.

Et si paralysis citò non curetur, & annũ pertransit, contrahitur habitus morbi, & ac proinde immedicabilis; Et si membrum paralyticum extenuetur, aut minoretur, malum, quia non nutritur; superueniente uerò febre, aut tremore, bonum quia tunc fit expulsio, & consumptio, seu resolutio materiae peccantis. Victus ratio statuenda est, eo modo, quo instituta est in capite præcedenti, de epilepsia, cum

Auc. lib. 7.
F. 2. cap. de
para.VICTVS
RATIO.

RATIO

cibus assis, aridisq̄. Mox nutrix sumat quotidie manè syrupum

rupum istum, per dies septem continuos. R. oximellis simpli-
cis, mellis rosati colati, syrupi de betonica an. ꝛnc. s. aquarum
betonicae, salviae an. ꝛnc. s. misce pro syrupo; deinde post syru-
pos sumat pilulas de agarico, Mesue scrup. iij. cum syrupo de
stachade reformatas. Infanti autem ante balneum, quotidie
manè iuncturae paralyticae inungantur ex oleis de costo, &
de castoreo, & exhibeatur ei etiam scrup. s. pro qualibet uice,
quotidie post balneum, per dies tres cōtinuos, & quinque si opus
fuerit, istius electuarij, cum lacte, eo modo, quo descriptum
est, precedenti capite, in sermone de morbo comitiali. R. pul-
ueris mentastri, rosarum, cinamomi, masticis, mei, phu, seu ua-
lerianae, ameos, doronici, zedoariae, gariophyllorum an. scrup. i.
sandalorum, ligni aloes an. drac. i. misce, & cum melle opti-
mè despumato q. s. fiat s. a. electuarium; Nec non ablutio
crurum infantis ex lixiuio decocto cum baccis lauri, & gra-
nis peoniae confert.

MEDICA-
MEN.

D E C O N V U L S I O N E.

CAP. XVIII.

CUM Nervi, & musculorum citrà uoluntatem, uel
in toto corpore, uel in parte, ad suam originem fit contra-
ctio, seu retractio, morbus ille à Latinis conuulsio uocatur, et
à Gracis σπασμος, & tres sunt species conuulsionum, quae
græco sermone dicuntur σπασμοστροφος, una idest tensio ad po-
steriora κωσμοστροφος, altera idest tensio ad anteriora; & ter-
tia τετανος, idest equalis tensio. Et quia conuulsiones fa-
cile infantibus accidunt, & praecipue ijs, qui iam dentire in-
cipiunt;

MORE DE-
FINIT.Gal. lib. 4.
aphor. 57. in
comm.Hip. lib. 3. a-
phor. 25.
Gal. ibidem
in comm.

CAUSAE.
Gal. lib. 4.
aphor. 57. in
comm.

cipiunt; Propterea de ea agere operæ pretium est, quæ originem, & causam, uel à repletionem, uel ab inanitione, trahit; omnes enim conuulsiones secundum ipsum Hip. fiunt, uel ex repletionem, uel euacuationem partium, uidelicet neruorum, quæ admodum chordis sæpè rumpi, ex repletionem contingit, & ex inanitionem propter siccitatem; ueluti si ad ignem neruosa corpora admoueantur, uiolenter exsiccantur, & contrahuntur, ita & neruis humanis euenire solet. Verum ea conuulsio, quæ in infantibus oritur, ob repletionem excitatur, uel ex deprauationem concoctionis, quæ tum ex dolore, & putredine dentium, tum ex nimia attractionem lactis ad nutritionem generatur, uel etiam ex imbecillitate neruorum, quæ humorum redundantiam facillè trahit, & illis sæpè contingit corpus crassum, & humidum, & dura aluus. Propterea facillè conuulsionibus capiuntur. Signa sunt ista; si tensio erit ad posteriora scapulis, caput adnectere uidebitur; si ad anteriora, in hoc, collum in anteriorem trahitur, & in posteriorem partem trahi non potest; si ab æqualitate, collum, & male retere contrahuntur, & dentes utrinque hæerere apparebunt, adeo ut neque annuere, neque reuere ceruix possit; sed immobilis cum reliquo corpore existat. Si à siccitate, uel inanitionem fiat conuulsio, signa sunt macies totius corporis, uel aliqua purgatio uiolenta præterita, conuulsiones enim ex inanitionem, post sudores multos, uel uomitus, uel deiectiones, uel sanguinis eruptiones, uel inediam, uel uigilias, uel motiones tum multas, tum uehementes sunt. Nec non potissimum conuulsiones futurae cognoscuntur, si partes in uultu peruertantur, aut dentes strideant, aut oculi crebro moueantur, ac peruertantur,

SIGNA.

Gal. lib. por
rhet. 3. com.
69

Gal. lib. 3.
prognost.
com. 34.

tur, sed in pueris sufficit, si tantummodo uigilent, si admo-
 dum metuant, si mente lugeant, ac aluus non deiciat. Præ-
 dicendum uerò est, infantes à conuulsione sicca non facile
 corripì, propter abundantiam humiditatis, & si ab ipsa ca-
 piuntur, facile curantur, propter humiditatem, & facilita-
 tem mutationis nature ad habitum. In febribus autem,
 letales sunt conuulsiones, non letales uerò, quæ febres an-
 tecedunt. Propterea in primis si conuulsio à repletionem or-
 tum ducit, aer eligatur uergens ad calidum, & siccum, uel
 à natura, uel ab arte, igne alteratus; nutrix fugiat animi
 perturbationes, otium, & quietem; Exerceat se bis in die
 secundum consuetudinem, manè, & serò ante cibum,
 aluus exoneranda est à fœcibus quotidie sponte, uel al-
 ternis diebus, arte, clystere communi. Somnus no-
 cturnus sit breuior solito, & fugiat diurnum post
 cibum, & uigilias superfluas, cibus deinde sit leuior so-
 lito, & caueat ab omni cibo frigido, unctuosò, & humi-
 do, & difficilis concoctionis, comedat panem bene fer-
 mentatum, & biscoctum, & carnes potius assatas,
 quàm elixas, uitulorum, hædorum, turdorum phasianor-
 rum, perdicum, & omnium auium terrestrium, & simi-
 lium, bibat aquam cum melle coctam, & caueat à uino,
 inter olera comedere poterit mentam, saluiam, petro-
 selinum, & caueat ab omnibus alijs oleribus; inter
 fructus mala cydonia comedat, & nuces, & auellanas;
 Et seruata indicatione morbi, quæ perficitur, si in ipsa
 nutrice erit humorum præcipue humidorum, & frigi-
 dorum abundantia, & fiat eorum purgatio hoc pacto, per

PROGN-
STICA.

Gal. lib. 4. a-
phor. 57. in
comm.

VICTVS
RATIO

MEDICAM.
RATIO.

septem

septem dies continuos, sumat inferius scriptum Syrupum, R.
 Syrupi de stechade, mellis rosati colati, oximellis simplicis, an.
 ꝛnc. s. aquarum saluie, maioranæ an. ꝛnc. i. s. misce pro syru
 po, deinde post assumptionem Syruporum, statim in die sequē
 ti manè per horas quatuor ante cibum, capiat infrascriptas
 pilulas, R. pilularum ex agarico, mesue, scrup. iij. misce, &
 cum Syrupo de stechade reformatur pilulæ v. & in auren
 tur, & in die, quo sumit pilulas ipsas, alia nutrix lactet infan
 tem. Et ipse infans balneetur in mane, & præcipue cū par
 te conuulsa, antequam lactet, ex aqua calida, decocta cum he
 litropio; mox post ablutionem, irino oleo, aut cyprino, aut si
 cyonio calido inungatur affecta pars. Vel etiam alio modo,
 cum pinguedine ceruina calida, aut ursina, aut uulpina inun
 gatur; Vel alio modo, R. olei moschellini ꝛnc. s. butyri dr. ij.
 terebinthinæ ceræ an. ꝛnc. s. pulueris mastiches, styracis, mir
 rhæ an. drac. iij, misce, & omnia in mortario bene agitentur,
 & s. a. f. linimentum. Verùm si conuulsio prouenerit à sicci
 tate, uel inanitione tunc aer debet potius uergere ad humidū,
 & temperatè calidum, quàm ad siccum, & frigidum; Et
 uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus, eo modo
 institui debet, & breuiter indicatio curationis uniuersa in ha
 mectando, & restaurando infantem consistit, Et si nutrix
 uel paucum, uel uitiatum lac habet, si fieri possit, alia lactet
 infantem; Mutatio enim ipsius lactis in isto casu mirum in
 modum confert. Sin autem nutrix curetur, & ei succurra
 tur, secundum qualitatem indigentie, prout à nobis ostensum
 est, primo libro huiusce artis, ad quem se referat. Mox infans
 quotidie balneetur ex lacte uaccino, aut ouillo tepido, aut cū
 aqua

aqua decocta cum folijs salicis, ordeo, uiolis, & rosis, & in ipsum balneum mora sit breuis, propter debilitatem uirtutis, et statim post balneum membra conuulsa ex oleo rosaceo, aut amygdalarũ dulcium liniatur, ne humiditas impressa exaltet, & hoc continetur, donec sanitas recuperetur.

DE OCULORVM SVFFVSIONE.

CAP. XVIII.

OCULORVM affectio illa, quæ in infantibus, latino sermone, suffusio uocatur, & græcè γλαυκωμα dicitur, nihil aliud est, quam crystallini humoris in cæsiũ colorẽ mutatio, & morbus ipse infantibus accidit, ob oculorum eorum imbecillitatem, respectu aliarum ætatũ, duobus modis, uno, ex abundantia, & uariatione humorum, in eis contentorum, & adhuc concoctione carentium, et tunc albescent oculi ipsi, color enim uariatur, ex uariatione humorum, & humores uariantur de ætate in ætatem. Quapropter in infantibus, crescente concoctione, oculi uirescunt, & glauci fiunt, sicut planta, nam in principio cum nascitur non est apparentis tincturæ; immò declinat ad albedinem; deinde ipsa cum digestionem fit uiridis, & propter hanc causam, sunt oculi infantium glauci, & uarij, & huius quidem glaucedo fit secundum humiditatem; Altero modo, ex siccitate immodica prouenit, humiditatem ipsorum oculorum exsiccante, et in tenebricosum colorem oculos ipsos uertente, sed prout testatur Hip. Glaucedo à siccitate proueniens, in senioribus, ut plurimum, accidit; & hoc propter immodicam eorum siccitatem. Verum glaucedo,

O que

Aetius lib. 7.
cap. 51.
DEFINIT.
MORB.

Aetius lib. 3.
F. 3. tr. 2. cap.
34.

CAUSA.

Hip. lib. 3. a.
phor. 31.

AL I AE
CAVSÆ.

que à uarietate humorum, & redundantia in infantibus fit,
 ab aliqua egritudine præterita, uel à mala uictus ratione, uel
 ab immodico fletu excitatur, cuius signa sunt albedo, aut ui-
 riditas, aut color glaucus in oculo, & difficultas in uisu.

SIGNA.

**PROGNO-
STICA**
 A etius ibid.

Prædicere autem licet glaucedinem ex siccitate prouenien-
 tem, incurabilem esse. Aliam uerò à redundantia, & ua-
 rietate humorum, de qua nunc scribere statuimus in princi-
 pio curationem suscipere. Victus ratio igitur instituat, ad
 calidum, & siccum uergens, eo modo, quo in capite, de epilep-
 sia, nutrici, statutum est; Indicatio autem curationis perfici-
 tur, si in omnibus sex rebus non naturalibus, tam nutrix ip-
 sa, quàm infans caueant ab humidis, & frigidis, & in fercu-
 lis fœniculum, & post cibum etiam semina eius comedant
 discutit enim, et uisum roborat; Et si oculi infantis, solo oleo
 antiquo sublinantur. Pro uiribus deambulare, etiam len-
 tè fricare totum corpus infantis confert. Abstinere à bal-
 neo per aliquot dies præstat infantem, ne augeatur humidi-
 tas. Præstat etiam ex experientia, adurere auellanam, & in
 puluerem redactam, cum oleo permiscere, & uerticem infan-
 tis inungere; & similiter puluis corticum auellanarum con-
 fert. Vel fiat collyrium istud, R. acaciæ drac. i. pulueris gal-
 larum scrup. i. misce, & cum aqua florum papaueris rufi q.
 s. fiat collyrium s. a. uel R. aloes drac. i. pompholygis lot. a. dr.
 s. aquarum eufragiæ, rosarum, fœniculi an. ꝑ. i. misce, &
 ex eo fiat destillatio in oculis, nam ex eo etiam sæpè lippitudi-
 nem sanauit; testis est IOHANNES FRATA Iuuenis no-
 bilis Veronensis, lepidis moribus præditus, & musis amicus,
 qui postquàm in Gymnasio ticinensi lippitudine correptus fuis-
 set

**VICTVS
RATIO.**

Aet. lib. 7. de
 resol. ocul.
 cap. 1.

**MEDICA.
RATIO.**

set, & Veronā cōualeſcēdi causa rediſſet, hoc solo collyrio, post debitā totius corporis purgationē, à me curatus fœliciter conualuit; cōfert etiam succus bengi, & succus corticum granatorum.

D E S T R A B I S M O .

C A P . X X .

QUANDO Infantium oculi, cernere uolentes, distorti apparent, uel prout dicitur, in obliquum, detorquētur, græco sermone, uocatur hæc affectio στραβισμος, & à Latinis strabismus; ij uerò; qui habent oculos distortos, græcè dicuntur στραβος παραβλαπτες, & affectio ipsa modò ab humiditate, modò à siccitate musculorum bulbum mouētium, generatur. Signa, si ab humiditate oriatur affectio, erunt copiosa, narium, oculorum, & palati destillatio, et aurities alui; si à siccitate, ut à febre, uel cōuulsione, aut epilepsia præterita, uel præsentanea, uel ab aliqua adustione faciei prout in quadam filia mea unius anni euenit, quæ igne, casu, facie combusta, per aliquot dies, post sanationem, cum strabismo, uel distortionem oculorum aspiciebat. quæ postea à oleo tantummodò rosaceo emollita, aliquoties fœliciter conualuit. Strabismus autem, seu strabositas, quæ est à generatione non sanatur, nisi in habitu corporis infantis ualde humido; Et si recens est facile curatur; si est ab humiditate uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus instituat, potius uergens ad calidum, et siccum, quàm ad frigidum, & humidū, unde sumitur istius morbi indicatio: frigidum enim inimicum est neruis. Mox

MORE.
DESCRIP-
TIO

CAUSAE.
Paul. lib. 3. c.
de ocularijs
22
Auic. lib. 3.
F. 3. tract. 2.
cap. 28.
SIGNA.

Auic. ibidem
PROGNOS-
TICA.

VICTVS
RATIO.

RATIO
MEDICA-
MEN.

nutrici per horas quatuor ante cibum, exhibeatur pilula ista,
 R. pilularum cochiarum, agarici preparati an. scrup. ij. mi-
 sce, & cum melle rosato reformentur pilule v. & in auren-
 tur. Die uero sequenti oculi infantis fomententur ex decoctio-
 ne rerum, & herbarum anodynarum, cum spongia, deinde inun-
 gantur oleo chamemelino calido, simul cum pauco croceo mi-
 sto. Si uero a siccitate provenit, contrario modo indicatio nos
 monet, cum humidis enim, & calefacientibus moderate in-
 stituatur uictus ratio; Si ab aliqua aegritudine per consensum,
 ueluti a conuulsione suboriatur strabismus, tunc animaduer-
 tant studiosi, quod ipsa aegritudine soluta, sanabitur etiam stra-
 bismus ipse. Et si per adustionem oleo rosaceo tantummodo,
 uel e luteis ouorum illinendae sunt partes oculorum, & sanabi-
 tur. Verum si a generatione erit strabismus, tunc transfera-
 tur infans quotidie in locum obscurum, in quo accendatur lu-
 cerna, & ponatur in parte opposita strabismi, adeo ut infans
 laboret semper in eam cernendo. Praeterea ligetur filum ru-
 brum cum re, quae opponatur parti strabismi, aut suspēdatur
 aliquid rubrum, apud tempus appositum, adeo ut faciliter ui-
 deat illud, uel apponatur larua, seu persona fronti ipsius in-
 fantis, adeo ut recte per eam aspiciat. Ad punctiōnem autē,
 & ardorem oculorum. R. albuminis unius oui, aquae rosaceae,
 olei rosacei, an. unc. i. misce, & omnia simul bene agitentur,
 & inunge, necnon albumen tantum oui, & aqua rosacea sola
 mirum in modum praestat.

Auic. ibidem

DE PALPEBRARVM CRASSITIE, ET
PILORVM CASV. CAP. XXI.

Cum infantis præter naturam cooperturæ, seu palpebræ oculi crassescunt cum aliqua caliditate, & rubedine, ca-
suq; pilorum, arabice id uocatur silac, & græco nomine dici-
tur ὀφθαλμῖσι causa est humor crassus, & salsus, ptilosis enim
palpebrarum est in callum indurata crassities rubēs, quā ma-
gna ex parte capillorum defluuium comitatur; & quandoq;
accidit cooperturæ oculi infantis silac ex fletu; Nec noc silac
quidem est crassities in palpebris proueniēs à materia grossa,
mala, corrosiua, salsa, baurachia, propter quam rubeæ fiūt pal-
pebræ, & cadunt pili palpebrarum, & adducit ulcerationem
partium, quibus fixi sunt pili palpebrarum, & sequitur eam
corruptio oculi, & plurimum accidit successione ophthalmiæ,
& quia hæc affectio inuenitur aliquandò recens, aliquandò
inueterata. Propterea in infantibus non potest esse nisi re-
cens. Igitur uictus ratio instituatutur nutrici ad siccum, et fri-
gidum uergens, & calidum, & humidum fugiat, ut istius af-
fectiōis perficiatur indicatio; caueat à uino, ab oleribus, à le-
guminibus, à piscibus, ab aromatibus, à salsamentis, ab allijs,
à cæpis, à porris, à flatuosis, à crassis, unctuosus, & humidis;
bibat aquam coctam cū seminibus coriandrorum; comedat
panem benè fermentatum, & biscoctum, carnes assatas, uitu-
lorum, pullorum, gallinaceorum, & auium terrestrium; exer-
citationi incumbat; caueat à perturbationibus animi, & à
somno diurno, post prandium, & alius quotidie deijciat, tam
in ipsa, quàm in infante, uel sponte, uel arte, Et omni stu-
dio,

DESCRIP-
TIO.

MORB.

Auic. lib. 2. F.

3. doc. 1. c. 3.

CAUSA.

Paul. lib. 3. c.

de ocularijs

22.

DEFINIT.

MORBI.

Auic. ibidem

Auic. lib. 3.

F. 3. tract. 3.

cap. 3.

SIGNA.

PROGNO-

STICA.

VICTVS

RATIO.

RATIO
MEDICA-
MENT.
Auic. ibidem

dio, & diligentia conuenit prohibere ne infans ploret, frictionibus incumbat, et caueat à balneo; Et si lac peccatum habet in crassitie, uel aliquo alio modo, curetur, secundum artem à nobis, in primo libro, explicatam, Infantis uero palpebræ succus solani commendatur. Nec non palpebris ipsis, quotidie post frictionem infantis, renouetur, & applicetur hoc emplastrum R. lentium decoctarum cum aqua rosacea, pulueris portulacæ an. ꝑ. i. albuminis unius oui, olei rosacæ q. s. ad incorporandum misce, & s. a. fiat emplastrum, & utere; Et si tumor in palpebris euenerit, cum aliquo dolore, tunc fomentationes calidæ, ex decoctione rerum, & herbarum anodynarum cum spongia, & inunctiones ex rosaceo tantummodo præstant.

DE PRURIGINE PALPEBRARVM.

CAP. XXII.

DESCRIP-
TI. MORB.

CAUSAE.

SIGNA.

Paul. lib. 3.
de ocularijs
cap. 22. par-
te propria.

VICTVS
RATIO.

PALPEBRARVM Regioni infantis contingere solet etiam quidam pruritus, ueluti scabies, quæ græci $\psi\omicron\sigma\phi\theta\alpha\lambda\mu\iota\alpha\upsilon$ uocant; qui morbus, ex salso, nitrosoq; humore ducit originem. Signa sunt pruritus, & scabies. Et prædicere conuenit, si pruritus, & scabies ipsa (prout in infantibus, ut plurimum contigit) in sanguine, uel pituita, uel bile flaua peccant, faciliorem curationem admittere, quàm ea, quæ ex commistione atrabiliarij humoris gignuntur. Victus ratio statuenda est cum humidis, & infrigidantibus; si pruritus ab humore salso, nitrosoq; causam trahit, à quo sumitur indicatio; unde

nutrix caueat à uino, ab omnibus oleribus, præter spinachiã, lactucam, & atriplicem, caueat ab allijs, cæpis, porris, raphanis, salsamentis, & ab aromatibus omnibus, à crassis, uiscosis, & digestionem duris; bibat aquam tum seminibus coriandrorum coctam, aut iura carniū; comedat panem bene subactum, fermentatum, & satis coctum, & carnes boni succi, & facili, concoctionis; exerceat se secundum consuetudinem; caueat à somno diurno, & à perturbationibus animi; aluus deiciat quotidie, & infans balneetur post fricationes; deinde palpebris ipsis affectis fiant medicationes istæ R. lenticule, & rosarum an. M. i. pulueris florum chamæmeli, parietariæ, rosarum an. drac. ij. aloes drac. i. uini dulcis albi q. s. ad incorporandum misce, & fiat cataplasma, & ad palpebras adhibe: Vel R. aloes, psylli, an. drac. i. s. & ligentur in panniculo, mox infundantur in aqua q. s. per noctem; deinde parum lento igne, simul calefiant, postea fiat fortis expressio, & coletur, de qua colatura tepida, mane, & serò, abluere palpebras. Quòd si lachrymæ inuoluntariæ suboriantur, inunctione præmissa tolluntur, & constringuntur. Verùm si pruritus prouenerit ab aliqua missione, atrabiliarij humoris, uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus instituat ad calidum, & humidum uergens tantummodò, quoniam medicamentorum ratio præmissa conuenit.

Paul. ibidè.
MEDIC.
RATIO.

DE DOLORE AURIUM.

CAP. XXI.

DEFINIT.
MORB.
Gal.lib.3.de
comp. med.
loc. loc. c. 1.
CAUSAE.

Auic.lib.1.F
3.doc.1. c.3

SIGNA.

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

RATIO
MEDICA-
MEN.

AURIUM etiam dolor accidit infantibus aliquandò. qui græco nomine dicitur ὠταλγία, & nihil aliud est, quàm tristis, ac molesta auris sensatio, re de repente, ac uolenter simul, & uehementer imprimente facta, et generatur, aut à uentositate, aut ab humiditate, aut à frigiditate, aut ab apostemate, ueluti signa indicabunt, tùm ex loquela infantis, si loqui cœperit, tùm ut si à flatibus proueniet ab aurium sonitu, clarè, & tinnitu, & dolore tensiuo, non grauante, percipietur; Et si ab humiditate, à commotione interna indescinente, & dolore cum grauedine, & exitu ipsius humiditatis dignoscitur, & quia dolor est apud cerebrum, propterea statim succurrendum est, nè ex fluxione humorum ob doloris causam, ad locum affectum generatur apostema; nam eo in casu periculum mortis imminet. Propterea aer eligatur ad calidum, & siccum uergens; nutritrix excercitationi incubat; somnus sit consuetudine breuior, caueat à diurno post cibum, & à perturbationibus animi; Aluus quotidie subducatur uel spontè, uel arte, tam in ipsa, quam in infante; caueat ab aqua, ab omnibus oleribus, à fructibus, à leguminibus, à piscibus, à uiscosiss, ab humidis, à crassis, & ab omnibus flatibus, & humiditatem parientibus; Bibat uinum satis maturum; panem comedat optimè subactum, & coctum; carnes facilis concoctionis, & boni succi, & fercula cum aromatibus cocta, quæ flatum discutiunt, prout cum pipere parumper contuso, & non contrito, uel cum cinnamomo, aut

zingibere. Postea infantis aures à sordibus, in primis, quotidie, semper, ante medicationem, expurgentur, mox medicandus est dolor auris à uentositate, & humiditate, ut indicatio demonstrat, cum calidis, & siccantibus, ut ex licio, & origano, & sale tabarzet, scilicet albo, trium coctorum, & ex lentibus, & myrrha, & ex seminibus colocynthidos, & sauinæ, quodcumque eorum fuerit coquatur in oleo, et in ipsas guttatim instilletur. Et animaduertant studiosi, ut oleum non sit nimis calidum, uel frigidum, sed tepidum; & antequam instilletur, aures prius expurgentur ab alio primo oleo, & sit in parua quantitate, & non trahat multam moram in aure. Nec non quia omnis curatio per eius causæ ablationem perficitur, ablata causa, tollitur effectus. Iccircò si dolor à solo flatu oriatur, tunc ex cymini, anisorum, spicæ nardi, myrrhæ, ac olei chamæmelini, seu amygdalarum amararum, decocto guttam unam in aures infundito. Si uero ab humiditate sola proueniat dolor, lana in melle, et uino mistis, cum modico aluminis, aut croci, aut minima quantitate nitri, inungenda est, & auribus iniicienda, & est, cum sufficit, ut lana in uino pontico, aut in quo parum croci sit mistum intingatur, & in aures iniiciatur, ueluti R. uini; mellis, an. ꝛnc. i. aluminis contriti, nitri, croci, an. drac. s. misce, et omnia simul una leui ebullitione bulliant, in qua postea decoctione tepida, uel lanam prius infusam, et madefactam, specillo inuolutam, auribus imponito; si uero dolor fuerit à frigiditate aeris, ut indicatio nos docet, ex calefacientibus tum in uictus, tum in medicamentorum ratione curatur; dolor autem aurium à frigiditate, calefacientibus curabitur presidijis, ut oleo rutaceo, & laurino. Et si dolor uehemens suboriatur, conce-

P dan

Auic. ibidem

Gal. ibidem

Paul. ægin. lib. 3. cap. 23

Gal. lib. 3. de comp. med. soc. loc. c. 1.

Auic. lib. 1.
F. 4. cap. 2.
Aet. lib. 6.
cap. 8 o.
Paul. ægin.
lib. 3. cap. 23

Gal. lib. 3. de
comp. med.
sec. loc. c. 1.

dantur; & admittantur stupefacientia medicamenta. aucto-
ritate Galeni, & Auic. & Pauli, & Aetij, nihilominus
quia in adultis (mea quidem sententia) intelligunt; Suadeo
ut studiosi in infantibus omnino caueant à stupefacientibus;
non .n. leue inde periculum cerebro, quod auditorio neruo ui-
cinū est, imminet. Vtterius si dolor fiat ex inflammatione, cū
in infante nullum ex antiquis uiderim, qui de ipsa curatio-
ne, uerbum ullā faciat; arguo in infantibus rarò, aut nunquā
morbum ipsum contingere; propterea de ipsa curatione hic per-
tractare operæpretium non est; nihilominus si casus euenerit,
optimum ad eam pharmacum unguentum nardinum, cum
exiguo basilico, appellato pharmaco, infunditur, cōmagenum
quoq; aptum est, & ex adipibus pharmacū. Sed in hoc ani-
maduertant studiosi, ut in casu apostematis, repercussua non
administrent, ne materia intrò petens cerebrum offendar, &
infantem interficiat.

DE AURIBVS VERMINOSIS.

CAP. XXIII.

DESCRIP-
PTIO
MORB.
Auic. lib. 1. F.
3. doc. 1. c. 3
CAUSA.

Hip. lib. 3. a.
phor. 24.

Gal. ibidem
in comm.

Paul. ægin.
lib. 3. cap. 23

INTERDVM ex aure infantium uermiculi exeunt.
Quapropter morbus ipse à Latinis auris uerminosa appel-
latur; græco uerò sermone σκωληκωδης, & causa procul dubia
est humiditas putrescēs, quæ in infantibus abūdat, præsertim
in cerebro. In ætatibus enim talia contingunt paruis. & nu-
per natis puerulis ulcera, quæ apthæ uocatur, uomitus, tusses,
uigilia, pauores, umbilici, inflammationes, auriū humiditates;
Et quoniā à natura aliena est expurgatio, humiditatū scili-
cet per aures, unde mirum non est, si humiditas ipsa, eo in lo-

eo facile putrescit, cum ibi fluit, & sic facile ex ipsa putredine uermiculi ipsi generantur. SIGNA manifesta sunt. Propterea quod in auribus ex humoribus saniosis, & mordacibus dolor excitatur; & quia aurium dolor acutus cum febre continua, ac uehementi difficilis est; periculū enim delirij, abolitionisq; imminet; statim deueniendum est ad curationem, quæ secundū indicationem perficitur. Quantum ad uictus rationē eo modo, quo declaratum est, capite præcedenti, de aurium dolore. Verūm quod ad rationē medicamentorū attinet, quæ scripta sunt in ipso præcedenti capite pariter conueniunt; Indigemus enim moderatē exsiccantibus, & excalfacientibus; prætereā cum coto prius specillo obuoluto, & sic in aure sæpè immisso, tentandum est humiditatem ipsam fluentem educe re, & exsiccare. Et si præmissa non suffecerint. R. uini styptici ꝑnc. ij. croci dr. i. misce, & calefiant, mox cotum intinctū in aure imponito, uel R. olei chamæmelini, amygdalarum amararum an. ꝑnc. s. croci drac. i. misce, & guttam calefa Etā in aure, cū coto immitte; Et si sanies, uel humiditas, instar sanguinis ex auribus fluxerit, tūc R. olei de canabel, olei irini an. ꝑnc. s. misce, & ex eis prius aurem à sanie, & humiditate exsiccata, gutta bis, aut ter in die instilletur, uel R. terebinthi, mellis an. ꝑnc. i. misce, & in aurem immittito.

DE STERNUTATIONE.

CAP. XXV.

CUM inter ægri tudines infantium numeretur etiā sternutatio, de ea pertractare operæpretiū est, quæ à Græcis uocatur ἰστῆστος, & quemadmodū tussis pulmonem expur-

STGNA.
Gal. lib. 3. de
comp. med.
sec. loc. c. 2
Hip. lib. 3.
prognost.
tex. 15.
PROGNO-
STICA.

VICTUS
RATIO.

MEDICA-
MEN-
RATIO

Auic lib. 8.
F. 3. doc. 1. c. 3
DESCRI-
PT. MORB.

Gal. lib. 2 de
sympt. caul.
cap. 4.

Gal. ibidem

Auic. ibidem

CAUSAE

SIGNA

Gal. lib. 5 a-
phor. 35. in
comm.

PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

gat, ita & sternutatio nares, et cerebrum expurgare videtur. Sternutationes enim (si tamen ex catarrho non fiunt) maximum remedium capitis halitu repleti, sunt; nihilominus causa ipsius sternutationis est praeter naturam; & Auicenna in isto casu, duplicem causam affert. Vnam ex apostemate in cerebro; Alteram vero sine apostemate, quae, ut plurimum est à flatu, seu impetu flatuoso. Signa facile innotescunt; iccirco dicendum est; sternutationem, quae sine destillatione catarrhi est, in omnibus morbis saluberrimum signum esse, quia naturam ostendit, quae prius obstupuerat, excitari, & reuiuiscere, & propriarum meminisse motionum, & facultatum robur, & conualescentiam denotat. Quantum uero attinet ad sternutationem, quae cum cerebri destillatione fit, sequenti capite declarabimus; Nihilominus impetu sternutationis copioso uenae, & arteriae aliquando rescinduntur. Propterea à cū de apostemate cerebri, iam propositum sit, cuius sternutatio, ablato apostemate ipso, tollitur, reliquum est, ut tantummodo de ipsa sternutatione à flatu, sine destillatione catarrhi, curationem perstringamus, quae perficitur, si uictus ratio instituat in omnibus sex rebus non naturalibus, ut indicatio istius affectionis demonstrare uidetur ad frigidum, & siccum uergens; & nutritrix caueat ab aere humido, & calido, à somno diurno, alius exoneretur quotidie, exerceat se secundum consuetudinem, et in infante caueat, ne post lactationem diurno tempore, post spatium horarum duarum dormiat. Caueat à uino, & ab aromatibus, ab allijs, caepis, porris, raphanis, & à cibis salitis, grossis, uiscosis, humidis, flatuosis, et difficilis concoctionis, & mali succi: Bibat aquam ordeaceam, comedat panem satis co-

ctum

etum, & carnes boni succi, & facilis concoctionis, & cæna sit
 leuior prandio. Infans deinde manè ante lactationē, postquā
 è ventre excremēta secreuit, leniter fricetur, deinde frons eius
 oleo rosaceo omphacino, simul cum unius oui luteo admisto,
 & benè conquassato inungatur; Vel R. pulueris portulacæ,
 aut eius succi, cucurbitæ, aut eius succi an. ꝑnc. s. farinae ordeī
 drac. iij. olei rosacei omphacini q. s. ad incorporandum misce,
 & f. emplastrum, & fronti applicetur; vel R. olei de sali-
 cibus, de nenuphare an. ꝑnc. i. albuminis unius oui, misce, &
 panniculi infusi fronti, & temporibus applicetur; vel R. pul-
 ueris rosarum, sandalorum, sanguinis draconis an. dr. i. aquæ
 rosacæ ꝑnc. ij. misce, & infusi panniculi fronti, & tempori-
 bus adhibeantur. Capiti etiam irrorationem ex aqua calida,
 ante lactationem admoue, uel in utraq; parte oleum amygda-
 larum dulce infundito, & si infanti aluus astricta sit, suppo-
 sitorijs ex melle, & hiera, uel sale gemma, confectis, lubrica
 fiat, & si præmissa non suffecerint, tunc R. pulueris masti-
 ches, thuris, mirrhæ, sanguinis draconis an. dr. s. albuminis
 unius oui, misce, & omnia simul benè conquassentur, postea
 panniculi infundantur, & fronti applicentur, uel in utranq;
 aurē, oleū amygdalarū amararū, infundito: vel suffumigia
 ex thure, & gariophilis, uel spongia marina naribus admoue.

DE DESTILLATIONE ET CATARRHO.

CAP. XXVI.

ET SI hætenus inter approbatos scriptores, nullū inueni,
 qui de destillatione infantium scriptū aliquid reliquerit,
 nihilo

Gal. lib. 3. de
sympt. caus.
cap. 4.
DEFINIT.
MORBI.

nihilominus experiētia ductus, curationē ipsā paucis perstrin-
gere tētabo. Propterea cū morbus ipse nihil aliud sit, quā
superabūdantis humoris ex capite fluxio in partes subiectas,
à Latinis dicitur destillatio à Græcis uerò κατὰ ἄνω, qui tria,
ratione loci affecti ad quē uergit, sortitur nomina; his duobus
carminibus à Bernardo quodam breuiter declarata.

Dum fluit ad pectus, dicitur rheuma catarrhus,

Ad fauces branchos, ad nares dico coryzam;

CAUSAE.

Nec non, & branchos alio modo dicitur rauedo, & coryza,
grauedo; Cause istius ægritudinis, ut plurimū sunt in infanti-
bus, aut uestimentorū, coopertiorum uē mutatio, aut sub ra-

Hip. lib. 3. a-
phor. 5.

dijs solis, lunæq; statio, aut (ut breuiter eas absoluā) sola muta-
tio aeris, ut frigiditas, & caliditas, & præcipuē, si uenti meri-
dionales flauerint, sua enim qualitate caput grauant, et cere-
brū replent, mox à caliditate; quemadmodū in collibus niuē
liquefacit sol, ita, & cerebrum extenuatur, ac dissoluitur: &
à frigiditate cerebrum ipsum (ueluti à manu spongia aqua
imbuta) comprimitur, & excrementa per destillationem
ad inferiora compelluntur. Propterea in præsentī capite de
destillatione, quæ ad nares, & ad palatum currit, & sternu-
tationem excitat, & grauedo, aut coryza uocatur, nunc agere
decreuimus; De ea uerò, quæ fluit ad pectus, & tussim prouo-
cat, scribemus in sequenti libro, capite proprio. Signa quan-
dò ex caliditate destillationem concipiunt, ijs, qui laborant,
sunt hæc, particule incalescunt, acris, tenuisq; humor, tum
per nares, tum per os descendit, facies rubescit, & nasus. Et
qui ex frigiditate ijs frons, & caput undiq; distēditur, mea-
tusq; atmoides dicti clauduntur, & in principio sæpè sternu-
tatio

SIGNA.
Paul. lib. 3.
cap. 28.

Hip. lib. 2.
prognost.
tex. 49.

tatione corripuntur. Prædicendum est deinde grauedines,
 & sternutamenta per omnes morbos, qui in pulmone fatigēt
 præire, & subsequi malum esse; cerebri enim malam intempe-
 riam, et capitis repletionem denotant, ex quibus facile in sco-
 tomiam, & uertiginem agrotantes incidunt. Et desumpta
 indicatione istius ægritudinis ab ipsis signis, si destillatio fuerit
 à materia calida, tunc uictus ratio instituatür ad frigidum,
 & siccū uergens, prout institutum est capite præcedenti, de
 sternutatione. Si uero fuerit ab intemperie frigida uictus ra-
 tio in sex rebus non naturalibus statuenda est ad calidum, et
 siccum uergens, uitando tam in aere, quàm in cibo, & potu,
 somno, & uigilia, ea omnia, quæ infrigidant, & humectant;
 exercitationi incumbat, & alius tam in nutrice, quàm in in-
 fante, quotidie deiciat. Quantum uerò ad curationem, opus
 nature relinquendum est: nam si rectè uictus ratio institua-
 tur, facillime morbus ipse curationem in infantibus admittit,
 & haud quaquàm destillatio, aut sternutatio in similibus (nisi
 aliud indicetur) est constringenda. Verum enim uerò post
 concoctionem ipsius catarrhi, quem, cessante destillatione, per-
 cipies, tutò exhibere infanti poteris, ad expurgandum caput,
 & pectus dr. i. agarici præparati, aut in paruis pilulis cū mel-
 le, aut saccharo rosato, exhibitis.

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.MEDICA-
MENT.
RATIO.

DE RIMIS LABIORVM.

CAP. XXVII.

DE Rimis papillarum mammaram nutricis iã scriptū
 est in primo libro, quæ γρυαδες, seu διαφυαδες græcè

uocantur, & eandem causam habent à siccitate cum ijs, quæ
 labijs contingunt; nihilominus differunt in hoc, quòd post co-
 ryzam, seu grauedinem, propter narium uicinitatem, ex flu-
 xione, & destillatione catarrhi acuti, & calidi, rimæ ipsæ in
 labijs excitantur. Vnde labia, & nares intumescunt, & scin-
 duntur, & aliquandò etiam excitantur à uentis frigidis, pro-
 pter earum siccitatem. Succurrendum statim est, quoniã in-
 fans cum labijs sic malè affectis, cum maximo suo dolore, &
 difficultate lac è mammis emulgere, et papillas labijs constri-
 gere non poterit, undè malè nutrietur. Indicatio curationis
 autem, si causa post coryzam ortum ducat, perficitur, cum ra-
 tio uictus potius declinet ad frigidum, & humidum, in omni-
 bus sex rebus non naturalibus, quã ad calidum, & siccum: Et si
 labia infantis inungantur quotidie bis, uel ter cum isto sequen-
 ti unguento R. adipis gallinæ, hædi an. ꝑnc. s. succi pomorum
 dulcium ꝑnc. iij. farinæ ordei drac. ij. olei rosacei q. s. ad incor-
 porandum misce, & s. a. fiat linimentum. Verum si causa
 à sola siccitate, ut à uentis ortum ducat, tunc ratio uictus, et
 medicamentorum, quæ descripta, & constituta est libro pri-
 mo, capite de rimis papillarum mammarum, nutritis, con-
 uenit, ad quod ueniendum est.

DE GINGIVARVM PRVRIGINE EX
 DENTIVM PRODVCTIONE .
 C A P. XXVIII.

IN Infantium dentitione, quæ prorumpentibus dentibus fit,
 circa mensem ferè septimum, uel undecimum, ut à nobis
 declaratum est libro secundo huiusce artis, affectio fit, quæ
 à La

à Latinis dentitio, uel dentium productio; & à Græcis dicitur *οδοντοφνία*, & nihil aliud est, quàm gingiuarum mordicatio, & acuitas, & bifariam diuiditur. Vna, quæ dicitur gingiuarum prurigo à Latinis, & à Græcis *οδαξιουος*, & nil aliud est, quàm pruritus quidam cum exigua quadã molestia. Altera uerò est ipsa dentitio dolorifica cum mordicatione, & gingiuarum acuitate. Causa est acuitas dentiũ, quæ pungit gingiuas, propter pruriginem in gingiuis, haud quaquã dentes adhuc apparent; in dentitione uerò dolorifica, et tumor, & dentes aliquandò apparent. Et periculum est ne infantes ipsi incurrant, in febres, conuulsiones, & alui profluvia. Et maxime cum caninos edunt dentes, qui uulgò ab oculis uocantur, ualde timendum est; In prouerbio enim dici solet. Donec ab oculis non sunt editi dentes, de filijs genitores non sunt gaudentes. Et infantibus, quibus in dentitione aluus ualdè lubrica est, & bene concoquunt, minus conuelluntur, quã quibus modicè. Et quibus in dentitione febris acuta accedit parum conuelluntur; Et quicumq; dentientes pinguiore manent, & altiore somno utuntur, periculum est ne conuulsione corripiantur; At non omnes in dentitione conuulsi moriuntur; sed multi etiam seruantur. Qui hyeme dentiunt si in ijs cetera alioqui rectè se habent, liberantur; qui cum tussicula dentiunt, tardius dentes producant. Et si ipsa dentitio tarda est, magis dolet, breuiori uerò tempore minus. Propterea tentanda est, omni studio, ut breuior, et facilis fiat, hoc pacto; Si nutrix uescatur cibo melioris succi, & faciliore concoctionis solito, et in alijs rebus non naturalibus, si uictus ratio uergat ad calidũ, & humidum, deijciente quotidie aluuo; Et si à balneo subla-

Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1. c.
3.
DEFINIT.
MORBI.
Hip. lib. 3. aphor. 25.
Gal. ibidem,
in comm.

CAUSA.

SIGNA.
Hip. ibidem
PROGNO-
STICA.

Hip. de den-
titione.

VICTVS
RATIO.
Auic. ibidem
Paul. ibidem

MEDICA.
RATIO.

JUNIOR
JUNIOR
- adit. qu
- adit. qu
- adit. qu
- adit. qu
- adit. qu

AVICENNA

AVICENNA
- adit. qu
- adit. qu
- adit. qu

Gal. lib. 11. d.
simpl. med.
fac. c. pro-
prio.

Avic. lib. 3. F
7. c. 26.

tus infans gingivæ digitis assidua fricatione premantur; Et ex adipe gallinæ, & leporino cerebro inungantur. Et fomentationibus ex decoctione rerū, et herbarum anodynarum, tum spongia infusa fomententur, uel ex oleo liquefacto cū modica cera inungantur, aut melle, butyro admisto. Ad tollendum uerò dolorificam pruriginem, seu dentitionem, cauendum est ne infans comedat res duras, & nutriendus est uberiori cibo, ut facilius natura ab uberiore nutrimento iuuata dentes producat, quotidie balneandus est, & urgente dolore ex oleo dulci calido irrorationem in eius capite infundere, conuenit. & fomentationem ad maxillas ex uino albo calido cum spongia, & in aures instillandum est oleum chamæmelinū, & amygdalarum dulcium, tepidum; caro etiam salsamenti ueteris lenit. Cerebrum etiam leporis attritum, & esum utile esse dicimus, pueris dentientibus, capite uidelicet toto elixo, ut fieri solet. Et si dolor uehementior fiat, tūc liniantur gingivæ dolentes ex succo solatri, cum oleo rosaceo calefacto. A proprietate etiam ibidem cōmendat Auicenna lac caninum; et Mesues medullam caballinam.

DE GINGIVARVM ABSCESSIBVS EX
DENTIUM PRODUCTIONE.
CAP. XXVIII.

DESCR.
PT. MORB.

CAUSAE.

Gal. lib. 7.
apho. 25. id
comm.

ANTEQUAM orientur infantium denticuli, quandoque tubercula quaedam in ginguis iuxta dentes nascuntur, quæ Græci *gummas* uocant, & hæc accidunt facile infantibus, ob alimentum cruditatem, qua ualde abundant propter dolores et uigilias, à quibus cōtinuè uexantur in generatione dentium, cum quæ

ner

neruosa partes nondum satis ualida sunt, tum etiam propter eorum crassitiem, & aluos duras, & inditia oculis manifesta insunt, & facile suppurantur abscessus ipsi, nisi soluantur, statim adhibitis opportunis remedijs. Indicatio curationis perficitur circa uictus ratione, quemadmodum instituta est capite precedenti de pruriginis gingiuarum. Verum circa ratione medicamentorum, praestat in primis, quotidie semel tantum, in mane, stomacho ieiuno, infantem fricare, & balneare, & caput eius mox ex decoctione ista calida irrorare. R. florum chamemeli, meliloti, pulegij, anethi, thymi, rosarum, maioranae an. M. i. bulliant omnia in s. q. aquae communis usque ad tertias, postea coletur, & usu seruetur, & ex ipsa irroretur; resoluit enim humores descendentes ad gingiuas, & confortat cerebrum. Deinde bis, aut ter in die gingivae molliter digitis a nutrice comprimantur, ut tuberculorum humiditas ex compressione facilius discutiat. Postea R. olei chamemelini, mellis, terebinthinae an. drac. ij. omnia simul misceantur, & s. a. fiat linimentum, ex quo calefacto, gingivae, et tendines inungantur; etenim ex oleo chamemelino, lenitur dolor, ex melle fit abstersio, & exsiccatio humorum, & ex terebinthina fit resolutio.

PROGNO-
STICA.VICTVS
RATIO.MEDIC.
RATIO.

DE SUPERFLVA CARNE EX DENTITIONE
ORTA. CAP. XXX.

EX Causis dentitionis praedictis in capitibus praecedentibus, in extremo molarum dente, infantibus oriri solet etiam pauca quaedam caro superflua, quae graece uocatur *ερωαλις* ex qua interdum excitantur dolores, et febres, & inflammatio ipsius loci affecti. Propterea cum signa apparuerint tum ex carne ipsa

CAUSAE.
DESCRIP-
TIO
MORB.
PROGNO-
STICA.

SIGNA.

MEDICA.
RATIO.

excreſcente, tūm ex fluxione humoris copioſa ad os, tūnc uī-
 Etus ratio nutrici in omnibus ſex rebus nō naturalibus eſt ſta-
 tuenda eo modo, quo in capite de prurigine oſtenſum eſt, & ca-
 ueat à uino, & cibus ſit conſuetudine leuior, & faciliſ ſcō-
 coct̄ionis, & melioris ſucci. Curationem autem ſecundum
 medicamentorum, & indicationis rationē perſtringere oport-
 tet, hoc pacto, R. amyli drac. ij. aquæ roſaceæ ꝛnc. i. pulueris
 tragacanthæ drac. i. miſce, et ex eis caro ipſa leniter fricetur,
 lentes decoctas infanti etiam ad maſticandum exhibe, & ex
 ipſis lentibus excorticatis fiat etiam cataplaſma, et circa ma-
 xillas apponatur, ex linimento etiam ex ipſis lentibus, parato
 in mortario, gingiuas inunge; nam exſiccatur, & prohibet ex-
 creſcentiam carnis, & generationem ueſcicularum, quæ ſepē
 oriri ſolent eo tempore; Vel alio modo, R. uini granatorum,
 ſucci cidoniorum, diamoron an. dr. ij. & ex eis gingiuas fricas,
 Vel R. ſucci portulacæ, plantaginis, lactucæ, diamoron an.
 drac. ij. miſce, & frica.

DE VESICVLIS GINGIVARVM.

CAP. XXXI.

MORBI
DESCRI-
PTIO.
CAUSAE.
SIGNA.
PROGNO-
STICA.

VICTVS
RATIO.

SI veſicula, quæ græcè dicitur κροσιδιον, pariter oriatur
 in gingiuis infantium, ex cauſis prædictis, capitibus præce-
 dentibus de dentitione, cum ſigna ſatis innotescant, et affectio
 ſit facilis curationis, ad curationem ipſam breuiter deuenien-
 dum eſt, quæ perſicitur quantum ad uictus rationem, eo mo-
 do, quo oſtenſum eſt, capite de prurigine, quantum uerò ad me-
 dicamentorum rationem, etiam eo modo, quo declaratum eſt
 capite præcedenti de carne ſuperflua ex dentitione. Verum
 enim

enim uerò præter ipsa remedia, ista sic curationi inungito *R. farina milij drac. ij. pulueris rosarum rubearum drac. i. aquæ rosacæ, olei omphacini an. drac. i. s. sacchari albisimi drac. ij. misce pro linimento & f. inunctio uesiculæ. Vel R. pulueris myrrhæ, croci an. dr. i. mellis drac. ij. misce, & inunge, nam exsiccatur, & abstergit. Si uerò oriatur uesicula ex defectu lactis corrupti nutricis, quod perspicies exploratione, secundum huiusce artis primi libri institutionem, qui legendus est, tunc lac uel purificetur, uel alia nutrix lactet infantem.*

RATIO
MEDICA-
MEN.

D E D O L O R E D E N T I S .

C A P . XXXII.

ET SI aliqui, cum dens sit os, sensum habere negant; & ex consequentia fieri non posse, ut ipse afficiatur dolore; nihilominus Gal. affirmat, dentes inter ossa euidentem sentiendi, uim habere, & confirmat in semetipso, se manifestè se sisse, non dolentem modò, sed etiam pulsantem dentem, quem admodum carnosæ partes inflammatione uexatæ consueuerunt, & cum post dentium generationē ex superflua, & cruda humiditate mordicante, & à cerebro destillante, uel etiã ab intemperie calida, aut ab aere, aut ab intemperie frigida, aut à mora in locis frigidis, aut a lactis defectu, ueluti à congelatione, dentis dolor aliquando in infantibus accidit. Propterea à de ipso dolore pertractare hic nihil absurdum esse arbitratus sum, qui græcè uocantur $\alpha\lambda\gamma\omicron\varsigma$ οδοντος cui comitantur (si dolor erit ab humiditate, & si infantes ipsi loquela nō sunt præditi) ploratus, uigilie, & sæpè manuum adpositio ad

Gal lib. 6. de
usu part. c. 2.
Gal. de ossi-
bus cap. 5.
Idē lib. 5. de
comp. med.:
sec. loc. c. 8.

CAUSAE.

DESCRIP-
T. MORB.

SIGNA.

05, & fluxio copiosa humiditatis ex ore, quæ si in caliditate peccauerit, tunc facies erit rubra, & totum corpus præter consuetudinem calidum; Et si in frigiditate excesserit, nec faciē rubram, nec caliditatem ipsam perspicias. Curatio istius doloris spernenda non est, cum inter maximos dolores numeretur dolor ipse, ex quo facile excitantur febres, conuulsiones, & alui duræ, & cruditates. Ratio igitur uictus statuenda est nutritici; si ab humiditate frigida, dolor fit, secundū ipsam indicationē, quæ uergat in omnibus sex rebus non naturalibus ad siccum, & calidum, & cibus sit uberior, nā dentium tenuitas ob alimenti inopiam, curari non potest; Caueat ne infans in die statim post cibū dormiat. Aluus in infante quotidie excernat, si nō sponte, cū suppositorijs ex melle. Sōnus cōcilietur in nocte longior solito, et quotidie fricetur, et manē balneetur ie iuno stomacho, semel tantū; deinde ex decoctione calida herbarū anodynarū in capite de abscessibus gingiuarū descripta fiat irroratio super caput infantis. Mox ℞. cāphoræ dr. i. s. ace ti ꝑ. iij. misce, & bulliāt parū lento igne, & in infantis ore parū infunde; Vel ℞. opij gr. ij. aquæ ardetis ꝑ. i. & cū coto super specillū inuoluto, cum ipsius gutta detem dolentē tãge. Vel ℞. origani, calamintæ, hyssopi, satureiæ, dictami, radicis tytimali, chamaeleonis, eryngij, uerbasci, ueratri nigri, capparorum, & cum aceto, uel uino nigro aromatino, bulliāt omnia parum, postea dentes abluē. Irrorationes etiā ex oleo chamamelino, seu anethino, rutaceoue conueniunt; Vel à proprietate (& hoc autoritate Rasis) dentē hominis mortui collo infantis suspēde, & miraberis. Verum si dolor fuerit à mala intēperie calida, tunc uictus ratio nutritici instituat in omnibus

sex

Gal. lib. 2. de
comp. med.
sec. loc. c. 1.
PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.
Gal. lib. 5. de
comp. med.
sec. loc. c. 8

MEDICA-
MENT.
RATIO.

sex rebus non naturalibus, ad frigidum uergēs, ut ex ptisana, alica, lactucis, et cucurbitis, et similibus in cibo. In potu caueat à uino, & bibat iura carniū; saluus quotidie deiciat, & friceur infans; Et caueat à diurno somno, statim post cibum, à solis radijs, ab igne, & ab omnibus calefacientibus. Medicamentorū uerò ratio, hoc pacto, perficitur. R. radicū halicacabi, semperuuii, portulacæ, parietariæ, glychirizæ, an. pugillum s. & omnia in s. q. aceti bulliant, postea in ore infunde, & ablu; Vel R. uiolas, cum uino decoctas, & in ore eas impone. Et si dolor augeatur, tunc folia hyoscyami, lactucæ, et semina papaueris in aceto coquito, & utere. Et animaduertendum est si adest inflammatio gingiuarum, quoniā tunc acetum non conuenit, gingiuas enim corrodit; propterea acetum ipsum, tāquā acutum, & hostilem gladium deuita. & proprietate autem comendat etius lac asininum, & pimpinellā herbam tritam, & dentibus loco emplastrī appositam. Et si lac nutricis propter eius uitium, est causa doloris, exploretur, secundum artem, deinde purificetur, et curetur, uel alia nutrice lactei infantem.

Aer. lib. 2.
cap. 27.

Aetius ibidē

D E A P H T H I S.

C A P. XXXIII.

VLCERA quædā in superficie oris infantibus aliquando accidunt, quæ Græci αφθας dicunt, & Arabes alco-la, quæ fiunt ut plurimum in ipsis infantibus, aut à lacte nutricis uitato, aut non probe ab ipso infante concocto, aut ab omni humore fluente, & superabundante, ut inditia indica-bunt ex tactu, & uisu; ex tactu dum calor, & humor

DESCRIP-
TIO MORB.

CAUSAE.

Gal lib. 6 de
comp. med.
sec. loc. c. 4.

SIGNA.

EXCI

Auic. lib. 3. F. 3. cap. 23. **PROGNOSTICA.** excitantur, ex uisu propter colorem: Nam album scilicet al-
 cola, est phlegmaticum, & salsum, citrinum, cholericum ni-
 grū, melancholicū, & rubrum sanguineū. Ulcus cholerici est
 uehementis inflammationis, sed omnibus malignius, & ma-
 Gal. ibidem **VICTVS RATIO.** gis letale est melancholicū, cuius cruste nigrescunt. Aphæ
 in oris superficie uelociter dilatantur, & in temporibus plu-
 uiosis, & in febribus pestilentialibus multiplicantur; At in
 infantibus aphæ ipsæ, (de quibus institutum nostrum est
 scribere) facile curantur. Ulcera ipsa sunt diuturniora, atq;
 egrè solubilia, & in progressu temporis putredinosi quidpiam
 acquirunt, quæ à medicis nomæ appellantur. Propterea in
 primis explorandū est lac, eo modo, quo in primo libro huiusce
 artis à nobis satis explicatum est, & cognita qualitate peccan-
 te, ea est in nutrice curanda, & interea per aliam nutrice sa-
 lubriorem lactetur infans. Deinde eligatur aer ad siccum,
 & frigidum uergens. nutrix exerceat se manè, & serò, una
 hora ante cibum, caueat à somno diurno, post prædium. aluus
 sit lubrica, uel spontè, uel arte, & præcipue in infante quotidie
 excernat. Caueat in cibo ab omnibus oleis, usq; ad oleum de
 oliuis. Caueat etiam ab aromatibus, ab acribus, à salitis, à
 brasfica, capparibus, lacticinijs, caseo, melongijs, nucibus, auel-
 lanis, raphanis, allijs, cæpis, & porris, & ab omnibus, quæ ui-
 tiosos succos generare possunt. uescatur cibo leui, boni succi, et
 facilis concoctionis; Et si infans febricitat, caueat à uino, et bi-
 bat iura pulli, uel aquam cum seminibus coriandrorum co-
 ctam. at si non febricitat bibat uinum dilutum, in ferculis
 uerò lentem; mala cydonia, pyra, sorba, et corna ex fructibus
 cocta; ex oleribus uerò lactucam, solanum, portulacā, & endi-
 uiam

uiam permiscere, & manducare conuenit. Et si malè concoquit infans, nutrix procuret, ut ipsa primò cibum digerat, quòd asequetur, si cibus facilis concoctionis, & boni succi nutrietur; & si post prandium, spatium temporis horarum nouem saltem, ante cœnam transferit, postea stomachus infantis inungatur, oleis istis calidis R. olei de absinthio, de mastiche, de menta, de cydoneis an. partes æquales misce, & inunge. sacculus etiam ex absinthio, menta, chamæmelo, pulegio, abrotano, & rosis siccis, stomacho adhibitis præstat. Et animadauertendum est, nè lac emulgeat infans stomacho repleto, sed semper post digestionem, quæ facile in ipsis infantibus fiet per spatium horarum quinq; uel sex. Ad locum affectum uerò, si aphthæ rubræ fuerint, ut indicatio nobis ostendit conueniunt ea medicamenta, quæ facultatem habent moderatè adstringendi, & infrigidandi, ueluti sunt infra scripta, R. diamoron, succi rosarum portulacæ, plantaginis, an. drac. iij. farine ordeï drac. ij. misce, & omnia simul bene conuassentur, postea aphthas illine; Vel R. uini granatorum, succi semperuiuæ, iuleb uiolati an. ꝛnc. s. pulueris rosarum rubrarum, lentium, thuris an. dr. i. misce, & illine; Vel R. rubi, rosarum, balaustiorum, santalorum an. M. s. aluminis drac. ij. & omnia in s. q. aquæ bulliant usq; ad tertias, cuius decoctionis R. ꝛnc. ij. syrupi myrtini ꝛnc. s. misce, & utitor. Verùm si morbus, his peractis, non declinet, sed augeatur, addere poteris mel rosati ꝛnc. i. unguenti ægyptiaci drac. ij. Et si aphthæ ipsæ fuerint colore albæ, tunc, quia à pituita proueniunt. R. succi lyquiritiæ, thuris, myrrhæ, nucis cupressi, mastiches, corticum granatorum, foliorum myrti, rosarum an. M. s. bulliât

R omnia

In uncto

dicitur

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

sacculus

omnia in s. q. aquæ ad tertias, postea coletur, cuius decoctionis R. unc. ij. mellis rosati unc. i. misce, & ex ipsa illinantur. Si colore flauæ aphthæ uideantur, tunc solano, & semper uiuæ succo, aut decoctione ipsorum cum diamoron, misce, & illinantur. Verum si liuidæ fuerint aphthæ, id, quod rarissimè, aut nunquam in infantibus euenit, nam ætas ipsa in calore temperata est, in humiditate uerò non nihil excedens. Propterea difficulter ab isto melancholico morbo infantes ipsi corripuntur: nihilominus si contigerit, tunc R. passularum, enucleatarum, fumiterræ, boraginis, epithimi, rosarum an. M. s. bulliant omnia in s. q. uini albi astringentis, usq; ad tertias, postea coletur, cuius decoctionis R. unc. ij. mellis despumati unc. i. misce, & illinantur; uel R. pulueris florum chamemeli, anethi, epithimi, fœnugræci, rosarum, an. drac. ij. mellis rosati unc. i. s. misce, & utitor.

DE INCISIONE FILETI SUB LINGVÆ
INFANTIS. CAP. XXXIII.

DESCRIP-
TI. MORB.
DEFINIT.

CAUSAE.

Aetius lib. 8.
cap. 36.
SIGNA.

Si infans non expedite loqui poterit, propter id, quod uul-
gus filetum uocat non incisum, quod nihil aliud est, quàm
uinculum neruosum, quod nisi in ipsa teneritudine curetur,
præpedimentum loquelæ parit; hoc genus morbi latine fibrarū
linguæ colligamen, & græcè ἀγκυλωλωσσον dicitur, Et ge-
neratur à natiuitate, natura diminuta; Et aliquandò etiam
generatur ab aliqua cicatrice, aut ulcere, de quo non erit ora-
tio nostra. Qui laborant hoc morbo à natiuitate habent mē-
branas inferiores, quibus lingua innititur, duriores, et mutilæ

à na

à natura productas; & principio tardè in sermonem prorumpunt, ubi uerò loqui cœperint, citrà obstaculum, & satis festinanter loquuntur. Impediuntur tamen in prolatione nominum, & uerborum, quorum alias difficilis pronuntiatio existit, ueluti in quibus R. aut L. aut K. literæ frequenter occurrunt. Eximitur autem hæc affectio per solam chirurgiam, illo instrumento chirurgico, quod à Grecis ἀγκυλοτομον uocatur, sed mea quidem sententia in infantibus modò natis melius est eam sensim dissuere, quàm repente præcidere; Et dein de statim soluta lingua, exertanda, & super illinendum est rodomeli, & quando uolueris incidere linguam sursum attollere ad palatum oportet, et si membranæ ipsæ causa curuitatis existant, in curuo uncino eas apprehensas, & extensas excindere, animaduersione habita, ne simul subiacentes uenas dissecemus. Ab opere autem patrato, aqua frigida, aut posca os collunt, postea inspergatur, manna, thures, imponanturq; linamenta conuulsa; sequentibus uerò diebus curetur ulcus colutione aquæ mulse, aut illitione unguenti ægyptij, linamentis conuulsis; simul impositis. Sed hoc intelligendum est (ut arbitror) in adultis potius, quàm in lactentibus infantibus. Obstetrices uerò probæ statim post ortum infantis, solent hunc morbum numuli acie, aut unguibus, digitisue dissecare, & hoc tutius est.

PROGNO-
STICA.

Aetius ibid.

CURATIO.

Aetius ibid.

D E R A N V N C V L O .

C A P . X X X V .

VENARVM tumor ad inflàmationis similitudinẽ sub lingua infantibus maxime cõtigere solet, et adeò crescit,

Paul. lib. 5.
cap. 16.
MORBI
DESCRIPT.

R 2 ac si

Auic. lib. 3. F
6. c. 17.
CAUSA.

SIGNA.

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

Aet. lib. 8.
cap. 37.

RATIO
MEDICA-
MENT.

ac si noua lingua oriretur; Vnde à nōnullis affectio hæc, glādia
la uocatur, gracè uerò βατγγος dicitur, ab Arabibus uerò,
ut ab Auicenna ranula dicitur; quoniam ut ipse inquit, est
similis ranæ. Et causa eius est humiditas uiscosa, à capite
descendens. Ex colore simili ranæ, & tumore superficiei ue-
narum lingue cognoscitur. Et in infantibus facile curatur
hic morbus; Ex mutatione enim, & prædominio humorū per
singulas ætates exsiccatur copia humiditatis, et sic ablata cau-
sa tollitur, secundum naturam, affectus. In adultis uerò lin-
guæ grauedo, ab ortu, per aliquot annos perdurās difficillimè,
uel nunquā curatur. Victus ratio debet institui uergens ad
siccum, & calidum, ut indicatio demonstrat. Curatio uerò
istius egritudinis, ab Aetio duplici modo instituta uidetur;
uno in perfectæ ætatis hominibus, sectione uenæ, & alijs re-
medijs, quæ apud eum leguntur; altero in infantibus collutio-
nibus tantum, quarum ratio est ista, R. salis ammoniaci cō-
triti, gallarum contritarum an. drac. ij misce, & locus affe-
ctus cum eo puluere, & cum saluie folijs sæpè fricetur. Vel
R. pulueris origani, pulueris corticum granatorum, ammonia-
ci, salis an. drac. i. s. misce, & utitor. Vel R. floris æris, traga-
canthæ, aluminis an. drac. i. s. misce, & omnia conterantur,
& diu fricetur (adhibito ipso puluere) locus affectus.

OMNIBONI FERRARI
 MEDICI AC PHILOSOPHI
 DE ARTE MEDICA
 INFANTIVM,

LIBER QVARTVS.

PRAEFATIO.

*V*M huius artis partem, quæ ad morborum curationes pertinet, nimiam magnitudinem, respectu aliarum, sortitam esse iudicauerim, tum etiam, ut facilius studiosi ad ipsius artis singularum partium cognitionem peruenire ualeant; eam (aliorum approbatorum scriptorum insequutus exemplum) in duos libros diuidendam putavi; quorum in primo egritudines capitis; in secundo omnes alias residui totius corporis complexus sunt. Et quia infantes multi a septimo mense, aut paulò post, uel secundum consuetudines regionum, uel propter necessitatem, manducare aliquid incipiunt. Propterea ubi curationem aliquam in hoc opere descriptam, nutrici tantummodo uictus rationem
 insti

instituentem inuenerint; & præter lactis emulsionem eo in morbo etiam aliquid infantem māducantem; operæpretium est, ut tunc etiam ipsi infanti instituant, in omnibus sex rebus non naturalibus uictus rationem, secundum qualitatem nutritici præscriptam, & loci, temporis, ætatis, et naturæ ipsius uires. Præterea etsi multæ egritudines, ueluti sunt tonsillarum inflammationes, & asthma, & illæ, quæ descriptæ sunt ab Hip. lib. 3. aphor. 26. & aliæ nonnullæ, magis in tertiâ ætate, quæ est inter dentitionem, et pubertatem, & extēditur usq; ad duodecimum, & tertiumdecimum annum, quàm in lactentibus infantibus contingere solent; nihilominus de ipsis etiam scribere statui, ne quid in hoc deficere ars nostra uideatur, & studiosi omnia in hoc uno opere simul colligata habere possint.

Hip. lib. 3. a-
phor. 26.

Gal. ibidem
in comm.

DE TONSILLARVM COLVMELLÆQ;
INFLAMMATIONE. CAP. I.

Hip lib. 3. a-
phor. 26.

Gal. ibidem

DEFINIT.
MORB.

CAUSA.

SIGNA.

QUANTVM in infantibus lactentibus, secundum ipsius Hip. sententiam, affectio ipsa tonsillarum cōtingere non solet, sed tantummodo in tertiâ ætate, ut expositum fuit à Galeno, tamen rationibus citatis, capite precedenti, excitatus, & ab experientia ductus, eius curationem perstringere uolui. Tonsillæ igitur sunt locorum ad isthmum attinentium inflammationes, et græcè τῶν γλωττῶν uocantur, quæ proueniunt in ijs infantibus ex influxu à capite humorum crudorum, ad ipsas partes gutturis; Dignoscuntur faciliè per uisum; si quis enim aperto plurimum ore toto linguam depri-
mat, apostema, & ulcera apparebunt; difficultas, præter hæc,
de glu

deglutiendi adest. dolor etiam, & interdum febris, undè ex ipso morbo hæc sumuntur præfagia. In infantibus rarò accidit hic affectus, nisi cum cervicis uertræ affectæ loco excidunt, quo in casu infantibus illis, seu medicamentum non recipientibus, ac tanquam deploratis manum admoliri non oportet. At si tumor fiat in collo, bonum, foras enim morbus deducitur; ueruntamen fauces, dolentes, tenues, cū quadã difficultate strangulantes uelociter exitium afferunt, qui enim, nec in ceruice, nec in faucibus conspicuum aliquid efficit, & plurimū doloris infert, ac spirationis difficultatem; hæc enim eodem die, & secundo, & tertio, & quarto strangulat. Indicatio autem istius curationis perficitur, si circà sex res nō naturales, administrentur ea, quæ habēt facultatem sistendi fluxionem, & humiditatē exsiccandi. Quapropter tã in aere, motu, & quiete, somno, & uigilia, cibo, et potu; quã in repletione, et inanitione, & accidentibus animæ, nutrix eodē modo, quo statutū est in capite de sternutatione, cū destillatione catarrhi ab intēperie calida, regatur, ad quod se referat. Deindè infantis aluus, primò, ut præscriptū est in ipso capite, ex suppositorijs ex melle, & sale gēma, & colocyntida, si opus fuerit, ducēda, et proritāda est, ex quibus humores facilius descēdūt postea circa initiū cum gargarismis ex diamorō, et aqua ordeï succurrendū est; sed quia infantes ipsi uti gargarismis minimè sciūt, propter illius ætatis imbecillitatē, Propterea uel cū coto specillo adalligato illinēda, uel lingēda est gula, aut irrorāda est, loco gargarismi: Cōueniunt etiã pro gargarismo diacariō, diamēū, uel rob nucū, uel syrupus papauerinus, diatragacāthū, et tragacātha simplex. Verū circa statum mel rosaceum in gargarismis

Paul. lib. 3.
cap. 27.
PROGNO-
STIC.

Hip. lib. 6.
aphor. 37.

Hip. lib. 2.
proreth.
tex. 53.

VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

gargarismis iniungendum est, ad adiuuandam maturationem,
 Gal. lib. 6. de
 comp. med.
 fec. loc. c. 3.
 et ficus, et passulae iniungendae sunt. Communiter enim cum
 tonsillis, tum columella inflammatis, aut exulceratis, in prin-
 cipio conuenit quies, inedia; et consequens dieta; gargarismi
 simplices leniter astringentes, in uigore morbi alius subduca-
 tur; gargarismi ex decocto ficuum, aut ptyisanæ succo, in quo
 passulae sint coctae. Si uero tonsillae ad suppurationem ueniunt,
 gargarismi fient ex decocto ficuum, aut aqua mulsa calida.
 Solent etiam mulierculae ad exsiccandam humiditatem cerebri,
 apponere in capite infantis stappam canabis calidam conne-
 xam. Paul. lib. 3.
 cap. 26.
 At si in febricula tonsillae, et columella inflamma-
 tur, gargarizationes cum furfurum, aut rosarum, aut palmu-
 larum, aut myxarum, aut lentium decocto competunt, et
 etiam succus mali punici dulcis cum corticibus contusi par-
 te vi. cum mellis parte i. simul ad mellis usque crassitudinem
 decoquantur, et inungantur commendo; similiter cinerem
 syluestrium hirundinarum à proprietate; nec non lanis succi-
 dis collum utiliter protegimus, siue irrigationibus olei oliua-
 rum, aut fomentationibus ex oleo chamamelino, ad sedandum
 dolorem, et digerendum locum affectum, saepe fouemus; Ca-
 taplasmatibus etiam utimur confectis ex ipso cinere, et luto ni-
 dorum hirundinum, et rosis contritis, et floribus chamame-
 li, et pinguedine gallinae, et polenta ordeacea, uel simpliciter
 lanam succidam, oleo chamamelino intinctam apponi-
 mus.

DE TVSSI EX DESTILLATIONE.

C A P. I I.

CV' M nostrum consilium sit, uel prout nos docuit experientia, uel autoritas aliquorum approbatorum scriptorum, de morbis, qui lactentibus infantibus contingunt, pertractare. Propterea cum ego sepius nonnullos infantes tussilaborantes curauerim, & cum Hip. dicat, in aetatibus autem talia contingunt paruis, & nuper natis puerulis, oris ulcera, (quae aphthae uocantur) ucmitus, tusses, uigiliae, pauores, umbilici inflammationes, aurium humiditates. Igitur de ipsa tussirationabiliter animum ad scribendum duximus, quae nihil aliud est, quam uehementissima efflatio, qua plurimus spiritus celerrime foras erumpens impetu suo extrahit, exploditque excrementa meatum ipsius obstruentia, quae Graeci appellant βίχρα; huiusce autem morbi causa est in ipsis infantibus, ut plurimum, humor à capite, ad asperam arteriam destillans ab aeris frigiditate, caliditate uè excitatus congregatusque; infantes enim in utero materno assuefacti ad aeris caliditatem, demum in lucem producentes, gelidi aeris causa prouocantur ad destillationem, ut dictum est capite proprio lib. iij. uel importuna lactis ingurgitatio ad ipsam asperam arteriam descendens, uel lumbrici stomachum infestantes, et tussiculam paruam excitantes; Et ex signis istis percipies, an tussis à destillatione frigida proueniat; uidelicet si circa fauces aderit uiscosa pituita, uel superflua humiditas; Et si aderit pallor in facie infantis, sine siti, & si iuuatur a calidis. Verum si fuerit à destillatione catarrhi calidi, tunc erit ru-

Hip. lib. 3.
aphor. 24.

Gal. lib. 1. de
sympt. caus.
cap. 4.
DEFINIT.
MOR. B.

CAUSA.
Act. lib. 2.
cap. 54.

SIGNA.

bor in facie, sitis, & à frigidis subleuari uidebitur. Et si pro-
 uenerit ab importuna lactis ingurgitatione, cum infans lactis
 emulsionē incipit, tūc tussis excitatur, & cessante emulsione,
 exiguo temporis spatio, tussis cessat; At si à lumbricis sto-
 machum infestantibus proueniat, non inuenies in faucibus
 humiditatem; nec pituitosum excrementum, & tussis parua
 erit, quæ plerunq̄ perducit ad sputū sanguinis. At qui gib-
 bi ex anhelitu, aut tussi efficiuntur, antè pubertatē intereūt.
 Et interdum ex uehementi, & inueterata tussi ducuntur in-
 fantes ad phthisim, & hecticam, & ad herniam. Curatio ue-
 rò cum tribus indicationibus diuidatur; una est, quæ ad lum-
 bricos; altera, quæ ad lactis ingurgitationē; tertia, quæ ad ipsā
 destillationē pertinet; Ea, quæ à lumbricis causam trahit in
 capite proprio de lūbricis, in isto libro absoluetur, et declarabi-
 tur: Et ea, quæ ab ingurgitatione lactis uiolēta generatur, cu-
 rabitur; si nutrix summa cū diligentia lac exhibuerit infan-
 ti, adeo non ut in superflua quantitate pro qualibet uice ipse
 infans lac emulgeat; & tempore, quo optima in stomacho
 concoctio facta sit. Reliquum est, ut de tussi, quæ ab ipsa
 destillatione sit, uerba faciam, & bifariam diuidatur, uel ab
 intēperie frigida, uel à calida. Quoniam si ab intemperie fri-
 gida prouenit, tunc aer eligatur ad calidū, & siccum uergens,
 & nutrix exerceat se quotidie, hora una, antè cibū, caueat à
 somno diurno post cibum, & infans pariter; statim post lactis
 emulsionem in die non dormiat, & somnus sit breuior solito,
 & dormiat capite eleuato; nam supinum dormire, malū est;
 Aluus sit lubrica, & præcipue in infante, cum suppositorijs
 soluenda est, si opus fuerit; Caueat à uino, replet enim caput.

Auic. lib. 3
 F. 10. cap. 4.

PROGNO-
 STIC.
 Hip. lib. 6. a-
 phor. 46.

VICTVS
 RATIO.

& prouocat destillationem; caueat etiam in cibo ab acetosis,
 salitis, oleribus, allijs, cæpis, porris, & raphanis, à fructibus, à
 leguminibus; à piscibus, à carnibus bubulis, ouillis, grossis,
 humidis, uiscosis, crassis, et ijs, quæ sunt difficilis concoctionis,
 & mali succi. Deinde quotidie secundum consuetudinẽ fri-
 cetur, & balneetur infans, et quia expedit, ut in primis, quod
 fluit, & tussim generat, prohibeamus, postea, quod fluxũ est
 euacuemus. Propterea ad prohibendum, & diuertendũ, con-
 ueniunt fricationes, & balnea, ad tollendum uerò quod flu-
 xum est, laudo, prout ego fœliciter sæpissimẽ expertus sum, ut
 infanti manẽ, & serò, & præcipuẽ cum tussis eum infestat,
 exhibeatur cochleare unum, uel duo olei amygdalarũ dulciũ
 recentis admisti, cum s. q. pulueris sacchari candidi, aperit .n.
 uentrem soluit, tussim emollit, & leniter sine nocumento pi-
 ruitam educit, mox ad corroborandũ cerebrũ, & resoluẽdã
 materiã illã crudã destillationẽ facientẽ, ablutiones capiti in-
 fantis ex ista decoctione facere poterunt R. chamæmeli, me-
 liloti, baccharis, maioranæ, rosarum, an. M. i. misce, & omnia
 diligenter in lineo panniculo, postea bulliant in s. q. lixiuij dul-
 cis usq; ad tertias, & ablue, & post ablutionem cum pannicu-
 lis calidis caput exiccetur, nec non pectus, & totus thorax
 inungatur ex isto linimento calido R. olei amygdalarum dul-
 cium, unguenti pectoralis, butyri ueteris, an. ꝯnc. s. misce, &
 inunge. Exhiberi etiam poterit sæpẽ in die modicum ex in-
 fra scripto electuario R. mellis optimi despumati, olei amyg-
 dalarũ dulciũ, succi liquiritiæ an. dr. iij. pulueris myrrhæ, tra-
 gacanthæ, galbani an. scrup. s. misce, et f. electuariũ, et utere, et
 præcipuẽ cum tussis infestat; Et si fuerit difficultas anhe-

MEDICA-
 MENT.
 RATIO.

litus, puluis seminum lini cum oleo amygdalarum dulcium
 recenti admisceatur, & præbeatur infanti. Verum si tussis
 generetur à destillatione catarrhicalidi, tunc aer potius ad fri-
 gidum uergat, quàm ad calidum, & nutrix, & infans rectè
 se habeant in sex rebus non naturalibus, prout supra præceptum
 est; Et caueat ab omnibus supra statutis, & prohibitis; Nec
 non ab omnibus, quæ rationem habent calefaciendi, prout ab
 igne, à sole, à uentis, ab aere nocturno, et similibus, capitis etiã
 ablutionibus, et nihil capiti infantis superponatur. fricationes,
 & balnea quotidie fiant, lingua infantis, mane ante lactatio-
 nem, molliter comprimatur, ut facilius euomat; nam uomi-
 tione mirum in modum pituitam euacuabit, & deinde ea ho-
 ra, qua magis tussis infestat, infanti tribuatur ex oleo amyg-
 dalarum dulc. & saccharo candido in puluerem resoluto, ut
 dictum est, cochleare unum, uel duo ad lambendum; uel R.
 sacchari penediati dr. ij. syrupi iuiubini ꝑnc. s. misce, & cū
 tussit ad lambendum detur, nam momento tussim ipsam se-
 dat, & emollit; Vel R. sacchari candidi contriti dr. ij. aquæ
 uiolæ ꝑnc. i. succi lyquiritiæ drac. s. misce, & da ad lamben-
 dum. Pectus pariter ex oleo amygdalarum dulcium, tantum
 calido inungatur manè, & serò. Vel si erit infans ætatis an-
 norum duorum, uel circa, tunc R. seminum cucurbitæ, cucu-
 meris, melonum, citrulli, lactucæ, endiuie, scariolæ, portulacæ
 an. scrup. i. contundantur omnia, & ex eis s. a. cum aqua
 uiolarum fiat lac, in quo dissolue lochsani, & experti ꝑnc. i.
 conseruæ uiolarum, rosarum an. drac. i. rob granatorum, mu-
 sorum, rob de ribes, oximellis simplicis an. drac. s. misce, & co-
 letur, & ex eo ad lambendum sepe detur; Ego etiam sepe
 fæli

fæliciter in destillatione expertus sum (dummodo lac nutrici uitiatum non sit) lac eius tantum cum puluere sacchari candidi admistum infanti, cum tussis infestat, quæ leniter emollit, & sedat.

D E A S T H M A T E.

C A P. III.

CVM Infanti adierit modica respirandi difficultas, hic affectus à Græcis uocatur *Ασθμα* & cum uehementior sit, & spirare eger sine anhelitu, & sono non potest, tunc uocatur *Ασφυξια*, si uerò accidat in spirando, ut non nisi recta ceruice spiritus trahatur, tunc *ογτοσφυξια*, nominatur; Vnde sic definitur sicca orthopnoea ea est spirandi difficultas, quæ sine sputis, uel tussi usq; adeò uehemens, ut inclinari citrà suffocationem, qui ita afficitur, non possit. Sed multe sunt spirandi difficultates, tamen solam illam Hip. consuevit asthma nominare, in qua contingit satis crebrum anhelitum fieri, quæ Auic. inter ægrotudines infantium uocauit anhelitus malitiam, & ipse Hip. dixit loquens de ipsis infantium ægrotudinibus; Cum uerò iã magis adoleuerint, crebri anhelitus, quos Græci asthmata uocant. De qua anhelitus crebritate, seu asthmatis specie sola à nobis pertractare decretum est, insequentibus iudicium ipsius Hip. & Auic. qui in infantibus de omnibus alijs speciebus, tanquam superfluis, scribere prætermiserunt; Et quæ prouenit à materia crassa, à capite descendente, cum in pulmonis bronchijs fuerit infarcta, & excitatur à caliditate, uel frigiditate aeris extranea, à casu, à percussione, à nimia agitatione, à fumo, & à malis uaporibus, &

DESCRIP-
TIO
MOR B.

Gal. lib. 4.
de ui & rat.
acu. com. 21

Gal. lib. 6.
aphor. 46. in
comm.

Auic lib. 1
F. 3. doc. 1.
cap. 3

Hip. lib. 3.
aphor. 26.

CAUSA.
Gal. lib. 7. de
comp. med.
sec. loc. c. 6.

odo

odoribus. Et cognoscitur ex anhelatione frequenti, & spirandi difficultate; & quia interdum materia faciens asthma est, (prout dictum est) in pulmone infarcta, & aliquādò in aspera arteria, si erit in pulmone, tunc aderit grauitas pectoris, screatus, tussis laboriosa, & difficultas anhelitus. Si uerò erit in aspera arteria, sonus aderit, qui est ueluti in dormiētib; oregmō in respirando, et tussis, et screatus facilis erit. Haec affectio in febre intermittētē, lethale; Et qui gibbi ex asthma te, aut tussi fiunt, antē pubertatē moriuntur, et asthma in senioribus forsan nō sanatur, et iuuenibus, ut plurimum, est difficilis, & longa. Verūm curandi indicatio, prima est electio aeris tēperatē caliditatis, & siccitatis; postea nutritrix, & infans rectē se habeant, in omnibus sex rebus non naturalibus; Et caueant ab omnibus tā in cibo, quā in potu; quae descripta sunt capite praecedenti de tussi, nec nō caueāt à malis uaporibus, & odoribus à fumo: Bibat nutritrix decoctionē pectoralē, quae hoc modo paratur R. ordei mundi, passularum enucleatarum, lyquiritiē rase, capillorum ueneris, uiolearum an. M. i. iuiubarū, num. xij. ficuū num. x. bulliant omnia in s. q. aquae pluuiialis, usq; ad consumptionem tertiē partis, postea coletur, et usui seruetur. Deinde primū infantis aures, collū, et linguae radix inungatur quotidie ex oleo oliuarū, uel ex oleo amygdalarum dulcium, & pectus pariter inungatur, cum inunctione in capite praecedēti de tussi, descripta; quibus inunctionibus facile concoquuntur, & intercipiuntur cruditates illae superfluae, quae tam per adenes descēdunt, quā quae in pectore sunt. Praeterea Auic commendat, ut cōprimendo linguam infantis uomitū excitemus; ex quo summum beneficium affertur infanti;

STGNA.
Auic lib. 1
F. 3. doc. 1.
cap. 3
PROGNO-
STIC.

Hip. lib. 4.
aphor. 50.
Hip. lib. 6.
aphor. 46.
Auic. lib. 3.
F. 10 cap. de
fig. asthma-
tis:

VI CTVS
RATIO.

Auic. ibidem
MEDICA-
ENT.
ATIO.

Auic. ibidem

infanti; cōmendat etiam, ut in ore ad lauandum, & abstergē-
 dum linguam uuulam, & colli regionem aqua calida irrore-
 tur; demum laudat hunc lābitium R. seminis lini in pulue-
 rem resoluti ꝑnc. s. mellis crudi ꝑnc. i. misce, & f. s. a. lam-
 bitium, de quo ad quantitatem unius fabæ infanti pro qua-
 libet uice exhibeatur, & si opus fuerit, cymini contriti, parū
 iniungito; Cyminum enim ipsum humores pituitosos uiscidos
 incidit, & asthmaticis confert. Vel R. loboc de pino, diaprasi,
 diapapaueris, syrupi de hyssopo an. drac. ij. misce, & utitor, in
 quantitate unius fabæ, Oregmon uerò, qui in dormientibus
 infantibus asthmaticis contingit, nil aliud est, quā pectoris so-
 nitus, curatur pariter eo modo, quo supra dictum est, de ipso
 asthmate: At non ille curatur oregmō, qui prouenit à perip-
 neumonia præcipue, & ab alijs morbis, quoniam est indicatiū
 proxime mortis: Fæliciter etiam curatur sonus, siue oregmon
 in asthmate, si sæpe infanti exhibeatur huius electuarij pro
 qualibet uice quantitas unius fabæ R. conseruæ nimpheæ, ro-
 sarū an. dr. ij. manus christi, trochisorū de cāphora, diarhodon
 an. dr. s. electuarij de gemmis frigidis scrup. ij. syrupi de hysso-
 po q. s. ad incorporandum misce, & f. s. a. lambitium.

Auic. ibidem

D E S T O M A C H I D E B I L I T A T E.

C A P. I I I I.

STOMACHI imbecillitas in infantibus, quæ nihil aliud est,
 quā ipsius uentriculi uirtus, in coquendo minime functio-
 nem suam obire potens, ut plurimum à mala lactis quali-
 tate, uel à corruptione aeris generatur, uel etiam fit

DEFINIT.
 MORB.
 Auic. lib. 3. F
 13. trac. 2. c. 4
 Gal. lib. 8. de
 comp. med.
 sec. loc. c. 3.
 CAUSAE.

ex

ex copiosa humiditate in ipso sinu, & uentriculi spatio, sine uisio contenta, & hoc præcipue, in infantibus, qui copiosa humiditate abundant, et affectio ipsa græcè *υστικισμος* uel *αοτρευειν* *σφοδρου* uocatur. Signa si à mala qualitate lactis nutriticis proueniat, ex uisu, et experientia apparebunt, si periculū fiat, & lac exploretur, prout à nobis ostensum est in primo libro huiusce artis, qui legendus est, ut tota res facilius intelligatur. Apparebunt postea si ab aeris corruptione, uel à copiosa humiditate prouenient signa ipsa, non tam ex difficultate digestionis, alui constrictione, & grauitate, et cibi fastidio, quàm ex ructibus acidis, & aliquandò ex nausea, & uomitione. Quòd si humor quispiam in ipsis uentriculi tunicis cõtineatur, nausea quidem uexabit. Et quia ex hac affectione aliquandò sequuntur diuersæ egritudines, & præcipue, quæ à cruditate proueniunt, propterea statim succurrendum est. Et si à lactis qualitate originem trahat, alia nutritrix lactet infantem; Et prima curetur, secundum indigentiam ipsius lactis. Ipsi nutritici uerò, quæ nutrit infantem, prout sumitur ex ipsa indicatione in sex rebus non naturalibus uictus ratio instituitur ad calidum, & siccum uergens; Et si aluus infantis naturaliter non excernit, quotidie subducenda est suppositorijs ex melle, & sale gemma compositis. Deinde stomachus infantis ex musco, cum aqua rosacea, uel myrti admisto inungatur, roborat enim ipsum stomachum, & suauissimè etiam corroborat cerebrum; nec non exhibere poteris aliquantulū ex isto electuario, quotidie stomacho ieiuno, R. succi cydoniorum, succi mentæ an. ꝑ. ij s. sacchari ꝑ. iij. misce, & parum bulliant; postea adde pulueris caryophyllorum, cinamomi, galangæ

SIGNA.

Gal. lib. 1 de
loc. affe. c. 4PROGNO-
STIC.VICTVS
RATIO.Auic. lib. 1. F
3 doc. 1. c. 3:

estm

langæ

langæ, mastiches an. scrup. s. misce, & s. a. f. electuarium, et
 utere. Vel alio modo R. succi cydoniorum clarificati ꝑnc. iij.
 galliæ, muscatæ, zingiberis, mentæ; mirrhæ an. scrup. s. conte-
 rantur omnia subtiliter, & cum saccharo q. s. misce, & f. lam-
 bitium, de quo sæpè sumat quotidie, uel R. specierum aro-
 matici rosati, specierum aromatici caryophyllati, secundum
 descriptionem Mesuæ, specierum diacymini an. dr. i. saccha-
 ro, & aqua rosacea an. q. s. misce, & lento igne. s. a. f. confe-
 ctio in rotulis unius dragmæ pro qualibet rotula, ex quibus
 quotidie stomacho ieiuno unam suscipiat infans; poteris etiam
 quotidie manè stomachū infantis inungere ex oleo de absyn-
 thio, uel ex mastice, uel ex menta; & si opus fuerit etiam ex
 caryophyllis, & de nuce moscata; sacculi etiam parari solent
 ex rosis siccis, menta, absynthio, chamæmeli, abrotano, pule-
 gio, calamento, & stomacho adhiberi, qui ualdè concoctionem
 adiuuant, & uentriculum ipsum corroborant.

aliud

aliud in for. ed.

inunctio

D E V O M I T V .

C A P . V .

CUM stomachus expellit per os ea, quæ noxia sunt, tunc
 dicitur uomitus, græcè autem, *εμετος* & differt uomi-
 tus à nausea; Nausea enim præcedit ipsum uomitum, & ni-
 hil aliud est, quàm quidam conatus ad uomitionem, quæ græ-
 cè dicitur *ναυτία*. Vomitus uerò est affectus uentris superio-
 ris, uel multitudine grauati, uel ciborum, excrementorumue
 qualitatem non ferentis, similis diarrheis. Vomitus autem
 infantibus fieri par est, propter lactis, quod assumunt multitu-
 dinem.

DESCRIP-
 TIO
 MORB.

DEFINIT.
 NAUSAE:

Gal. lib. 3. de
 nat. fac. c. 15
 DEFINIT.
 MORB.
 Gal. lib. 3.
 aphor. 24. in
 comm.
 CAUSAE.

dinem. Et præter ipsam causam, fit etiam propter imbecillitatem ipsius stomachi, uel propter aeris corruptionem, uel mali odoris; et semper uomitionem præcedit, ut dictum est, nausea, subuersio, tremor labiorum, & hypochondriorum tensio.

Auic. lib. 3.
F. 10. trac. 5

Et si multæ differentiæ enumerari poterint à diuersis causis excitatis; nihilominus cum à Galeno in ipsis infantibus, unatantum enarrata sit causa, quæ est à multitudine lactis; et ea, quæ est ab imbecillitate uentriculi, propter humiditatis multitudinem, iam satis in præcedenti capite declarata, & præscripta sit, & ea, quæ fit, uel ab aere, uel à malo odore, mutatione tantum curatur. Reliquum est, ut ego quoque auctoritatem ipsius Gal. sequens, de ipsa tantummodo uerba faciam. Quæ cum proueniat ex copiosa lactis assumptione,

SIGNA:
Hip. lib. 7.
aphor. 3.

PROGNO-
STIC.

Auic. lib. 4.
F. 2. trac. 1.
cap. 29

Hip. lib. 2:
prognost. c.
7. tex. 38
VI CT VS
RATIO.

Auic. lib. 1
F. 3. doc. 1. c.
3:
MEDIC.
RATIO:

apparebit circa stomochum tensio, & grauitas, & post uomitionem subleuabitur infans; à uomitu enim singultus, & oculorum rubor, malum, & uomitus colore albus, aquosus, citrinus, & rubrus uehementer, & obscurus, est malus, et deterior est, qui est sicut flos æris, & niger; Et cui succedit spasmus interficit statim. Vomitio autem utilisima est, quando est, pituitosa, & bile permista. Curatio, quantum ad victus rationem, ut indicatio ostendit, instituatur, magis uergens ad calidum, & siccum, quam ad humidum, & frigidum; Et nutrix uescatur cibis boni succi, & facilis concoctionis, & multitudinem lactis infanti interdicit. Et aluus infantis quotidie excernat, uel sponte, uel arte, cum suppositoris prædictis, capite præcedenti, & pluribus alijs in locis. Deinde nutrix caryophyllos mastice, & in os infantis decenter immittat, & sic pariter cinnamomum, commendatur

tur etiam emplastra, cum medicamentis debiliter uomitum
 constringentibus. prout, R. pulueris rosarum rubeorum, sanda-
 lorum rubeorum, granorum myrti, mentae an. ꝛnc. s. olei cydo-
 niorum, de mastiche an. partes aequales q. s. misce, & f. empla-
 strum. Verum quia aliquando contingit, propter assiduam uo-
 mitionem, lac ipsum putrescere; propterea, ea, quae excernuntur
 conspicienda, et odoranda sunt. Etenim si odor acidus sit, tunc
 R. thuris contriti, pulueris rutae, mentae; an. scrup. s. syrupi de
 rosas siccis ꝛnc. s. misce, & infanti ad lambendum praebe; con-
 uenit etiam admiscere cum ipso syrupo parum ex pulueribus
 cymini, & sumachij, & infanti exhibere; omnia etiam, quae
 descripta sunt capite praecedenti conueniunt; uel si opus fuerit;
 R. pulueris mastiches, ligni aloes an. drac. s. galliae, acatiae, oli-
 bani, caryophyllorum an. scrup. i. panis usti ꝛnc. i. olei de me-
 ta. uel de cydoneis q. s. ad incorporandum misce, & f. empla-
 strum, & stomacho adhibeatur calidum.

D E S I N G V L T V.

C A P. VI.

Q V A N D O stomachus ex deprauatis functionibus ex-
 pultriciis, et retentricis, quasi conuulsio oris eius, motum
 quendam uehementem, & uiolentum facit, ex quo res, quam appetit os
 eius, et a retentrice non secundum naturam amplectitur, infestam ex-
 pellere conatur; affectio ipsa a Latinis singultus, & a Graecis
 λυγμος, uel λυγξ uocatur, causa traditur ab Hip. dicente conuulsio
 fit, uel ex repletione, uel inanitione, ita uero, et singulti, nihilo-
 minus magna ex parte a plenitudine fit singuli, ut indicat pueri

DEFINIT.
 MORB.
 Gal. lib. 3. de
 caus. sympt.
 cap. 2

Hip. lib. 6. 2.
 phor. 39.
 Gal. lib. 6. 2.
 phor. 13
 CAUSAE.

Gal. lib. 8. de
comp. med.
sec. loc. c. 3.

SIGNA.

crebrò singultientes, cum sunt repleti; rarò autem ab inanitione; Nec non Gal. ipse asserit singultum etiam fieri uidisse ex acribus, & serosis humoribus, & medicamentis stomachum mordentibus, quos ubi uomitu reiecerint, statim singultu liberantur. Qui etiam ex deuorato pharmaco, ex tribus piperis generibus constante, uel ipsomet pipere tenuiter cribrato, si statim uinum postea biberint, & præsertim calida aqua temperatum, omninò singultiunt, & subiungit. Quamuis pueris maximè ob corruptionem alimenti in uentre, aut ob eiusdem partis frigiditatem singultus accidat. Et si singultus ex repletione fit, signa erunt motus singultus subitus, sine aliquo morbo, & post uomitionem, uel alui deiectionem, liberatio, ante cibum stomachi alleuiatio, post uerò grauedo. Si ex inanitione, diuturna alui solutio, dysenteria, febris, uel immodicus sanguinis fluor, si ab erosione stomachi ex humoribus acrioribus post concoctionem suscitatur singultus. Et si ex tribus piperibus singultire contingat, quanquam in infanti rarò, aut nunquam hoc accidat, nihilominus ex relatione uel infantis, uel nutricis, si infans loquelæ expers non sit, facile percipi poterit. At in ipsis infantibus, plerunq; post copiosam lactis emulsionem contingit, & præcipue in ijs, quarum nutrices sunt humidae, & habent corpus plethoricum, & plus, quàm oportet edunt, bibuntq;. Prognosticandum uerò est, fore ut singultus sternutatio superueniens tollat, & ubi sanguis multus fluxerit, singultus, aut conuulsio superueniens, malum, et ex superflua purgatione similiter conuulsio, aut singultus superueniens, malum. Item à uomitu singultus, & oculorum rubor, malum; Indicat enim, uel cerebrum, uel uentriculum pati inflammationem,

PROGNO-
STIC.

Hip lib. 6. a-
phor. 13.

Hip. lib. 5
aphor. 7.

Hip. lib. 7.
aphor. 7.

Hip. lib. 7.
aphor. 7.

tionem, Et similiter si ab ileo singultus fiat; Et si singultus in altiore sopore, aut animi deliquio, aut tetanis obortus fuerit, mortem non longè abesse denuntiat. *Victus ratio* autem, si à plenitudine est singultus, ut nobis ostendit indicatio, in omnibus sex rebus non naturalibus, instituat, uergens ad calidū, & siccum, & quotidie prouidendum est infanti, omni diligentia, ut aluus excernat, uel sponte, uel arte, adhibitis supposito-rijs, aut clysterijs. Postea sternutatio cum modico puluere piperis, uel sinapis, uel castorei in naribus insufflato, excitanda est. At si opus fuerit, uiolentiore motu, linguam eius aut digito comprimendo, aut pēna oleo intincta uomitus excitetur, ut materia peccans euacuetur, & cum infanti accidit singultus, tunc ei danda est nux indica cum saccharo. Vbi uerò quis ex tribus piperibus sumpserit pharmacum, & singultiat, olei amygdalarum dulc. ꝓnc. iij. uel aquam ordeï, cyathum unū sumat calidum, uel uomitum excitet. Singultus autem si à lactis mala qualitate proneniat, tunc alia nutrix lactet infantem, donec prima lac reducatur ad equalitatem, & sanitatem. Et si ex frigidis humoribus generetur singultus, deambulationes, fricationes extremarum partium conueniunt, & somnus longior solito, & inunctiones ipsius uentriculi ex oleis de castoreo, sycionio, styrace, & mastiche, & spiritus retentio, & admotio linteorum calefactorum non rarò iuuat. Verum ubi ab inanitione ortus fuerit singultus, curabitur per alimenti conuenientis assumptionem; & balneo calido ex aqua dulci, uel ex lacte balneandus est quotidie, manè, stomacho ieiuno, & postea oleo amygdalarū dulciū inungendus; Et si per etatē licet, cibā dūsus est ptisana, et aqua melonū bibēda sunt.

Aecius lib. 9
cap 5.

VICTVS
RATIO.

Hip: ibidem

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Gal. lib. 8: de
co mp: med:
fec: loc: c: 3

Auc lib. 11
F. 3. doc. 1.
cap. 3

Aecius ibidē

DE COLICO SEV VENTRIS DOLORE.

CAP. VII.

DEFINIT.
MORB.
Gal. lib. 12.
met. med. c. 7.

medic. p. 102.

ADICION
TRIN
CITAT

Gal. lib. 12.

met. med. c. 7.

Gal. lib. 12.

met. med. c. 7.

Gal. lib. 12.

met. med. c. 7.

CAUSAE

SIGNA.

Gal. lib. 2. de
loc. affe. c. 5.
Auic. lib. 6.
trac. 3. c. 7.

CUM nihil aliud sit dolor, quā tristis sensatio, à subita, ac uiolenta mutatione facta, ad tactum tantummodò pertinens, & omnis dolor euenire soleat, aut per cōsensum, aut primario affectu, si in uentre infantium contingat; ut aliquā dō fieri uidetur, adeò ut torqueantur, et miserrimè plorent, cū est in toto uentre, erit in omnibus intestinis; & tunc à Græcis uocatur *αλγος γαστρος* cum uerò erit in parte, prout in crassis intestinis, tantummodò ab affecto loco dicitur *καλινη διαβροσις*. Si in gracilibus intestinis, tunc uocatur uoluulus à Latinis, et à Græcis, *ελειος*, sed de ista specie morbi scribere opus nō esse iudicauī in hoc opere; quoniam eam in infantibus nunquam contingere uidi, nec auctorem approbatum de ea scribentem; propterea de solo colico dolore agendum esse censeo, cuius causa, ut plurimum est in infantibus, humiditas cruda, qua ualde abundant, uel propter lactis malam qualitatem, uel propter imbecillitatem uentriculi, excitatam ab hypochondriorū partibus obstructis, etiam uel à balnei frigiditate, uel etiam à frigiditate pedum, propter humiditatem generatur; Et aliquandò si aliquid præter lac, sumpserit in cibo, à mala ipsa qualitate cibi, ueluti à fructibus fugacibus, & similibus; indicabūt signa ista; si cum ploratu continuè infans contorqueatur, & si aluus constricta sit: Et si aliquandò uomitus infestet, & si sitis intensa, & uigiliae perseuerent. Et si à cruda humiditate dolor ipse excitatur, tunc uomitus, & tensio, & tormina aderunt. Verum si à flatu dolor generetur, tunc ructus plures, & flatus abundabunt, & dolor

lor mobilis erit, ad eò ut quandoq^{ue} in uno, & quãdoq^{ue} in altero loco percipiatur. Prædicere autē dolores cõuenit, qui cū febre affligūt circà lūbos, et inferas sedes; si præcordia attigerint, inferas sedes relinquētes, exitiales admodū sunt. Et quibus tormina, et circà umbilicū labores, & lūborū dolor, qui neq^{ue} medicamēto, neq^{ue} aliter soluitur, in aquã inter cutē siccã firmatur. Et dolores uētris sublimes leuiore, qui uerò non sublimes fortiores, et in forti dolore uētris partiū extremarū frigiditas, malū, et à uētris dolore diuturno suppuratio. Indicatio autem istius curationis, hoc pacto, perficitur, cū oīs dolor in genere dupliciter curã admittat. Primo in remotione eius causæ, qua ablata tollitur affectus, .s. dolor. Vel alio modo in sedatione ipsius doloris. Proptere à si à lactis qualitate prouenit, ut remoueatur ipsa causa, alia nutrix lactet infantē, donec prima secundū artē curetur. Si uerò ab humore crudo, tunc uictus ratio instituatur ad calidum, & siccum, uergēs in oībus sex rebus nō naturalibus, et nutrix uescatur cibus boni succi, et facilis coctionis. Veruntamē quia Hip. lac dare, quibus ilia suspēsa murmurant, esse malū docet. Propterea si infans est ætatis annorū duorū, uel circà, si possibile erit, per diē salū ē naturalē, lac non emulgeat, sed nutriatur ferculis cum pane, uitellisq^{ue} ouorum, & oleo amygdalarum dulcium, conditis: Et statim (prout ego sæpè fœliciter expertus sum) exhibeantur ipsi infanti ꝛnc. iiij. olei amygdalarum dulc. recentis, per horas quatuor antè cibū: soluit .n. uentrem, & dolorē lenit: Deindè perseuerãte dolore fiãt fomētationes, hoc modo paratæ R chamæmeli, meliloti, thymi, pulegij, rosarū, an. M. i. seminum lini, anisorū, fœnigreci an. drac. ij. misce, & omnia bulliant in s. q.

PROGNO-
STIC.
Hip. lib. 2:
prognost. c.
13.

Hip. lib. 4. a-
phor. 11.
Hip. lib. 6
aphor. 6.
Hip. lib. 7
aphor. 26
Hip. ibidem

VICTVS
RATIO.

Hip. lib. 5. a-
phor. 64

RATIO
MEDICA-
MENT.

uini albi; mox cum spongia infusa, bis in die, per horam unā, ante cibum, & postea optimè expressa, statim calida, fomentetur ter, aut quater locus dolens, & inungatur oleis istis calidis. R. olei anethini, de ruta, de chamæmelo an. ꝛnc. s. misce, & inunge. Verùm si à flatu prouenerit dolor compertum est tantummodò cum fomentationibus præmissis dolorē ipsum sedare; sed tamen prius aliquo clystere communi aluo subducta, hunc in modum parato. R. florum chamæmeli, meliloti, thymi, maluarum an. M. i. seminum anisorum, cumini, an. drac. ij. misce, & bulliant in s. q. aquæ ad tertias. postea coletur, cuius decoctionis R. ꝛnc. vi. olei de ruta ꝛnc. ij. mellis rosati ꝛnc. ij. sacchari ꝛnc. i. salis q. s. misce, & cum parua ad scribendum penna anseris, utroq; capite reciso alligata ad collum uesicæ unius, in qua prius posita sint omnia, clystere parata penna intromittatur in anum, & s. a. f. clyster. Vel apponatur super locum dolentem cucurbitula sicca sine scarificatione, resoluit enim mirum in modum flatus omnes, & uidetur habere incantamenti similitudinem.

Gal. lib. 12.
met. med. c. 8

D E F L V X V V E N T R I S .

CAP. VIII.

DEFINIT.
MORB.

Auic. lib. 1:
doc. 1. cap. 3

CAUSAE.

Auic. ibidem

FLVXVS Ventris, qui dicitur græce Διαρροια est alui profluuium diuturnum, copiosum, sine phlegmone, et exulceratione, de quo intelligere uoluit Auic. cum dicit; Et ex eis, quæ infantibus accidunt est uentris solutio, & proprie cū dentes nascuntur. Et de quo nūnc uerba facere, & curatio- nem perstringere institui; cuius causa duplex est; una à mate- ria calida; altera à frigida proueniēs; quæ à calida excitatur,

ut plurimum, fit à dolore ex dentium productione suborto; à frigida uerò ab aeris ambientis qualitate, uel à multitudine humorum superflua. Infantibus enim accidit uentris solutio, cum dentes nascuntur, & quidam sunt, qui dicunt, quòd sit propter superfluitatem salicam; sed fieri potest etiam alio modo; immò propterea quòd natura impedita in generando membrum, non bene digerit. Aliquandò etiam gignitur iste morbus à mala qualitate lactis serosa. **SIGNA**, si fluxus est à materia calida, excrementa erunt colore citrino intincta, & excernuntur cum aliquo acore, et sine mora. Si uerò à materia frigida, excrementa pituitosa, alba, et cum tormine excernuntur. Et si à lactis mala qualitate, experientia docebit, si periculum fiat. Prædicendum uerò est, in longis intestinorum leuitatibus, si ructus acidus fiat, qui prius non erat, signum bonum esse indicat. Et omnia uentris profluvia post ægri tudines acutas symptomata esse mortalia, quia corruptionem repentinam portendit. Curatio si rectè institui debet, in primis animaduertenda sunt ea, quæ iudicantur, & iudicata sunt integrè; nam neq; mouere, neq; nouare aliquid, siue medicamentis, siue aliter irritando, sed sinere oportet. Et si hoc paucum fuerit, non de eo debes laborare. Tota igitur curatio nature permittenda est; & si hijs enim, quæ lædere poterant, sic per ipsum fluorem corpus expurgatur. Verùm si profluuium ipsum perseveret usq; ad dies sex, uel septem ad summum spatium, & perseverantia ipsius periculosa est; aliquandò enim tormina, & febres excitat, uiresq; consumit. Propterea transactis diebus sex, si adhuc perseveret, Si nutricis lac peccat, tunc alia lactet infantem; postea si excrementa biliosa erunt;

SIGNA.

PROGNO-
STIC.
Hip.lib.6.a-
phor.1.

Auic. lib. 3.
F.16. trac. 1
cap. 2.

Hip.lib.1.
aphor. 20.

Auic. ibidem

VICTVS
RATIO.

victus ratio nutritici instituatur circa sex res non naturales, ad frigidum, & siccum uergens, prout indicatio nobis ostendit eo modo, quo praescriptum est in capite de alui profluuio nutritici in primo libro huiusce artis, qui legendus est; somni in infante sint longiores solito, caueat ne infans balneetur, et simplices fricationes fiant. Postea ei quotidie succurrendum est epithematis, quae comprimendi facultate praedita sunt, coepesce re conabimur, inspergentes lanae uel cuminum, uel anethum, uel apium. Proderit etiam semen rosarum inserere, & in uniuersum calefacientibus arefacere; Et succurrendum erit ei embrochando uentrem eius ex semine rosae, aut cymino, aut aniso, aut semine apij, aut uentri ipsius emplastrum superponendo, ex cymino, & rosis madefactis cum aceto, aut prout dicunt Arabes cum giauxes uel panico decocto cum pauco aceto. Et si non iuuerit hoc, haedi coaguli sexta pars drachmae unius, et quod est supra cum aqua frigida data erit; sed cauere oportet, ne ea die, in qua coagulum sumit ipse infans, lac emulgeat ne in ipsius stomacho coaguletur, & caseus fiat. Et loco lactis nutriatur ex uitellis ouorum, et ferculo ex pane, quod Itali panatella uocant, in iure carni cocto; uel si haec non suffecerint R. papaueris, granorum myrti, libani, thuris masculi, cyperi an. drac. s. coterantur omnia subtiliter, postea cum lacte nutritici q. s. aut syrupi de myrto misce, & infanti aliquid ex eo ad propinandum praebe. Conuenit etiam exhibere, si fieri poterit, syrupum de rosis siccis, uel de myrto, uel mium cydoniorum cum succo mentae, uel cum lacte nutritici, uel parum sanguinis draconis; Et uentrem quotidie mungere praestat oleo myrtino, de cydonijs, uel mastichino. Porro si a materia frigida, pituitosaque profluuium generetur, tunc uictus ratio institua-

tur

tur ad calidū, & siccū uergens, & stomacho adhibeatur saccus
 lus ex menta, absinthio, origano, abrotano, pulegio, et rosis sic-
 cis, et pulueribus caryophyllorum, cinnamomi, olibani, galāgæ,
 et similibus; inungatur etiā quotidie totus uēter, et stomachus
 ex oleis de absynthio, de spico, de myrto, et de cydonijs; Deinde
 R. pulueris galliæ, olibani, spodij, an. drac. s. miuæ cydoniorum
 ꝛnc. i. misce. & ex eo ad lābendum præbe; Vel R. cōfectionis
 de corneis, confectionis de sorbis, de mespilis an. ꝛnc s. corallio
 rū rub. seminum rosarum rubearum. acaciæ, hypocistidos an.
 scrup. i. misce, & cōterenda conterantur; postea cum succo cy-
 doniorum q. s. f. mixtura liquida, de qua quotidie infāti exhi-
 beatur manē, & uesperi drac. i. necnon parare poteris empla-
 strum hoc, si opus fuerit, R. farine ordeï, milij an. ꝛnc. ij. pul-
 ueris rosarum, thuris, croci, boli armeni, sāguinis draconis, ma-
 stiches, balaustiorum an. dr. i. s. lutei ouorum duorum, aceti
 fortissimi q. s. misce & f. emplastrum, quod calidum applice-
 tur uētri. Postremò si ex prædictis fluor non cōpescatur, tūc
 R. acaciæ, ceruse an. drac. i. opij grana ix. & s. a. f. supposito-
 riū, quo alui osculo intruso, statim arcere profluuium uidebis.

D E D Y S E N T E R I A.

C A P. VIII.

Q VAE à Latinis difficultas intestinorum, seu tormina,
 & à Græcis δυσεντερία uocatur, nihil aliud est, quā in-
 testinorum ulceratio cum phlegmone, & cruentorum, fæciq;
 similibus strigmentorum secretionem, nō sine alui intestinorūq;
 morso, ac cruciatu, cause plures sunt, sed in infante, aut
 ab aeris frigiditate, caliditate ue, aut à lactis acrimonia, &

Gal. lib. finit.
 med:
 DEFINIT.
 MORB.

CAUSAE

SIGNA.
Gal. lib. 6. de
loc. affe. c. 1

PROGNO-
STIC.

Hip. lib. 4. a-
phor. 24

Idē aphor.
26:

Idem lib. 6
aphor. 3.

Idem lib. 2.
aphor. 14-

Idem lib. 7
aphor. 24

Auic. lib. 16
trac. 1. c. 2.

VICTVS
RATIO.

serositate, humores generante, qui postea intestina paulatim erodunt, prout bilis, & pituita salsa. Signa sunt dolor uētris, punctio, & frequens deijciendi cupiditas, in qua frustra intestinorum cernuntur, excrementa sanguinolenta, saniosa cum excoriatione, & odore fætido; at quia materia, quæ ad intestina fluit semper peccat, aut in caliditate, aut in frigiditate. Propterea si materia erit calida, tunc excrementa erunt colore citrino, sanguinolenta, biliosa, & ægritudo uehemens. Et si fuerit à frigida intemperie, tunc exhibunt excrementa uinulenta, aquositate albida, & odore grauia. Verum si ab atrabile incæperit difficultas intestinorum lethalis est; Et à difficultate intestinorum habito, si ueluti carunculae exeant lethale est, quia carnem in his concrefcere, uel cicatricem induci nō speramus, Et in lōgis difficultatibus intestinorum inedia ex fastidio, malum, & cum febre peius. Et in profluuijs alui mutationes excrementorum iuuant, nisi ad mala mutatio fiat. Et à deiectione syncera difficultas intestinorum, malū; Et magna effusio sanguinis puri post dysenteriam, ualdè mala; Secundum, ulcera intestinorum perducunt ad hydropem. Tertium, conuulsio, uomitus, singultus, & conturbatio rationis post dysenteriam, mortem; Quartum, qui habet dysenteriam, et apparet post eius aurem sinistram, ueluti res nigra, similis orobo, cum uehementi siti, moritur in decima; & nō tardat, nec euadit. Restat ut de curatione ipsa (his peractis) uerba faciam, tamen si rarò morbus hic infantibus et præcipuè lactentibus contingat; nihilominus, si euenerit facta in primis experientia, si lac in causa erit, quod si erit, tunc alia nutrix (lactente infirmo) lactet ipsum infantem. Victus ratio institua

stituat^{ur} nutritici, circa sex res non naturales, habita prius ratione, & inuestigatione indicationis, an à materia calida, an à frigida proueniat dysenteria, eo modo, quo institutum est, capite de diminutione lactis ab alui profluuio nutriticis libro primo huiusce artis. Nec non medicamentorum ratio statuenda est cum inunctionibus, emplastris, & sacculis, qui stomacho, & ventri instituti sunt in præcedenti capite. Postea consentiente ætate, si possit fieri, infanti exhibeatur reubarbari electi, & mundi, contriti scrup. i. uel scrup. s. cū saccharo rosato, uel iure pulli, aut lacte nutriticis; Deinde perseverante morbo, si opus fuerit, sumat aliquid ipse infans ex istis syrupis, scilicet ex rosis siccis, ex menta, ex myrto, ex cydonijs, et similibus, ita ut opus est dissolutis cum aquis plantaginis, endiuie, et similium, & si ipse infans nihil ex ipsis syrupis sumere poterit, nutritici quotidie, si lactet ipse infans, in diluculo syrupus exhibeatur, hoc pacto, R. syrupi ex rosis siccis, ex myrto, miua, cydoniorum an. ꝛnc. s. aquarum plantaginis, endiuie, portulacæ an. ꝛnc. i. misce pro syrupo. Mox si opus fuerit, denuò cū fuerit facta aliqua digestio, reubarbaro contrito, materia peccans educatur. Ultimo loco excoriationem intestinorū lauare, & demum conglutinare opus est. Lauatur excoriatio clysterijs, hoc modo, paratis. R. aquæ ordeï lib. s. uitelli unius oui, sacchari rubei ꝛnc. i. misce, & f. clyster, uel R. lactis ouilli, uel uaccini, uel caprini lib. s. uel ꝛnc. viij. (aut plus, aut minus, etatis ratione habita) lei rosati ꝛnc. ij. sacchari rub. ꝛnc. i. misce, & fiat clyster, & quotidie lauare oportet excoriationem bis, aut ter in die. Ad conglutinandum excoriationem uerò, R. iuris carniū pinguiū ꝛnc. viij. albuminis duo-

MEDIC.
RATIO:

rum ouorum, adipis renum caprarum liquefacti drac. iij. gummi arabici drac. ij. misce, & f. clyster. Nec non ut citius conglutinetur, clysteribus iniungere poteris bolum armeniā, tragacātham in puluerē redactā an. dr. i. & loco iuris carniū, lac ouillum etiā conuenit. Et si excoriatio cum ulcere iuncta sit, tūc abstergere, & mundare, & demum cōsolidare ulcus operæpretium est. Ad abstergēdum fiant clysteres ex sero lactis, uel ex decoctione furfurum frumenti, uel aqua mellis. Et ad consolidandum, in clysteribus decoctum hoc inungito R. lētium, balaustiorum, corticum granatorum, sumachij, coriandrōrum, an. partes æquales puta M. s. bulliant omnia simul lento igne in s. q. aquæ, postea s. a. f. decoctio, cuius decoctionis R. unc. viij. pulueris boli armeni, terræ sigillatæ, sanguinis draconis, thuris an. drac. i. binos uitellos ouorum, misce, & f. clyster, & quotidie exhibeatur, usq; ad consolidationem.

D E T E N E S M O .

CAP. X.

SEQUITUR aliquandò, sed rarò, in ipsis infantibus etiam morbus ille, qui uocatur à Grecis Τενεσμος, & à latinis quibusdā tenesmus, et tinesmus, & ab alijs etiā tenasmus, ut à Plinio, qui nihil aliud est, quàm dispositio recti intestini ad partes inferiores pertinēs, in qua impetus, cupiditatesq; desiderii plures, sed paucae excretionēs sequuntur. Causa uel est in lōganone, siue recto intestino inflāmatio, de qua mea nō erit oratio, tãquā in paruulis ipsis infantibus superflua, uel prout plurimum accidit caliditas biliosa, aut frigiditas illuc ab humiditate pituitosa, & crassa collecta, excernēdi cupiditatem inducens.

Plin. lib. 28.
cap. 14.
Gal. lib. finit. med.
DEFINIT.
MOR B.
Paul. lib. 3
cap. 41
CAUSA.

Auic. lib. 3.
F. 6. trac. 1
cap. 16.

cens. Signa sunt desidendi cupiditas, cum conatu ad excernē-
 dum; ubi primo pingue, deinde cruentum egeritur. Et facilius
 curatur tenesmus, quod nō sit post dysenteriā. Et Paulus etiā
 asserit tenesmum per se ortum, aliquātulumq̄ progressum cō-
 quiescere. Victus ratio igitur nutrici instituat, si infans ad-
 huc lacte nutritur, si erit à materia frigida, prout signa, et ex-
 cremēta indicabunt, ad calidum, et moderatē siccū uergēs; &
 caueat à ualdē stypticis, et cōstringētibus. Et si prouenerit à
 materia calida, biliosa, tunc uict' ratio instituat, ad frigidū
 moderatē, et humidum uergēs, et caueat à uino; Et cum tu ci-
 bas, cibus eius sit lac recēter mulctum, decoctum, quoniā reti-
 net fluxum de super, et lenit locum, et caueat à uino, à ualdē
 amaris, acris, salsis, acetosis, et ab oībus, quæ fæcē exsiccāt, et
 exasperāt. Indicatio curationis ipsius tenesmi, uertitur ad cau-
 sã ipsius morbi; et tripliciter diuiditur. Prima, prohibitio mate-
 riæ imbibitæ in intestino. Secunda eius resolutio. Tertia est se-
 datio acuitatis materiæ, et malæ cōplexionis eius. Propterea
 quoad prohibitionē materiæ; si fuerit causa apostema calidū,
 stude in retinendo id, quod currit ad apostema; idest caue à re-
 bus calidis, & cum imminutione cibi, prout à nobis decretum
 est, immò ieiunet. Verūm quod ad resolutionē attinet, si fuerit
 fæx sicca, cura cum clysteribus lenitiuis, puta cum lacte uacci-
 no, aut aqua ordeī calido, cum albumine oui, aut oleo rosaceo,
 aut iure carniū simplici, ut mollietur, aut cum cerato ex oleo
 chamæmelino, aut anethino, cū bdellio, et cera uēter mollifice-
 tur, aut cum oleo calido simplici, in quo ponas spongiã, et appro-
 pinques loco. Quod uerò ad se dationē acuitatis materiæ peccā-
 tis attinet; Si fuerit causa frigus adueniēs cū potionibus, &

SIGNA.
 Auic. ibidem
 PROGNO-
 STICA.
 Paul. ibidem

VICTVS
 RATIO.

Auic. ibidem

RATIO
 MEDICA-
 MENT.

Auic. ibidem

clysteribus calidis; prout uaporationibus cum pannis calidis, et cum furfure, cum quo uaporabuntur anus, et coxae, et pecten, et emunctoria, et sedeat infans super milium, et salem calefactum, et prius ambobus in panniculo positus, aut fomentetur anus, cum spongia expressa ex aqua calida, quae prius ebullierit cum rebus anodynis, ueluti chamæmelo, pulegio, thymo, origano, calamintha, rosis, seminibus anisorum, fenugræci, lini, postea statim post fomentationem inungatur anus oleo chamæmelino, anethino, et de cydonijs. Vel abluatur ipse anus uino calido, et oleo omphacino mistis, aut sedeat infans in balneo aquae calidae, uel sedeat super terram calidam. Nutrix praeterea si teneasmus excitatur à frigidis, et humidis, quotidie, mane, ieiuno stomacho, sumat cum iure carniū drac. i. istius pulueris. R. seminum anisorum, nasturcij, cumini an. drac. ij. torrefiant; postea s. a. f. puluis subtilissimus, et si etiā scrup. i. cum lacte de ipso puluere infanti praebere poteris quotidie, mirum iuuabit; si tamen, ut dictum est, teneasmus erit à materia humida, et frigida, quoniam si fuerit à materia calida nocebit.

DE ALVI CONSTRICTIONE.

CAP. XI.

DESCRIP
MORB.Auic. lib. 1
F. 3. doc. 1. c.3:
Hip. lib. 3. a-
phor. 25.Gal. ibidem
in comm.

CAUSAE.

Gal. lib. 2.

aphor. 20.

CONSTRICTIO siue astrictio alui, quae graecè dicitur *σπασμός*, accidit interdum in infantibus, et ijs praesertim pueris, qui crassissimi sunt, et aluos duras habent; causa, ut plurimum est, crassities, quae sua frigiditate à partibus uentris, bilem, quae deiectionem stimulat, expellit; Quapropter excrementa, sine ipsa bile agrè excernuntur, uel etiam ge

nera

neratur ob longiorem solito somnum, uel si infans assuetus fuerit ad balneum, & fricationes, propter earum carentiam, uel quia si bilis aliquo modo petat ad aliquid membrum supra petus, adeo ut ad hepar, & ad aluum nihil fluat. Vel propter cibi maiorem, aut minorem assumptionem, quam hepatis, uiribus congruat. Vel ob retentiuæ robur excrementa exsiccans. Signa per se satis manifesta sunt. Propterea prædicendum est, infantem ipsum ab alui siccitate, aut a strictione facile corripit, a uentris, uel stomachi, uel capitis dolore, et ab alijs diuersis aegritudinibus. Indicatio autem istius curationis perficitur, si in sex rebus non naturalibus, nutrix regatur ijs, quæ habent facultatem calefaciendi, et humectandi. Infans igitur quotidie fricetur, & balneetur; postea succurrendum est cum supposito ijs ex stercore muris, aut ex solo melle, uehementer coctum, aut cum mentastro, aut cum radicibus ireos, sicut sunt, aut combustis, aut ad comedendum detur eis parum mellis, aut terebinthinae, secundum quantitatem unius ciceris, & uenter eius fricandus subtiliter est oleo, aut liniatur ipsius umbilicus felle bovis, & ut dicunt Arabes buchormariem, idest cyclamino. Nec non clysterijs ex iure carniũ, uel decoctione herbarũ quatuor communium, uel ex oleo dulci oliuarũ, uel amygdalarũ dulciũ addendo, si opus fuerit, clysteribus, parum mellis rosarii, & suppositorijs parum salis gemmae, & hieræ picrae.

SIGNA, PROGNO- STIC.

VICTVS RATIO.

Auic. ibidem MEDICA- MENT. RATIO.

DE INFLATIONE VENTRIS.

CAP. XII.

ACCIDIT etiam infantibus morbus ille, quẽ uentris inflationem Latini, & Græci $\epsilon\mu\phi\upsilon\sigma\tau\eta\mu\alpha\ \gamma\alpha\sigma\gamma\omicron\varsigma$ uocant,

DESCRIP- TIO MORB. CAUSAE.

X qui

Gal. lib. 3. de
sympt. caus.
Paul. lib. 3
cap. 38

SIGNA.

Alexander
Tral. li. 9. c. 2

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Paul. ibidem

qui prouenit à spiritu flatuoso, & calore imbecilli existente, generatur in intestinis, & peritoneo, & etiam quandoq; colligitur in uentriculo; sed ego etiam expertus sum prouenire in ipsis infantibus, quasi hydropem ab aquositate lienis, aut hepate obstruente, propter malam uictus rationē à nutrice præteritam. Et præcipue in ijs infantibus, qui comedere incipiunt uel qui antè temporis usum ab lactati sunt. Signa si ab aquositate, propter uiscerum obstructionem prouenerit, erunt tumor, tensio, & durities in hypochondrijs. Si uero à flatuosa materia uenter intumescat, tunc percussus ipse instar tympani, sonum edit; communiter autem uentris inflatio spirandi difficultatem, tumorem, grauitatem, ac uitiatum calorem inducit. Et morbum à flatu facile curatum iri prædicendum est; ab aquositate uero, & obstructione, curatio difficilis est. Victus ratio instituat uergens ad calidū, & siccū. Et indicatio cū aperiētibus, et emollientibus, si uiscera sunt obstructa, succurrendū esse demonstrat. Nutrix caueat ab aqua, ab oleribus, ab humidis, à leguminibus, à crassis frigidis, & duris, & à rebus flatuosis, uescatur cibus calidis, & exsiccantibus, & boni succi, & facilis concoctionis. Quotidiè exercitio incumbat, uitet diurnum somnum, post cibum, alius excernat, & præcipue in infante, uel sponte, uel arte. Et si à spiritu flatuoso prouenit, tunc curationis indicatio est corpori raritatem inducere, & attenuare ipsos medicamentis afferentibus calorem, competit elixantes oleo cymini, apij, herbe rutinalis, & dauci semen & eo calido uentrem inungendo. Cōuenit etiam decoctum nepetæ, admisto mellis exiguo, & piperis drachma, et uentri superpositum; sufficit etiā forus ex mi-
lio

lio. cucurbitula uerò amplissima umbilicum undiq̄ comple-
 Etens sæpenumerò liberat. Fomentationes etiam, uel ex rebus
 anodynis, uel ex summitatibus sambuci, & ebulli in uino al-
 bo ebullitis flatu discutiunt, & morbum tollunt; si uerò pro-
 pter obstructionem lienis, aut hepatis ab humore crudo, aut
 aquoso inflatio facta sit; tunc in primis, si infans sit in ætate
 cõpetenti, paulatim à lacte dimoueat. Nã lac dare, quibus
 hypocondria suspensa murmurant, malũ est; postea cũ fomen-
 tationibus ex rebus anodynis ebullitis in uino albo, quotidie
 manè, et uespere succurrendum est, per horã unã antè cibũ, po-
 stea statim cum inunctionibus emolliendũ est iecur, uenterq̄,
 et præcipuè si ipsum iecur obstructum sit ex oleo ex absynthio
 confecto, uel ex eupatorio, ex chamæmelo, ex spica, & simili-
 bus calefaciētibus moderate. Nec nõ cũ emplastris ex absyn-
 thio, chamæmelo, et rebus anodynis, et farinis, seu pulueribus
 fænugræci, seminũ lini, et anisorũ. Lienis uerò succurrendũ est
 cum fomentationibus prædictis ex rebus anodynis, et radicibus
 capparorũ, asparagorũ, cetrac, cetaureæ minoris, et aceto acerri-
 mo decoctis, et cũ oleis ex capparibus ex lilio, ex ruta, et anethi-
 no, et ex amygdalis amaris, et similibus, et cũ emplastris de me-
 lilotto, et ceratis ex ammoniaco, bdellio styrace, opponace, &
 galbano, ex adipe gallinaceo, medulla ceruina, et puluerib, sco-
 lopēdrij, corticũ capparorũ, aceto dissolutis, et secundũ artem
 paratis, & si fieri poterit, infanti præbeatur, tã propter lienis,
 quã propter hepatis obstructionem, aliquid reubarbari contri-
 ti, uel cum passulis præparati, uel cum saccharo rosato Verũm
 si cũ passulis quotidie cochleare unum exhibeatur, si cum sac-
 charo ros. scrup. s. de tertio in tertium exhibeatur, secundum

Hip. lib. 5. a-
 phor. 64:

Hip. lib. 5. a-
 phor. 64:

Hip. lib. 5. a-
 phor. 64:

Hip. lib. 5. a-
 phor. 64:

exigentiam ætatis; poteris etiam cum ferculo, quod uocant panatellam exhibere drac. i. quotidie pulueris cetrac, si lien affecta sit; nam mirum in modum confert, obstructions aperiendo. Quibus rationibus medicamentorum, adultos etiam hac affectione laborantes sanauit, ut mihi testis est ANTONIVS BEFFA de Negrinis, uir nobilis Brixienſis, in studio bonarum literarum à pueritia uersatus, & uerè ad fœlicia, & elegantia carmina diuina quadam propensione nature, & ingenio fœlici pangere natus, & mei amantissimus, qui in Augustino eius fratre, liene laborante, hanc rationem medicamentorum (me consulente) fœliciter expertus est.

D E L V M B R I C I S.

C A P. XIII.

Hip. lib. 3. aphor. 26.

Gal. ibidem in comm.

TAMETSI lumbrici, qui à Græcis *λυμνες* uocantur in ijs infantibus qui magis adoleuerint, ut plurimū contingāt, scilicet ijs, qui mediā habent ætatē, inter illos, qui iā dentes ediderunt, & qui sunt pubertati proximi, quoniam in ipsis tenellis infantibus (ante dentiū productionē, uel cibi solidi comestione) propter imbecillitatem caloris innati minimè, et in adultioribus materia idonea est, ad animalium talium generationē; nihilominus testor ego uerè me infantes bimos, uel circa à lūbricis sæpè uexatos uidisse, & curasse; propterea ab huiusce artis nostræ libris, curationē ipsorū resecādā haud quaquā censeo. Lumbrici igitur uidentur, prout alijs animalibus proportionaliter gigni, qui non ex semine, sed ex putredine habent generationē, quæ admodū in magno mūdo, ita & in corpore humano sunt genera ipsorū; quorū unū est teretū; alterū latorū;

ter

DESCRIP-
PTIO
MORB.
CAUSA.
Arist lib. 5.
de nat. ani-
mæ cap. 19.

tertiū ascaridū. Ascarides autem sunt tenues quidā lūbrici, qui in parte præcipuè inferiori crassi intestini gignūtur. Aliud uerò genus lūbricorū est rotundorum, hoc est teretū qui in superioribus magis intestinis generātur, adeò quòd ad ipsum quādoq̄ uentriculum ascendunt; Multò uerò plures hi, quā ascarides gignūtur in pueris. Rarior autē lambrici lati est generatio, qui et est lōgisimus, & sæpè per tota extenditur intestina. Verūm quoniā de hoc genere nullā fecit Hip. in infantibus, tāquā superfluā mentionē, loquens de morbis ipsis infantibus contingentibus; propterea de ipsis tantummodò rotundis, siue teretibus, & ascaridibus lumbricis, non tantum ab ipsa aucto-ritate ipsius Hip. excitati, quantū ab experientia edocti; erit intentio nostra uerba facere; in infantibus. n. fateor ego ingenuè nūquā uidisse alterius, quā rotundæ formæ. Causa igitur istius agritudinis est putredo, quæ nascitur, ut plurimum, ex crassa, et pituitosa materia. Signa rotundorum sunt hæc, in superiore uentriculum procurrunt; proinde sequitur incredibilis morsus stomachi, uentris, & intestinorum, per os nō raro eijciuntur, nōnullis uerò per nares, et magna quidē ex parte cum febre existunt, & cum tusi exigua, siccitate, in somno tremore, et præter cōsuetudinē excitatione, clamore, terrore, singultu, et extrā os linguæ missione, oculorum clausura, et aliquādo tæditurnitate, et cum molestia uigiliarum, et ira, et dentium fremitu, et comestione superuacanea, præsertim si infantes fuerit quidā eorum neglecti motu, pulsuq̄ destituuntur, ac refrigerātur, tenuē, ac frigidum sudorē exsudant, in facie color rubrus apparet, et uariatur, prostratio appetitus, decubitus transmutat̄ nauſeabundi, multis etiā aluus descendit, corruptos cibos

Gal lib. 14.
met. med. c.
15. & 18. &
19.
DESCRIP
MOR B.
Gal lib. 3.
aphor. 26. in
comm.

Hip. ibidem

CAUSAE.

Gal. ibidem

SIGNA.

A etiis lib. 9
cap. 19.

paul. lib. 4.
caP. 57.

Acti. ibidem egerens, & in modum tympani uenter eis inflatus, sonū edit,
 & oculos quidā sanguine suffusos habent. A scaridum uerò
 Paul. ibidem signa sunt, uehemens pruritus in imo uentre, et quandoq; usq;
 ad animi deliquiū, grauitas præcordiorū, & dorsi, ac assidua
 Gal. ibidem ad egerendum irritatio. & excrementa, quæ excernuntur gra-
 uè olent, ueluti apparet in iumentis, malè cibū cōcoquentibus,
 quorum malā concoctionem fætor indicat excrementorum.
 Signa autē omnium lumbricorum cōmunia sunt, oris fætor,
 deliriū, lethargus, dolor capitis, palpitatione cordis, uomitus cre-
 ber, & imbecillis pulsus, qui in infantibus ipsis creberrimus est
 à natura, distentationes comitiales, oris spuma, tormina, et co-
 lici dolores, & interdum alui suppressio. Præfagia autē, quæ
 ex lumbricis sumuntur, sunt hæc, lumbricos quoq; teretes eun-
 te in iudicationē morbo, descendere idoneum est; magnā autē
 curā habere cōuenit, circa eorum curationem, præsertim tere-
 tum, nā multi nulla lumbricorum cura habita exesi ab ipsis
 sunt, et conuulsi interierūt; alij dicunt se lumbricos uidisse,
 qui ex inguinibus ægri eruperint; Et alij etiā prout IOHAN-
 NES Baptista Caballaria, uir doctus, et in arte medica clarus
 honorifico stipendio publicè à Cōmuni Meduli in agro Mātua-
 no cōductus, qui asseruit mihi se lūbricos uisisse, qui ex umbi-
 lico eruperint cuiusdā infantis annorum trium, plus minus.
 Paul. ibidem Paulus uerò inquit, circa febrium initia geniti lumbrici sub-
 sistētia ex subiecta habent corruptione, circā cōsistēdi uigorem
 ex morbi malignitate, circā declinationem omninò ad melius
 proficiunt. Et lumbrici in febribus, et absq; febribus fiunt mul-
 titudine, magnitudine, colore, & tēpore inuicē differētes; dete-
 riores uerò sunt maiores minoribus, multi paucis, rubri albis, et
 uiuent

signa (cōm.)
 mibidi qit

PROGNO-
 STIC.
 Hip. lib. 2.
 prognost.
 tex. 18.

Paul. lib. 4.
 cap. 57.

Paul. ibidem

Paul. ibidem
 cap. 58.

Aetius ex He-
 rodoto lib. 9
 cap. 39.

uiuētes mortuis. Et in incipiētibus acutis morbis, si lumbrici
 teretes uiui deijciūtur, pestilētes morbos indicāt; inclinātibus
 autē mortui, malū, inter utrumq; tēpus quoquo modo appareāt,
 malum est; Lumbrici etiā deiecti sanguine conspersi, malum;
 Et ex ipsis lumbricis frequēs in infantibus anhelitus frigidus,
tumescēte adhuc corpore, lethale, sequēti .n. die mortem prae-
 nuntiat; sunt etiā quidā; Asaharauij fortasse auctoritate per-
 suasi; qui dicunt, ascaridibus infestos breuioris uitae fore; haec
 de prognosticis. Restat ut de curatione uerba faciā, quae, ut no-
 bis indicatio ostendit, perficitur hoc pacto: Et primo quod ad
 uictus rationē attinet, aer ad calidum, & siccum uergens eli-
 gatur. Nutrix (si infans lacte nutritur) caueat à somno diur-
 no post cibum, & nocturnus sit secundum solitum, caueat pa-
 riter ab ocio, & exerceat se bis in die, per horam, antè cibum,
 & secundum consuetudinem. Aluus quotidie excernat, & } *balani usus*
 praecipue in infante, si non sponte, cum molli balano ex melle,
 & sale gemma parato, uel clystere cōmuni. Animi affectus
 omninò uitādi, sunt, cibi sint boni succi, et facilis cōcoctionis;
 & in omni lubricorum genere abstinentia maxime prodest,
 qua eorum generatio prohiβetur. Sed cum infantem infestāt,
 tunc exiguo cibo, seu lacte, frequenti tamē, utendum est. Ne
 lūbrici morsus inferāt, comedat ipsa nutrix panē bene fermen-
 tatum (azymus .n. lumbricos generat) et cum modico sale, &
 seminibus anisorum bene subactum, & satis coctum, carnes
 uitulinas, ueruecinas, hēdinas, & gallinaceas, & auium ter-
 restrium; Inter olera, si nō adest febris, comedere poterit in fer-
 culis, nasturcium, betā, mentā, petroselinum, abrotanū, absin-
 thium, apium, sinapim, cappares, raphanum, acerosam, &
 se

VICTVS
 RATIO

balani usus

semina brassicæ, et erucæ, et oleosa conueniunt. Et si alui pro-
 flusium adsit, ex quo lumbrici magis abundare solent, tunc
 misceantur in cibo, et ferculis, præcipue ea, quæ descripta sunt
 capite de alui profluuio. Et caueat à leguminibus, nihilomi-
 nus lupini conueniunt. Et iura cicerum rubeorum; caueat à
 piscibus, à cibus dulcibus, frigidis, & ualde humidis, crassis,
 et uiscosis, & breuiter in uniuersum, omnia calefacientia, ex-
 siccantia, incidentia, acria, amara, salsa, acida, & attenuan-
 tia conueniunt. In potu uinum conuenit, sed aquosum. Ha-
 ctenus de uictus ratione. Ea uerò, quæ ad medicamentorum
 rationē attinent, qua potero breuitate perstringere conabor; à
 suffimentis loci, ubi decumbit infans, incipiens. Ignis igitur in
 cubiculo succēdatur, si fieri poterit, ex lignis iuniperi, aut citri,
 aut persici, odoramenta fiant ex coma absinthij, rutæ, et folijs
 persici, & ex myrrha, & aloe, uel ex rosis, santalis, muscho,
 ambra, caryophyllis, thure, & gallia moscata. Deinde ea,
 quæ in primis lumbricos necant, sunt exhibenda; Etenim
 dum uiuunt semper occasionem nocendi habent; Inter ea
 uerò, quæ miram habent uirtutem necandi lumbricos, est
 aloe; Et quoniam pueri aloem non admittunt, propterea à in-
 strumento quo os diuaricatur supinis, fasciola ipsis uiolenter
 detentis, ore distento per clysteridium quoddam, fistula nō
 fragili munitum, inuitis aloem quantum poterit interius
 transmissam inijciamus; quæ quidem admiranda curan-
 di ratio puerorum moleste aloem ferentium est; sed si fieri
 poterit, ut cum lacte nutricis exhibeatur aloe; uel cum
 oximelite simplici ad pondus diobolorum trium, cum pauco
 puluere cornu cerui deusti. Vel ipsi infanti præbeatur
 si

RATIO
 MEDICA-
 MENT.

Aloes

Paul. lib. 4.
 cap. 57.

Dosis

Paul. ibidem

si febris non adest, aut saltem si est exigua, chamamelorum, uel mixariorum decoctum, & choclearia duo olei immaturi, amarissimi exhibeantur. Amara enim lumbricos enecant. Et cunctis uerò tam infantibus, quàm adultis febrientibus, & non febrientibus confidenter exhiberi possunt, etiam si trimestres fuerint infantes. Vermes terreni in puluerem resoluti cum sapa, & si sapa non admittunt, cum hydromelite, aut ut libet, præbeto, nihil ueritus, neq; utilitate contempta septemnumero dato, cataplasma etiam confici poterit ex lupinorum farina in hydromelite decocta, imponendum uentri, cui aliquandò etiam bryoniae, & filicis, tormentillæ radices adijciantur. Umblicus autem felle taurino expleatur, aut melanthio cum lacte muliebri trito, aut absynthio, aut abrotano, aut bryonia, pinguibus, ficibus admistis, uel R pulpæ colocynthidis, fellis taurini an. partes æquales misce, et cū succo absynthij q. s. f. emplastrū, et umbilico superponatur; poteris etiam dorsi spīnam uniuersam ex medulla ceruina inūgere; Et bouis talus uustus, cum lacte potus, lumbricos teretes educit. Ego uerò sæpè fœliciter expertus sum hunc puluerē ad pondus unius drachmæ eum indifferenter exhibendo, tã infantibus, quàm adultis, cū febre, & sine febre, uel cum lacte nutricis, si æger lacte nutritur, uel iure pulli, uel uino albo, si uinum bibit, uel cū syrupo de acetositate, aut corticib' citri potatū; qui hoc modo paratur, R musci marini, seminis origani, seminis citri, portulacæ, cornu cerui uusti an. dr. i. pulueris, quē lūbricorū uocāt, semencinæ, seu corallinæ an. dr. ij. seminū mētæ, absynthij an. dr. i. misce, et s. a. f. puluis subtilis. Nec nō inūgere etiã so-

Decoctum
oleum.

Aeti. ibidem

Act. ibidem

vermes Terreni

cataplasma

umbilici Minis

alia

Gal de cōp.
theriacæ ad
Pisonem.

Gal. ibidem

Puluis

Mitridan et The.
na et usus

I data

*Pulvis uermes
elucens.*

Dosis in for. poti

dato electo; uel ex theriaca, quā ille optimus simpliciū medica
mētorum cognitor FRANCISCVS CALCEOLARIVS clarā
Veronæ cōposuit, adeò ut ea ad lōginquas regiones pretio tradu-
cta, sicuti ego testis sum a' Clariss. Medicis, Liguribus, Pedemō-
tanis, Bononiēsis, Mātuanis, Brixianis, Tridētinis, Venetis,
Germanis, et alijs quā plurimis assidue pro indigentibus poni-
tur in usum summa cū laude ipsius Calceolarij. Vel alio mō,
pulvis miræ uirtutis ad lūbricos educēdos, tā teretes, quā asca-
rides, hoc modo paratur R. reubarbari, agarici, scordij an. dr. i.
musci marini dr. iij. corni cerui usti, seminum portulacæ an.
dr. i. aloes illotæ dr. iij. s. misce, & s. a. f. puluis, de quo scrup. i.
cū uino, uel cū iure carniū, uel cū syrupo de acetositate, aut de
corticibus citri infantibus innoxie exhibetur. Et si infans pa-
rum adoleuerit ex ipso puluere scrup. ij. ex succo mēte, aut ab-
synthij, pilulas tres cōficere poteris, et ipsi infanti præbere. Verū
si lūbrici infestāt cum alui fluore infantē; etonim cessante fluo-
re, ut plurimū lūbrici quiescūt; procurādum est ut aluus post
quartum, aut diem sextum ad summū, astringatur modis, ac-
legibus institutis in hoc libro, capite proprio de alui fluore. Et si
astricta pariter fuerit aluus citā da est modo instituto, capite
proprio et eodem modo, cum uomitu, singultu, et alijs sympto-
matibus succurrendum erit secundum proprias curationes.

DE INFLAMMATIONE UMBILICI.

CAP. XIII.

Hip. lib. 3. a-
phor. 24.
DESCRIP-
TIO MORB.

CAUSA.
Gal. ibidem
in comm.

CUM cōtingere interdū soleat paruis, et nuper natis pueri-
lis præter alias ægrotationes, etiā umbilici inflammatio,
quæ græcè dicitur φλεγμονή ομφαλον. Propterea mihi uidetur, ra-
tioni cōsonum esse curationē ipsius affectionis perstringere. In-
flāmatio igitur ipsa prouenit ab incisione ipsius umbilici, recē-
ter

ter. n. natis infātibus accidūt, nō secus, ac si qua alia pars foret
 ulcerata, aut à dolore præcisionis, aut ab aere, aut à ligatura
 perperā facta, excitata. Indicia satis nota sūt, quoniā uisu pa-
 tēt. Vndè præsagia hæc sumūtur; si recte, & statī curetur hic
 morbus facile sanabitur. Verū animaduertēdū est, ne natura,
 quæ pridē in utero matris urinā huc deferebat isti functionis
 nōdū oblita propter corrosionē ipsius inflātionis denuò lotiū
 ibi nō trāsmitat, et difficilē curationē reddat. Propterea à pri-
 mis instituaturs uictus ratio, uergens ad humidū, et moderatē
 calidū; nutritrix caueat à uino, ab aromatibus, ab alijs, à cæpis,
 porris, raphanis, acetosis, salsamētis, à leguminibus, à flatuosis,
 ab oleribus, præter spinachiā, atriplicē, mētā, petroselinū, lactu-
 cā, et blitū, et caueat ab ijs, quæ ualdē calefiūt, et à cibis grossis,
 et difficilis cōcoctionis, exercitationi uacet, bibat iura carniū,
 uel aquā cum seminibus coriandrorū coctā, Aluus quotidie ci-
 tādā est in infante, aut spōte, aut balanis ex melle. Postea sta-
 tī debemus lenire dolorē cū emplastris, et inunctionib; hoc pa-
 cto paratis R. maluarū decoctarū et contusarum m. i. farine
 ordeï, lupinorum, fœnugræci an. drac. ij. olei rosacei, pinguedi-
 nis gallinæ, butyri an. drac. iij. misce, & s. a. f. emplastrum, et
 calidum applicetur umbilico, maturat. n. & dolorem sedat.
 Vel R. medullæ panis frumentacei tritæ unam, lactis uaccini
 q. s. misce, et lento igne parū bulliāt. Postea adde croci scrup.
 i. olei rosati ꝛnc. i. misce et f. emplastrum, calidūq; applicetur.
 Si uerò inflammatio uenerit ad suppurationem, tūnc cum un-
 guento ex cerusa, et lithargyrio manu chirurgica curetur; uel
 ex isto linimento R. terebenthinæ ꝛnc. s. uitelli unius oui,
 oletrosacei ꝛnc. ij. misce, & confice linimentum, ex quo pan-

SIGNA.

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

niculi linei infusi superponatur, feliciter. n. Et sine dolore curant. Vel R. pulueris nardi celtici ꝛnc. s. terebinthinae ꝛnc. iij. olei sesamini, amygdalarum dulcium ꝛnc. i. misce, et f. linimentum.

Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 3.

DE TUMORE SEU EMINENTIA VMBILICI.

CAP. XV.

MORB.
DESCRIPT.
Auic. lib. 1.
F. 3. doc. 1.
cap. 1.
CAUSAE.

SIGNA.
PROGNOSIS.

Gal. lib. 11.
met. med. c.
11.

VICTVS
RATIO.

ACCIDIT etiã aliquandò in ipsis infantibus tumor ipsius umbilici citrà inflammationē, qui græcè uocatur ομφαλου οιδμα. causa est, uel multus fletus, uel uociferatio, aut tussis, aut casus, aut materia ibidem aquosa, uel flatuosa decurrens. Signa innotescunt satis. Propterea prædicendum est affectionem ipsam faciliè admittere curationē, si recte, et citò curetur, nec cum mora, plus, quàm, conuenit trahitur de necessitate ad cauterium ueniendum sit. Quapropter cum in quocunq; morbo semper adest, quod fit, et quod factum est; quod fit, debemus prohibere, et quod factum est resoluerē, et euacuare; unde si causa ex ploratu infantis proueniet, ueluti ut plurimū euenit, tunc statim ad prohibendum quod fit, et ad somnum conciliandum, recurrendum q̄ est, ut à nobis descriptum, et institutum est capite proprio, libro secundo huiusce artis, ad quem se referat lector; Et ita si à tussi oriatur pariter recurratur ad proprium capitulum in libro hoc. Ad resoluen dum uerò, quod factū est, ut sumitur ex istius morbi indicatione, in sex rebus non naturalibus uictus ratio instituat; si lacte nutritur infans nutriti, ad calidum, et siccum uergens, et caueat à rebus flatuosis, frigidis, et humidis, tam in cibo, quàm in potu, et cibus utatur boni succi, et facilis concoctionis, in quibus aliquid misceatur, quod habeat facultatem expellendi flatus, cuiusmo.

eiusmodi sunt, semina anisorum, coriandrorum, fœniculi, quotidie aluus, tam in ipsa nutrice, quam infante excernat sponte, sin minus arte, balanis ex melle, & sale gemma confectis, in infante citanda erit, & caueat ne ipse infans ploret, uociferetq̃, nec motum faciat, et supinus, sine panniculatione decubat. Ad locum autem affectum conuenit emplastrum hoc adhibere R. pulueris amei drac. iij. albuminis ouorum duorū, misce, & cum stuppa applicetur, & fascia stricte ligetur. Vel R. pulueris myrrhæ, corticum cupressi, & nucū earum, aloes, acaciæ, mastiches, lupini amari usti, amei an. drac. i. albuminis ouorum q. s. misce, & f. emplastrum, & cum stuppa applicetur. Nec non ego sepè expertus sum fœliciter sequens emplastrum in infante bimo, qui triduò sanatus est. R. pulueris thuris, myrrhæ, mastiches, collæ, siue glutinis piscium, sarcocolle, psyllij, aluminis, carabe, nucum cupressi an. dr. i. antimoniij, croci, aloes non lotæ an. dr. s. albuminis ouorum q. s. misce, & cum stuppa umbilico applicetur, & stricte ligetur. Vel post fomentationem ex decocto corticum mali punici, balaustiorum, acaciæ, myrti sumachi an. partes æquales, emplastrum hoc administra, R. picis, aloes, thuris, mastiches, terræ armenie, sanguinis draconis, luhargyrj, resinæ, ammoniaci galbani, gallæ, uisci quercini, lapidis hæmatitis, seui hircini, pilorum leporis, corticum granatorum an. drac. i. misce, & omnia contundenda contundantur, & in decoctione præordinata macerentur, postea adde albuminis ouorum q. s. misce, & f. emplastrum;

MEDICAMENT.
RATIO.
Auc. ibidem

Hip lib. 3. a-
phor. 26.
Gal. ibidem
in comm.
DESCRIP-
TIO
MORE.
Gal. ibidem
Paul. ægin.
lib. 3. c. 45.
CAUSA.
Gal. ibidem

Gal. lib. 2
de nat. hu-
man. rex. 13.
SIGNA.
Gal. lib. 1. §
loc. affe. c. 1.

Auic. lib. 3.
F. 18. trac. 2.
cap. 16.
PROGNO-
STIC.

Auic. ibidem

Hip. lib. 1.
aphor. 14.
Gal. ibidem
in comm.

IN Infantibus, qui magis adoleuerint, .s. qui habent ætatem
mediam inter illos, qui iam dentes ediderunt, et qui sunt pu-
bertati proximi, morbus ille, qui calculosus uocatur à Latinis,
et à Græcis λιθιασις, contingit, immò calculus, aut lapis ipse
maximè propria passio est talium puerorum in uesica. .s. in ea
.n. concrecere consuevit, propter edacitatem, ex qua non pau-
cos crudos humores coaceruant, ex quibus pars crasior unà cū
urinis ad uesicam perueniēs, fit lapidum generationis materia.
Accedit altera causa uehementia caliditatis. Signa lapidis
in uesica sunt urina, similis aquæ, in qua subsident sabulosa
quædã; laborãtes assiduè pudendum scalpunt, idq̄ uel laxum,
uel intentum præter modum; postea de repente urina suppri-
mitur, doloresq̄ in eodem loco permanentes. Quòd uerò ad præ-
dictionem attinet, scire oportet in illo, in quo est sedimen areno-
sum, nō facile aggregari lapidem; materia .n. non est coarcta-
ta; sic autē habeto, morbum hunc (ut inquit Auicenna) parum
accidere infantibus, & mulieribus, proprie lapis in uesica, quo-
niã uesica earum ad exteriora breuior, ac latior est, et pauco-
rum anfractuum, quæ sentētia uera esse potest in mulieribus;
quoad generationem, quia ex fluxione menstruorum facilius,
quàm in uiris omnia superflua expurgantur, & calorem non
adeò uehementem habent, ut materia in lapidem facile uerti
possit; uera etiã esse potest, quoad expulsionem in infantibus, et
mulieribus propter breuitatem meatus, & anfractuum uesi-
cæ. In pueris uerò, qui habēt plurimum caloris innati, et multa
humiditate abundāt; etsi meatus breuiiores habent, tamē sunt
angus

angustiores, quàm in adultis. Verum esse potest, ut generatio calculi in uesica, sit maxime propria passio ipsorum; Et si citò non curetur, cum induratus ualde, et in lapidem redactus erit calculus, & adeò magnus, ut per collum uesicæ exire non possit, necessario deueniendum erit ad incisionem, quoniam uix eo tempore frangitur in uesica. Reliquum est, ut de curatione uerba faciam; Et primo uictus ratio secundum indicationem instituat ad calidum; et humidum uergens, et nutritrix, si infans lacte nutriatur, caueat à somno diurno post cibum, & ab otio, exercitationi incumbat; alius tam in ipsa, quàm in infante, uel sponte, uel arte, quotidie excernat, caueat à crassis, uiscosis, flatuosis, & qui sunt difficilis concoctionis, & mali succi, cibus. Deinde quoad rationem medicamentorum in cibo, ut in ferculis, quotidie comedat ea, quæ habent uim frangendi lapidem, prout saxifragiam, cetrac, lithospermum, polygonum, flores genistæ, cinerem, uel puluerem leporis adusti, bdellium, cardamomum, balsamum, lapidè iudaicum, lapidè spongiæ, lapidem fellis bubuli, & eryngium. Postea infantes quotidie balneare præstat ex aqua calida ebullita cum chamæmelo, pulegio, origano, calamintho, anetho, fæniculo, parietaria, enula, althea, malua, rosmarino, rosis, siccis, saxifragia, seminibus anisorum, fænugræci, lini, & statim à balneo abstergere, & diligenter pannis calidis exsiccare; postea pudenda, & pectinem ex oleo liliorum alborum, uel scorpionum calido inungere, & emplastrum infra scriptum pectini calidum apponere R. uitella ouorum coctorum num. x. pulueris foliorum enulæ campanæ, parietariæ, petroselini, apij, saxifragiæ, an.

VICTVS
RATIO.

MEDIC.
RATIO.

an. drac. ij. pulueris lapidis iudaici, scorpionū uistorum, sanguinis hirci, an. drac. i. misce, & omnia in mortario bene ducantur; poste à cum oleo nardino, & scorpionum an. partes equales q. s. misce, & f. emplastrum. Infanti etiam aquam destillationis saxifragiæ & iringi exhibere pro potu, mirum in modum præstat; nec non puluerem saxifragiæ ad pondus drac. s. in ferculis quotidie, si aliquid, præter lac sumit, uel cum lacte etiam exhibere nimirum præstat. Plura descripta sunt alia remedia in cura de retentione urinae, ad quam habeatur regressus. Verum si lapis supramodum creuerit, adeò, ut per collum uesicæ exire non possit, tunc manu chirurgica amouendus est eo modo, quo docet Paulus Aegineta, qui consulendus est.

Paul. ægin.
lib. 6. c. 60.

DE URINÆ INCONTINENTIA.

CAP. VII.

Gal lib. 3.
de usu part.
cap. 16

Gal. ibidem
& lib. 6. de
loc. affe. c. 3

DEFINIT.
MORB.

Paul. lib. 3.
cap. 45.
CAUSA.

CUM Masculus, qui uesicæ collum circumambit triplicem habeat usum, unum, ut nihil in uase urinario relinquatur; alterum, ut ori uesicæ claudendo opituletur; tertium, ut excernendorum excretionem acceleret, resolutus est, morbus fit, qui à Latinis urinae incontinentia, seu præter uoluntate excretio dicitur, et laborantes morbo ipso Græci *ενοουγούτης* uocant; morbus uerò dicitur *ακουούτης τῶν ούρων*, scilicet inuolutaria urinae excretio. Causa in infantibus, ut plurimum, est frigidorum, uiscidorum, ac crassorum humorum abundantia, aut ab aere ambiente, aut à lactis mala qualitate, aut à mala intemperie ipsius infantis, aut à nimio potu, & cibo, si quid præter lac sumit, aut à casu, aut à uulnere, aut à uerte-
bra

brarum luxatione, excitata. Signa satis innotescunt. Prædicere autem licet, si ex aliqua externa causa, musculo infri-
 gidato, generatur morbus, celerius curatur, quam si citra ma-
 nifestam causam proueniat. Qui enim urinam sine uolun-
 tate emittunt, ob ceruicis uesicæ uulnus, aut casum, aut uerte-
 bræ luxationem superuenientibus, quæ mortem fatentur no-
 tis, nulla medicina periculo liberat; Et quantò plus eis conti-
 git (urinæ scilicet inuoluntaria emissio) o minus periculo sunt
 obnoxij. Propterea de ea incontinentia urinæ, quæ à mala
 intemperie frigida, & à mala uictus ratione in infantibus
 excitata prouenit, scribere decreuimus. Igitur si lac in causa
 est, alia nutrix, dum prima curatur, lactet infantem, & ui-
 ctus ratio uergat ad calidum, & siccum, infans quotidie pro-
 uocet uel spontè, uel arte uentris deiectionem; caueat à som-
 no diurno post cibum, nutrix exercitationi incumbat bis in
 die, ante cibum, perturbationes animi uitet, & infans aliquã
 dò excitetur ad iram, quæ interdum in hac ægritudine cõfert;
 cibi sint facilis concoctionis, & boni succi, cuiusmodi sunt car-
 nes columborum, gallinarum, perdicum, turdorum, alaudarũ,
 & similibum, & præcipuè si assæ fuerint, et si quid comedit, fer-
 cula comedat, parata, uel cum pipere, aut amomo, cinnamo-
 mo, aut zingibere, et similibus. In iure etiã concoqui poterit
 parum hyssopi, sampsuchi, saluiæ, satireiæ, fœniculi, et similiũ.
 Verùm indicatio medicamentorũ perficitur, si æger suprà pe-
 ctinem foueatur, bis in die, per horam, ante cibum, ex aneleo
 calido. Et si gallinæ guttur combustum, ieiuno stomacho, cum
 iure pulli, aut lacte præbeatur; Et pariter si drac. i. quotidie
 exhibeatur pulueris florum leucanthemi, uel leporis testi-

SIGNA.
 Gal. lib. 4. 2.
 loc. affe. c. 4.
 PROGNO-
 STIC.
 Paul. lib. 3.
 cap. 18.

VICTVS
 RATIO.

Paul. ibidem

Paul. lib. 3.
 cap. 45.

MEDICA-
 MENT.
 RATIO.

Z culi

culi tosti, uel uesicæ porcinae, aut ouinae, aut pulueris calaminthæ, & myrrhæ, antè cenam, aut cum iure carniū, aut lacte, etsi non amplius lactet, cum uino odorato. Conueniunt etiam cataplasmata, & malagmata per rubefacientia, ex sinapi apparatus. Nec non iniectio arenae à sole uesactæ, similiter confert; Et balneis etiam, tam arte cum rebus anodynis paratis, quàm naturalibus, & maximè sulphurulentis, & bituminosis, primum calidis, postea etiam frigidis, curare conuenit; Et partium ipsarum fricationes, & exercitationes mirum præstant auxilium.

DE RETENTIONE VRINÆ.

CAP. XVIII.

Gal. lib. 6. d.
locis aff. c. 3.
DEFINIT.
MORB.
CAUSAE.

SIONA.

SI INFANTI contingit affectio illa, quæ à Grecis *ισχυγικα*, & à Latinis urinae retentio dicitur, nihil aliud est, quàm exacta prorsus urinae suppressio, mortis periculū afferens. Cause huius morbi multe sunt, sed in infante, ut plurimum, sunt tres. Vna, debilitas ex pultricis, ab intemperie frigida, adeo, ut cū circa id, quod cōinetur cōtrahi nō potest ipsum exprimere nequeat. Secunda obstructio, in inferiori meatu, à crassis humoribus facta. Et tertia à lapide in ipso meatu impacto. Et si retentio ipsius urinae satis manifesta sit, cū fletu, & infantis uigilijs, nihilominus illud attendendū ē, si à debilitate excretoriæ facultatis prouenerit, cū cōpressionē uehementi suprā pubem, et infrā umbilicū urinā excerni. Et si minus per cōpressionem urina excernatur, tunc erit signū obstructionis à materia crassa, & præcipuè si nutrix, aut infans in precedenti uictu multis cibis crassis, ac uiscidis usus fuit. Et si erit à lapide, signum est si intromissa parua fistula

Stula ænea lapidem remouendo, urina euacuetur. Prædicendum uerò est, cum lotium non eijciunt, quòd subiecta membra debiliora sunt, & paulò post moriuntur. Propterea succurrendum est statim; Et cum primum causam morbi cognoueris, facilis erit cura; nã suppressionis urinæ causas amouere, est curationis indicatio. Si igitur ab humoribus crassis fiat, & infans lacte nutriatur, tunc alia nutrix lactet infantem, uel si cum ratione ætatis tutè fieri poterit, a lacte amoueat paulatim, sin minus, uictus ratio in omnibus sex rebus nò naturalibus instituatur uergens ad calidum, & siccum, tẽperato modo, & caueat à cibis crassis, humidis, frigidis, duris, acribus, acetosis, a caseosis, a piscibus, a leguminibus, a pulmentis, et a similibus. Caueat a somno diurno post cibũ, exercitio incubat, alius deijciat quotidie uel sponte, uel arte. Deinde oleo anethino calido, aut chamæmelino, aut liliorum alborum, aut scorpionum inungendo pubem, & pectinem illi succurritur. Fomentationes etiam ex rebus anodynis, cum parietaria, & uino albo ebullitis competunt, & emplastra ex rebus prædictis, et farinis ordeï, fœnugræci, seminum lini, & oleis prædictis. s. a. parata præstant. Balnea etiam ex decoctione rerum, & herbarum anodynarũ mirum in modũ iuuant; immò aliquando solo balneo liberantur, etsi cum prædictis urina nò excernatur, oleũ chamæmelinũ, aut anethinũ, aut scorpionũ, quod dissoluit per syringã mittendũ ẽ in uesicã. Et similiter si a debilitate expulsricis ob intẽperiem frigidã proueniat inunctiones, fomentationes, emplastra, et balnea suprã instituta cõueniunt, Hoc unũ tamen animaduertendũ est, in oĩ genere retentionis urinæ, in uictus rone uitare oportere urinam cientia,

PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

MEDICA
RATIO.

ne maior, uel obstructio, uel extensio, circa uesicam, fiat, ob uri-
 nae multitudinem. Nihilominus postquam uasa urinaria aper-
 ta, et dissoluta fuerint, laudatur puluis maxillarum luporum,
 piscium salitorum, & cum uino aromatico ad pondus dr. s. per
 tres dies continuos, ieiuno stomacho, exhibitus. Parum etiam
 uini decocti, cum radice filipendula, confert; Prouocat etiã à
 proprietate (ut dicitur) urina, si uirga infantis immittatur in
 os cucurbitae antiquae, in qua retentũ fuit oleum, prius in aqua
 calida calefacta, dummodo in ipsa non ingrediatur aqua. Dicunt
 etiã si mittatur lapatũ acutum in ignẽ, adeo, ut ardeat, si fue-
 rit puella, ante eam uelit, uel nolit statim minget. Verũm si la-
 pis urinam supprimat à loco excutiendus est, uel parua fistula
 aenea, uesicae intromissa, uel infante cubante supino, et crura ele-
 uata sursum parum agitentur, et cõcutiantur, mox ad frangẽ-
 dum lapidem ipsum confert. Si bolus unus cardamoni, cum
 aqua decoctionis corticum, uel radicum lauri sumatur. Et se-
 cundum recentiores, pro secreto, exhibent puluerem istum, R.
 sanguinem unius leporis, & cum ꝑnc. viij. radicum saxifra-
 giae uratur in olla rudi, et fictili, et de cinere hoc, detur cochlea-
 re medium; uel scrup. i. cum uino albo, si infans uinum bibit,
 sin minus cum lacte, aut iure pulli, stomacho ieiuno, quotidie:
 uel si sanguis hircinus s. a. preparatus eodẽ modo exhibeatur,
 frangit lapidem in uesica. Nec non auis, quae dicitur cauda-
 tremula, siue motacilla, ut supra in olla fictili combusta, et in
 puluerẽ redacta auxiliũ præbet, si modo, ut supra exhibeatur.
 Adhibere etiam emplastrum hoc pectini, frangit lapidem, R.
 amygdalarum amararũ, et dulc. an. ꝑnc. iij. terantur, postea
 cum resina pini, & terebinthina, et oleo scorpionum q. s. secun-
 dum

Dioscorides
 lib. 1. cap. 5.

L I B R I
 I T A L I

dum artem f. emplastrum; conferunt etiam simplicia multa, prout lapis iudaicus, lapis spongiæ maris, lapis serpentis, lapis uesicæ, semen syon, saxifragia, radix graminis, radix rusci, genistæ flores, senecion, amygdala, & cubebæ, si cum ratione ætatis, & temporis s. a. exhibeantur. composita uerò oleum de cerasis, de granis iuniperi, & multa alia, quæ in infantibus timenda sunt prout antidotum hemagogum, electuarium dulce, lithontripton, iustinū, mithridatum, & theriaca, sed si premissa non suffecerint ad frangendū ipsum lapidem, ad sectionē transeundū erit eo modo, quo à Paulo ægineta præcipitur.

DIGEM
OITAS

Pauli ægine
lib. 6. c. 604

DE HERNIA SEU TUMORE INGVINIS.

C. A. P. XVIII.

AFFECTIO ea, quæ à Latinis dicitur hernia, seu ramex, à Grecis κνῆσ uocatur, quo nomine omnes fere testiū comprehenduntur tumores, qui numero sunt octo, ut patet ex Galeno; at nos omisiss omnibus alijs tumoribus, tanquam nō necessarijs in infantibus de hernia inguinali tantū uerba faciemus, quæ nihil aliud est, quā tumor præter naturam in inguine ex distensione, aut rupturæ peritonæi ortus; Et ut plurimum, generatur à frequentia fletus, uel ut usq; aut ab immoderata repletione, et forti in egerēdo expressione, cū aluus astricta est, & interdum à redundātia flatuum. Signa innotescūt, unde hæc præfagia sumuntur. Intestinorum hernia qualiscunq; fuerit, semper aquosa deterior. Pro curatione uerò, in sex rebus nō naturalibus uictus ratio instituenda est, ad calidū, et siccū uergens: Aluus quotidie deijciat, uel spōte, uel arte in infante, caueat à nimia repletione cibi, à fletu, à rebus flatuosis, à uociferā

Gal. lib. de
tum. præter
nat. 17. 18.

DEFINIT.
MORB.
Gal. ibidem
CAUSAE.

SIGNA.
Aetius lib.
14. c. 24.
PROGNO-
STIC.

VICTVS
RATIO.

fera

MEDIC.
RATIO.

feratione, a motu; Nutrix etiam lactante infante, caueat a
premissis, a rebus frigidis in cibo, a leguminibus, ab aquosis,
a flatum parientibus, crassis, & crudis, & difficilium conco-
ctionum. Ratio verò medicamentorum, quoniam Indicatio
istius morbi, cum illa, quæ de tumore umbilici inscribitur, con-
uenit, propterea eo modo perficitur, quo statuta est in ipso capi-
te, quod legendū est, et ex præscripto ordine ipsius procedendum.

DE PROCIDENTIA ANI.

C A P. X X.

Auic. lib. 1:
F. 3. doc. 1
cap. 3.
DESCRIP-
TIO
MORB.
CAUSAE.

ALIQVANDO accidit infanti, ut ei eueniat egres-
sio recti intestini, siue procidentia ani, quam Græci ap-
pellant τὸ γαστρωστίον ἀγχοῦ ἢ τὸ γαστρωστίον τὸν ἀγχόν. Quamobrē de
ipsa agere, non erit absurdum, quæ generatur, ut plurimum, a
nimia uentris lubricitate, et humiditate, aut a resolutione mu-
sculorum, qui ipsum anum sursum attollunt, uel ab aliqua in-
flammatione ipsius ani, musculos ipsos cogente, uiolenter di-
stendi. Signa, si ex inflammatione anus procidat, sunt dolor,
tumor, & tensio ipsius ani qui cum rubore, & mucositate ap-
parebit. Si uerò erit, sine inflammatione facilis erit cognitio;
apparebit enim sine dolore, tumore, & mucositate. Et si eue-
nerit ob lubricitatem alui præteritā, aut humiditatem, ex qui-
bus orta fuerit imbecillitas, & resolutio neruorum, adeo ut ip-
sum foras prolapsum, sursum retrahere nequeant, facile signa
apparebunt per relationem astantium. Et prædicere conuenit;
si citrà inflammationem est affectio facilius curationem ad-
mittere. Victus ratio, ut sumitur ex ipsa indicatione, in sex re-
bus non naturalibus, ad calidum, & siccum uergens institua-
tur. Infans caueat ab omni motu inferiorum partium; & si
sine

Cor. Celsus
lib. 6: ca: 18:
SIGNA.

Celsus ibid.

Aet. lib. 14.
cap. 8.
PROGNO-
STICA.
VICTVS
RATIO.

Sine inflammatione est, tunc paretur balneum aquae calidae, in quo sedeat ipse infans per modicum spatium temporis, ieiuno stomacho; & balneum ipsum prius ebullitum sit cum verbenis, malicorio, folijs myrti, rhu, rosis, gallis, balaustijs, acacia, et hypocistide; postea statim, post ipsum balneum, digitis molliter, et legitime intromittatur anus. Deinde liniatur pice liquefacta, & super asperso puluere aloes intrudatur. Vel alio modo, puluere isto aspergatur, cum animaduersione, quod astringentia, ueluti pulueres, & olea non sunt administranda, nisi ano prius intromisso. R. aloes, thuris, gallarum, myrrhae, mastiches, antimonij, sumachij, balaustiorum, an. drac. ij. & in puluere reducantur, et misce, et utitor; Vel R. olei de myrto, de mastiche, de cydon. an. dr. s. misce, et inunge. Et si denuo foras anus, ex multa humiditate procidere tentabit, tunc decoctio balnei fiat in uino astringenti nigro, & decoctioni adde bdellium, pini corticem, pilulas cupressi, unguam caprinam, alumine scissile. Vel R. galle omphacinae, malicorij sicci, rhuscoriarum an. dr. ij. plumbiusti. dr. iij. spurnae argenti dr. viij. & in puluere tritum inspergito. At in infantibus astringentium usum remittere oportet, et mitiora adhibere, ueluti ego expertus sum cum balneo loci affecti ratum ex uino nigro astringenti parum, prius ebullito cum rosis siccis, & menta; & chamemelo, & sola inunctione post antromissionem, cum oleo mastichino, & de cydonijs; confert etiam urina ipsius infantis calida, statim post mictionem superfusa. Et ne anus ubi repositus introfuerit, denuo foras excidat, probe deligandus est cruribus inter se deuinctis. Si uero anus ex inflammatione excidat, quod raro in infantibus contingit; nihilominus, tunc uictus ratio, in omnibus instituat uergens ad humidum, & frigidum temperate in principio,

Gal. lib. 9. de
comp. med.
fec. loc. c. 6.
auctoritate
Asclepiadis:
Aetius ibid:

Paul. lib. 3.
cap. 6.

AMOR
TREM
OIT & R

postea in statu ad calidum. Et caueat infans a motu, et exercitatione inferiorum; deinde in principio inungendus est anus oleo rosaceo calido, et postea chamamelino, et anethino, et sedere conuenit in balneo calido aquae dulcis, in quo ebullitae sint prius maluae, althaeae, et rosae, et flores chamamelii, et statim inungere oleis praedictis. Nec non R. vitellum unius oui cocti, & contendantur cum tragacantha, postea cum oleo rosaceo, syrupo rosarum an. q. s. misce, & f. linimentum s. a. fomentationes etiam cum spongia factae, quotidie ante cibum, ex decoctione praedicta calida praestant, & inungere statim ut supra. Postea cum aliquantulum inflammatio remissa fuerit, anus intrmittendus erit, et eundem inungere, & aspergere ex praemissis oleis, et pulueribus astringentibus, et eundem ligare praestat, postquam intus repositus fuerit, ut supra ne iterum exeat.

DE INTERTRIGINE COXARUM.

CAP. XXII.

Auic. lib. 1:
F. 3. doc. 1
cap. 3.
DEFINIT.
MORB.
CAUSAE.
SIGNA.

PROGNOSTICA.

VICTVS RATIO.

INTERTRIGO coxarum infantis, nihil aliud est, quam excoriatio, seu cutis attritio, quae Graece uocatur *ωρεατηρις* et causatur haec affectio, ut plurimum ex urinae acrimonia, aut deterfione excrementorum, et ut breuiter dicam, ex immunditia inuolucrum, propter nutricis incuriam suborta. Signa satitis innotescunt. Praedicendum est ex ipsa excoriatione, seu attritione facile suboriri inflammationem, seu exulcerationem, et dolores, & uigilias. Igitur statim ad curationem properandum est, quae facile perficitur, si nutrici uictus ratio instituatnr, ad frigidum, & siccum uergens, & si abstineat ab ijs, quae in cibo calefaciunt, ueluti ab acribus, ab allijs, porris, cepis, & raphanis,

nis,

nis, ab aromatibus, & salsamentis, ab amaris, & similibus; Et quotidie, si tam in nutrice, quàm in infante, uel sponte, uel arte, alius deiecerit; et si ipse infans, quotidie, reietis frictionibus, balneetur, si tempus balneandi erit, & si aqua balnei, ante ipsum balneum, parum prius bulliat cum uiolis, althea, rosis, maluis, ordeo, & furfuribus, & si statim post balneum abluantur partes affectæ, cū uino calido, & postea isto puluere inspergantur. R. spumæ argenti per se, uel cum myrto, sicca, trita. q. s. uel alumen in testa ustum, & tritum inspergatur, aut fici folia usta, ac trita cum oleo illiniantur. Et caueat ne cum inunctione salita infans inungatur. Nec non si rosarum capita, & flores terantur, & inspergantur, conferunt; uel alio modo R. plumbaginis drac. iij. gallarum drac. i. s. aluminis, myrrhæ, an. dr. s. misce, & omnia conterantur, & cum hoc inspergantur, conferunt etiam myrtus contrita, aut radix ireos, aut roseæ, aut cyperum, aut ordeï farina, aut lentium.

MEDICA. RATIO.

Act. lib. 14. cap. 12.

Act. ibidem.

Auic. ibidē.

DE PAPVLIS SEV VARIOLIS.

C A P. XXII.

ERUPTIONES Similes his, quæ a feruida aqua am-
bustis emergunt, & sponte per uniuersam infantis cu-
tem florescunt, a Græcis ἐξυθηματῶν, & a Latinis papulæ, &
pustulæ uocantur. Et duplices ipsæ papulæ uidentur, quædam
enim sublimes, quædam uerò latæ. Sublimes a uulgo medi-
corum morbilli uocantur. Et latæ, & humiles uariolæ; ge-
nerantur ex crassis, & cuti impactis humoribus, & ubi
densior pelliculæ superficies extiterit, propullulant morbilli,

DEFINIT. MORE.

Auic. lib. 1. F. 3. doc. 1. cap. 3. Paul. lib. 4. cap. 8.

CAUSAE. Gal. lib. 6. aphor. 9. in comm.

A a seu

seu sublimiores pustulae a calidioribus, & tenuiore humore fiunt; latae uero seu uariolae, a frigidioribus, & crassioribus. Neoterici, ut plurimum in infantibus causam esse dicunt, sanguinis ebullitionem, superuenientem per modum putrefactionis, uel nutrimenti menstrualis reliquias, uel propter conceptum faeuus tempore mensium fluxionis. Attamen omnes papulae nascuntur, natura corporis profundum expurgante. Quamobrem paucissimi uidentur, qui ad legitimam aetatem perueniant, & hunc morbum effugiant. Signa sunt febris, dolor uehemens capitis, & dorsus, difficultas spiritus, pruritus narium, & aurium, punctiones totius corporis, p[er] adiculationes, & oscitationes crebrae, & initio morbi, facies maculas quasdam ostendit, quae, uel in morbillos tolluntur, uel in uariolas extenduntur. Sublimiores, in tumorem manifestum cutem attollunt, exulcerant, & pruritus excitant. Latae exiguum tumorem efficiunt, neque tamen exulcerant, neque etiam pruritus excitant; Quare, ob duplicem causam, latae pustulae non pruriunt; Vna, quia distantur in latitudinem, circum extenta; Altera, quia humor faciens ipsas minorem acrimoniam habet; Et si a sanguine proficiantur, per colorem rubrum, si a bile, per spicuum; a pituita per albedinem; a bile atra per liuorem, cum nigredine apparebunt. Et pustularum ipsarum magna ex parte infantibus, & iuuenibus rarissime, & cum difficultate senibus, fit eruptio, & progressio istis, quorum cutis crassa, & densa existit. Difficilior autem semper latarum est exitus, quia ex crassioribus humoribus oriuntur, propterea quod magno labore cutem penetrare possunt. Quamobrem si accidit cutis densitas, saepe intus pustulis detentis, moriuntur; at in eruptione

SIGNA

Hip. lib. 6.
aphor. 9.
Gal. ibidem
in comm.

PROGNO-
STICA.

ptione sublimium pustularum, propter caliditatem, & tenui-
 ratem humoris ipsas facientis, qui eruptionem faciliorem red-
 dit, pauci pereunt. Et quæ ex eis pustulis sunt ulcerosæ, uel
 spissæ, sublimes, rubræ, & parvæ, cum febre, uel nigræ, mor-
 tales sunt. Veluti eæ, quæ anno 1574. per uniuersam ferè
 Italiam, in infantibus grassatæ fuerunt, adeò, ut ferè omnes
 ab earum nequitia affecti, medicina nihil proficiente, interie-
 rint. Quæ autem sunt albæ, rubræ, raræ, latæq; saniores sunt;
 Et secundum sententiam Neotericorum, qui semel a mor-
 bilis, seu uariolis corripitur, non amplius ab ipsis afficitur. In
 curatione autè cum omnes pustulæ procreentur, natura corpo-
 ris profundum expurgante, ut supra dictum est: propterea ca-
 uere oportet summa cum diligētia, ne naturæ motus impedia-
 tur: Ex indicatione igitur istius morbi; aer eligatur calidus,
 & frigidum deuitare oportet, cutem enim densat, & sic pu-
 stularum eruptiones prohibet, & infans in lectulo, aut ulnis,
 stragulis calidis ab iniuria frigiditatis aeris, cooperiatur, &
 probe muniatur, non tamen adeò calidis, ut syncope correptus
 suffocetur. Nutrix legitima fruatur diæta: caueat a fructi-
 bus oībus recentibus; et præcipue fugacibus, quia facile putre-
 scunt: ab aromatibus, a salitis, ab acris, ab allijs, porris, cæpis,
 raphanis, ab oleribus, et ab oībus facile calefaciētibus, et putre-
 scentibus, et duræ digestionis, et mali succi, et a uino: Ex his, n.
 sanguis augetur, et humores exaccuantur, et utilissimū erit nu-
 tricē dulcioribus ferculis pasci, et infantē, neq; pleniore, neq; ni-
 mis tenui cibo ali. caueat ab animi perturbatione, et a somno
 diurno post cibū, et quotidie se exerceat, secundum consuetudi-
 nem, & alius tam in nutrice, quàm in infante, uel sponte, uel

Auic. lib. 1.
 F. 3. doc. 1.
 cap. 3.

VICTVS } aer.
 RATIO. }

Nutrix diæta

Paul. lib. 9
 cap. 6. §

Hip. lib. 1.
aphor. 10.

MEDICA-
MENT.
RATIO.

Potus

Decoctio.

Cautio not^a.

Auic. ibidē.

arte deijciat. Verum si natura ipsas probe excreuerit pustulas, nullo medicamento, aut alio negotio indigemus. Quae enim iudicantur, & iudicata sunt integrè, neque mouere, neque nouare aliquid, siue medicamentis, siue aliter irritando, sed sinere oportet. Si uero satis non defloruerint, solemus infantes inuolucris rubris inuoluere, ut ad crebrum illius aspectum intuentes, ad exteriora, atque adeò summam cutem ferantur humores, & decoctum ficuum, uel lentium loco potus praebeatur. Vel si fieri poterit, infanti ad adiuuandam pustullarum excretionem haec praebeatur decoctio. R. radicū apij, alaminthæ, faeniculi petroselini an. M. s. seminum anisoforum, asparagorum, rusci an. dr. ij. caricarum ficuum an. numero vi. coquantur omnia in s. q. aquæ, usque ad consumptionem mediæ partis, postea coletur, & cum saccharo q. s. et adiectione syrupi acetosi simplicis unc. iij. misce, & s. a. f. potio, de qua detur quotidie infanti mane, & uesperis. unc. ij. aut plus, aut minus, secundum ætatis rationem. Verum si infans, sumere decoctum ipsum non poterit, nutrici exhibeatur ad pondus unc. vi. Et ubi bene pustulae defloruerunt, si minus periculosae sunt, dimittantur, donec maturentur, deinde curentur. Si uero ulceratae fuerint, fiat eis unguentum ex cerusa; & accidit etiã ut necesse sit lauare eas aqua mellis, & pauco nitro, & similiter alchola; cum autem spissa fuerint, indigebunt eo, quod sit uehementius lauabuntur tunc ex aqua nitri, cum lacte mista, ideò, ut tollerari possit; quod si cutis eorum uesicabitur, uaporetur, & lauetur aqua, in qua coctae fuerint myrtus, & rosæ, & squinanthum; Et folia arboris mastiches, & tamarisci. Et quia oculis aliquando ex isto

isto morbo euenit affectio illa, quæ uocatur a latinis albedo, et a Græcis λευκωμα. Propterea ne infans ab ipsa macula corripatur a loco pellucido, siue luminoso, atque rerum intuitu rubrarum remouendus est, oculiq; eius cum collyrio aquæ rosæ, in qua nonnihil fumachij insit, abluendi, & conseruandi sunt. Et si guttur etiam, aut ulceribus, aut erosionē afficiatur, ut euenire quandoq; solet in isto morbo succurrendū est cum succo mororum, uel diamorum, aut uino granatorū, adhibita aqua ordeī, gargarizando. At si in facie infantis, propter ipsius assiduam fricationem, signa uariolarum permanere post morbi resolutionem uidebuntur, tunc R. pinguedinis humanæ, pinguedinis ursi, medullæ ceruinæ, medullæ bubulæ, balsami ueri, pulueris camphoræ an. partes æquales, musci parum misce, & signa inunge. Vel R. pulueris seminis erucæ, pulueris chrysocollæ, alcyonij primi, & secundi, farine fabarum, pulueris sulphuris, lithargirij argentei, cornu cerui usti, pulueris ireos, pul. tartari albi, pulueris thuris an. dr. s. radice brioniæ oleo decoctæ, & subtilissime contusæ, olei amygdalarum dulcium, olei è luteis ouorum, olei de myrrha an. unc. s. unguenti rosati. unc. i. misce, & in mortario plumbeo s. a. fiat linimentum, & utitor.

collyrium p oculis

gargaris. p gutture

inunctio p signis

ali.

D E S C A B I Æ.

CAP. XXIII.

Q V O N I A M uerò sæpe ob contagionem facile penetrantem in corpora nostra, infantes a scabie uexari, & tentari uidemus; propterea à de hac ipsa affectione in hoc libro silendum nobis non est. Porrò ea nihil aliud est, quàm durior cutis rubicunda, ex qua pustulæ cum pruritu oriuntur,

DEFINIT.
MORB.
Cel. lib: 5:
cap. 28.
Paul. lib. 4
cap. 2:

quæ

CAUSA.

quædam humidiores, quædam sicciore, uel est, quæ summâ corporis cutē uaria erosione figurat, fursureaq; ex se corpuscula edit, cū pruritu, & corporis colliquatione, & à Græcis *ſuga* uocatur. Causa in infante interdum excitatur ob cōtagium, uel si lac sugit propter cibos à nutrico ingestos salsos, & nimis calidos, & aromata acuta, amaraq;. Duplex autem ab ipsa scabie sumitur indicatio; cū una humidior sit; altera sicciore;

SIGNA.

Hip. lib. 6.
aphor. 9.
Gal. ibidem
in comm.

PROGNO-
STIC.
Auic. ibidē.

VICTVS
RATIO.

quæ enim humidior est, generatur a sanguine, cui admiscetur phlegma salsum. Altera, quæ sicciore est, existit a sanguine bile flaua permisto; Signa uerò sunt pruritus, cutis rubicunda, & pustulæ quædam latæ, quædam eminentes, a quibus sanies interdum glutinosa, interdum tenuis fluit; cæterum ex ijs, quæ eminentiores sunt, quoniam a calidiore humore generantur, pruritus efficiunt, quòd latæ non item; diffiãtur enim, & in latitudinem extente, & facientem ipsas humorem minus acrem habent. Et scabies excorticata multiplicatur in autumnno. Pruritus materia aggregatur inter duas cutes. Et scabies quidem scæda attrahit exituras, & permutatur ad impetigines, alsahafati, & inducit corporis colliquationem. Scabies uerò si humida est, uictus ratio in omnibus sex rebus non naturalibus (ut indicationis rationem obseruare uideamur) ad frigidum, & siccum uergat; si sicca parum declinet ad humidum. Et nutrix, si infans lac sugit, exercitationi incumbat; euitet diurnum somnum, post cibum; aluus quotidie deijciat, uel sponte, uel arte, clysterijs communibus, uel balanis ex melle, perturbationes animi fugiat; Et inter olera comedere poterit endiuiam, lactucam, spinachiam, cichoream, lupulos, & melones, &

cucur

cūcurbitas, & similia. Euitet in cibo ea, quæ habent facultatem calefaciendi, prout sunt aromata, salsa, oleaginosæ, acuta, & acria, ut allia, porri, cæpe, & raphani; abstinat à uino generoso, uescatur cibus boni succi, & facilis concoctionis. Quod uerò ad ipsam curationem attinet, duplici ea modo perficitur; uno cum purgatione corporis; altero loci affecti inunctione. Purgatio statuenda est, hoc pacto. Nutrix si lactat infantem, quotidie sumat decoctionis infra scriptæ. unc. vi. diluculo, per dies septem continuos, quæ hoc modo perficitur, R. fumiterræ, endiuie, cichoreæ, boraginis, lupulorum, epithymi an. M. i. bulliant omnia in s. q. a. usque ad tertias postea coletur decoctio; cui adde sacchari optimi. q. s. & denuò lento igne bulliat una leui ebullitione; deinde in uase cooperito seruetur. Infanti uerò, si ab lactatus est, uel si aliquid sumit, exhibere possumus hanc potionem per dies quinque continuos, loco syrupi, diluculo; R. aquæ lactis. unc. iij. succi fumiterræ. unc. i. misce pro syrupo. Verum postquam assumpserit nutrix decoctiones suprascriptas, sumat, per horas duas, ante cibum, manè, bolum istum. R. electuarij lenitiui de dactylis, diacatholicon an. unc. s. misce, & cum saccharo. f. b. uel sumat similiter ante cibum per horas quatuor pilulas has. R. pilularum de fumo terræ, de agarico Mesuæ an. dr. s. cociarum scrup. i. misce, & cū melle rosato reformentur p. v. & aurentur. Infanti uerò si bimus est, post syrupos detur agarici præparati drac. i. uel cum saccharo rosato, uel cū ferculo, quam Itali panatela uocant, aut neubarbari electi, et mundi, contriti scrup. i. cum saccharo rosato. Deinde

MEDICA.
RATIO.

sic

sic facta purgatione, ad inunctionem deueniendum est, quæ pluribus modis perficitur, at in infante propter uirium eius imbecillitatem, mitibus, lenibusq; inunctionibus utendū est.

Quotidie igitur per tres, aut quinque dies continuos, serò antequam dormitum uadat in loco calido apud ignem nutrix; si scabies humida est, corpus suum in loco affecto unguento hoc inungat R. succi lapatij acuti. unc. iij. olei de nucibus. unc. i. picis. unc. s. misce, postea parum bulliant lento igne, mox coletur, & colatura addantur sulphuris contriti subtiliter, pulueris tartari an. drac. i. misce, & fiat unguetum. Vel ad siccam scabiem hoc unguento illinito. R. cerussæ, amyli an. unc. s. anchusæ M. i. cære, olei rosacei an. unc. ij. anchusam unà cum rosaceo elixato; deinde reliqua inijcito. Vel solo oleo sulphuris puluere misto, calefacto inungito. Infante uerò post lauacrum, ad ignem, si scabies humida est unguento hoc illinito, R. olei rosacei, laurini an. unc. ij. pulueris salis, nitri, sulphuris. an. drac. iij. styracis drac. ij. misce & inungito. Et si scabies sicca est, hoc unguento inungito. R. terebinthinæ lotæ unc. i. s. butyri unc. s. succi limonum, succi lapatij, & utitor. Vel R. aquæ rosacæ, aquæ ex floribus malorum medicorum an. unc. ij. terebinthinæ, nitri, lithargyrij, an. dr. iij. misce, & utitor. Vel uitis ueteris corticem in uase fictili frigito, eoque locum scabiosum fricato butyroq; illinito. Pruritus uerò a scabie excitatos, aqua marina calida, aut aceto calido perlue. Demum post inunctionem nutricis, & infantis corpora uniuersa abluere aqua calida oportet, & ea induere ad euitandam contagionem uestimentis mundis, nouisq;.

Fau. ibidem

Orib: lib. 7:
cap. 8.

DE

D E F E B R E.

C A P. XXIII.

FEBRIS Etiam, quæ græcè dicitur πυρετος aliquan-
do infantibus accidit. In progressu enim cum iam den-
tire incipiunt, gingivarum prurigines, et febres superueniunt,
& hoc per consensum ex dolore, et cruciatu pruriginis gingiva-
rum inflammationem excitantibus. Signa, ex uigilijs per tactū
caloris extranei, & frequentie pulsus, satis innotescunt. Et
curatio facilis est, nā probè uictus ratio instituta tantum, post
ortū dentium, cessante inflammatione, febris cessabit. Igitur nu-
trici, (si infans lacte nutritur) uictus ratio in oībus institua-
tur ad humidū, & frigidum uergens, comedat in ferculis, la-
ctucā, blitū, endiuia, acetosam, spinachiā, atriplicē, ordeū, et si-
milia, quæ simul refrigerāt, et humectāt, lacq; augēt, ueluti ē
amygdalarū dulciū lac, & ptisana, et syrupus de endiuia, de
acetosa, uiolarū, acetosus simplex, et similes, tam nutrici, quā
infanti cōueniunt, pro nutrice hoc mō, R. syrupi acetosi simpl.
unc. i. de endi. unc. s. aquarū endiuia, acet. an. unc. i. s. misce pro
syrupo. Pro infanti uerò, si ab lactatus ē; R. syrupi acet. simpl.
de endiuia an. unc. s. aquarū endiuia acet. an. unc. i. misce pro
syrupo, et magis, et minus secūdū ætatis rōnem, morbi, tēporis,
et loci exigentiā. Et febre perseuerāte, post ortū dentium, &
post assumptionē syruporū quinq; digesta materia, eā educere
poteris, adhibito uno scrupulo reubarbari electi, cōtriti, uel cū
saccharo rosato sumpto, uel in infusione cū suis correctiuis, s. a.
cū decoct. florū, & fructuū cordialiuū dissoluto, et in diluculo
per horas quinq; ante cibū assūpto. Quies et ī infante statuēda
ē, et aluus, ut saepe dictū ē, uel sponte, uel arte quotidie deijciat.

Hip. lib. 3.
aphor. 25.
CAUSA.
SIGNA.
PROGNO-
STICA.

VICTU
RATIO.

MEDICA-
RATIO.

Bb

Et

Et si uigiliae superuenerint, aut stomachi dolor uomitus, & alia symptomata succurrendum est ipsi infanti, prout a nobis in suis proprijs capitibus, declaratum est.

D E A M B U S T I S.
C A P. XXV.

DESCRIP-
TIO
MORB.
CAUSA.

SIGNA.
PROGNO-
STIC.

VICTVS.
RATIO.

MEDICA.
RATIO.

INTERDUM Per incuriam nutricum infantibus accidit etiam, ut uel casu in ignem, uel feruenti aqua, aliquo modo comburantur, quorum corpora combusta $\omega\upsilon\gamma\iota\alpha\upsilon\tau\alpha$, Graeci uocant. Causa patet. Signa sunt dolor, bullae seu pustulae, & exulceratio. Qui morbus si non recte curatur, ex ipsis ulceribus relinquit, & in facie, & in alijs partibus corporis signa monstruosa, & partes affectae, aliquando exsiccatae, captae, debilesq; remanent. Propterea statim succurrendum est, & uictus ratio in omnibus nutrici instituta ad humidum, & frigidum uergens: loco ambusto hoc modo in principio linimentum hoc, sine ulla dubitatione apponito: Ego enim ipsum expertus sum faeliciter cum multis ambustis, & praecipue cum Angela filia mihi carissima, quae dum tertium decimum mensem ageret in ignem ob incuriam eius nutricis cecidit, et totam fere faciem sibi combusit. R. albuminis duorum ouorum, olei rosati. unc. ij. aquae rosatae unc. i. misce, & simul omnia optimè conquassentur: postea panniculus albus, subtilissimus aut lini, aut serici, qui non sit nimis strictae texturae, madefactus prius in dicto linimento, superponatur loco ambusto, & ligetur, & nunquam auferetur, donec conualescat, sed quotidie bis, terue sine remotione ipsius panniculi, locus affectus super ipsum panniculum inungatur, & illinatur; transacto

facto uerò principio, & hoc usque ad diem ambustionis quartum loco albuminis ouorum, ponantur, & conquassentur in dicto linimento uitelli eorum, & semper super ipsum panniculum inungito, donec uideatur cutis regeneratio noua fieri; tunc uerò cum forfice paulatim, de die, in diem, ubi noua cutis ipsa, & sanitas apparuerit, panniculum incidere debemus, adeò ut totus paulatim auferatur, quo ablato, uidebitur locus affectus, procul dubio, sine ullo signo permanere. Et huius rei amplissimum testimonium omnibus afferre possunt *PETRVS, & BALTHASSAR CAROTTI* Humanissimi fratres, probi, ac peritissimi pharmacopola in ciuitate Veronae ad signum aurei plaustris, ubi eorū clara officina medicamentorum salutarium plenissima, assidue ad quotidianum usum pro infirmis a medicis frequentatur; qui modo praedicto, ac uirtute istius linimenti sola ab omnibus signis faciei, & totius corporis, infantes quamplurimos combustos, reuocatos, ac incolumes uiderunt. Multa alia inueniuntur remedia ex *Paulo Aegineta, & Aetio*, ad istum morbum attinentia, & ex multis alijs approbatis scriptoribus, qui tibi sunt consulendi. Sed ego fateor ingenuè coram Deo, & hominibus, me nunquam expertum fuisse hoc linimentum, modo superius assignato, nisi faeliciter, & quod penes me, tanquam arcanum habere decreueram; nihilominus utilitatis publicae causa, in medium mihi proferendum

putaui ad laudem, & gloriam

D. O. M.

F I N I S.

Paul. lib. 4.
cap. 11.
Aet. lib. 14.
cap. 64.

ERRATA, QVAE IN HOC OPERE

impresso penitus vitari non licuit,
sic corrigenda.

Pag.			Pag.		
2.	Pro Biliosi	lege Biliosi	76.	ui expressus	ui expressa
7.	nutrimētiue	nutrimentumue	eadem.	excedens	exedens
15.	emplastei	emplastri	eadem.	Postolæ	Pustolæ
16.	Pupillarum	Papillarum.	eadem.	apparent	apparet
20.	in	si	77.	erysipelas	erysipelas
21.	rosati	rosati	79.	mista	mista
22.	rater	præter	80.	sulpharis	sulphuris
37.	pereunt	pereant	84.	faraminibus	foraminibus
55.	aliquo	aliqua	111.	facili	facilis
56.	virum	virium	127.	medicamētorā	medicamentorā
58.	inuidiores	uiuiores	eadem.	iudicabunt	indicabunt
59.	incedendam	incedendum	185.	reietis	reiectis
70.	amare	amara	186.	alaminthæ	calaminthæ

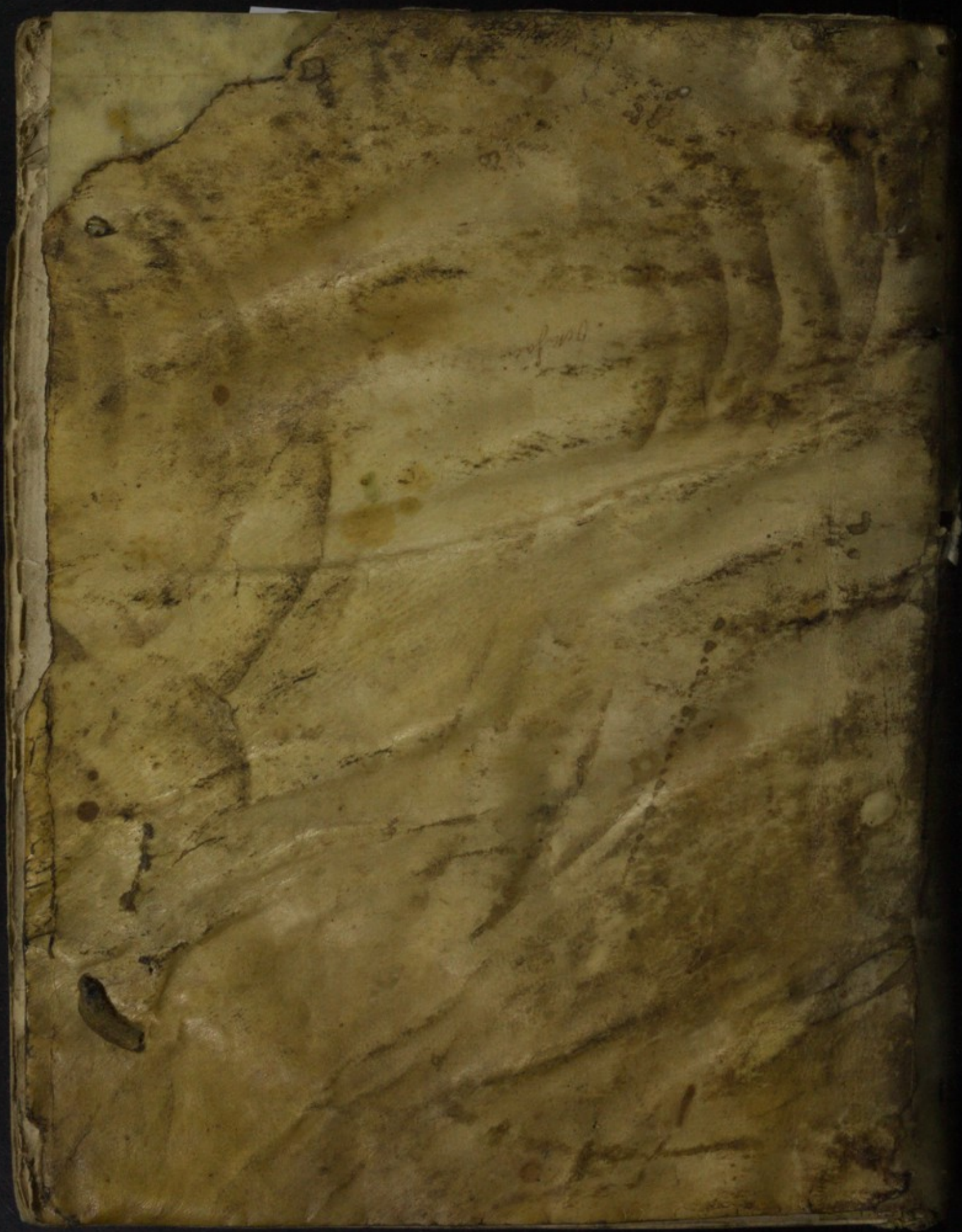

P. O. M.
 1717

P. O. M.

FINIS

Omni homo de Mortua

1251

